

Parlamentul României
Codul Comercial din 27/06/1997
Publicat in Broșură din 27/06/1997

al României*)

---

*) Actualizat

Codul Comercial a fost promulgat prin decret la 10 mai 1887 și a intrat în vigoare la 1 septembrie 1887.

În cursul anilor, Codul comercial a suferit modificări substanțiale. O parte din articolele abrogate au fost păstrate în text, iar pentru a evidenția faptul că sunt abrogate ele sunt marcate în text, după numărul articolului, cu "****". Actul abrogator este menționat la sfârșitul articolului sau seriei de articole abrogate.

CARTEA I DESPRE COMERT ÎN GENERE

TITLUL I DISPOZIȚIUNI GENERALE

ARTICOLUL 1

În comerț se aplică legea de față.
Unde ea nu dispune se aplică Codul civil.

ARTICOLUL 2

Bursele, baliurile (iarmarocurile), târgurile, docurile și antrepozitele, precum și celelalte instituții care servesc comerțului, se regulează prin legile și regulamentele lor speciale.

TITLUL II DESPRE FAPTELE DE COMERT

ARTICOLUL 3

Legea considera ca fapte de comert:

1. Cumparaturile de produse sau marfuri spre a se revinde, fie in natura, fie dupa ce se vor fi lucrat sau pus in lucru, ori numai spre a se inchiria; asemenea si cumpararea spre a se revinde, de obligatiuni ale Statului sau alte titluri de credit circulind in comert;
2. Vanzarile de produse, vanzarile si inchirierile de marfuri, in natura sau lucrate, si vanzarile de obligatiuni ale Statului sau de alte titluri de credit circulind in comert, cind vor fi fost cumparate cu scop de revinzare sau inchiriere;
3. Contractele de report asupra obligatiunilor de Stat sau a altor titluri de credit circulind in comert;
4. Cumpararile si vanzarile de parti sau de actiuni ale societatilor comerciale;
5. Orice intreprinderi de furnituri;
6. Intreprinderile de spectacole publice;
7. Intreprinderile de comisioane, agentii si oficiuri de afaceri;
8. Intreprinderile de constructii;
9. Intreprinderile de fabrici, de manufactura si imprimerie;
10. Intreprinderile de editura, librerie si obiecte de arta, cind altul decit autorul sau artistul vinde;
11. Operatiunile de banca si schimb;
12. Operatiunile de mijlocire (samsarie) in afaceri comerciale;
13. Intreprinderile de transporturi de persoane sau de lucruri pe apa sau pe uscat;
14. Cambiile si ordinele in produse sau marfuri;
15. Constructiunea, cumpararea, vnzarea si revinzarea de tot felul de vase pentru navigarea interioara si exterioara si tot ce priveste la echiparea, armarea si aprovizionarea unui vas.
16. Expeditiunile maritime, inchirierile de vase, imprumuturile maritime si toate contractele privitoare la comertul de mare si la navigatiune;
17. Asigurarile terestre, chiar mutuale, in contra daunelor si asupra vietii;
18. Asigurarile, chiar mutuale, contra riscurilor navigatiunei;
19. Depozitele pentru cauza de comert;
20. Depozitele in docuri si antrepozite, precum si toate operatiunile asupra recipiselor de depozit (warante) si asupra scrisurilor de gaj, liberate de ele.

ARTICOLUL 4

Se socotesc, afara, de acestea, ca fapte de comert celelalte contracte si obligatiuni ale unui comerciant, daca nu sunt de natura civila sau daca contrariul nu rezulta din insusi actul.

[Atacat prin Decizie nr. 553 din 07/06/2007](#)

ARTICOLUL 5

Nu se poate considera ca fapt de comert cumpararea de produse sau de marfuri ce s-ar face pentru uzul sau consumatia cumparatorului, ori a familiei sale, de asemenea revinzarea acestor lucruri si nici vinzarea produselor pe care proprietarul sau cultivatorul le are dupa pamantul sau cel cultivat de dinsul.

ARTICOLUL 6

Asigurarile de lucruri sau stabilimente care nu sunt obiectul comertului si asigurarile asupra vietii sunt fapte de comert numai in ce priveste pe asigurator.

Contul curent si cecul nu sunt considerate ca fapte de comert, in ce priveste pe necomercianti, afara numai daca ele n-au o cauza comerciala.

TITLUL III DESPRE COMERCIANTI

ARTICOLUL 7

Sunt comercianti aceia care fac fapte de comert, avind comertul ca o profesie obisnuita, si societatile comerciale.

ARTICOLUL 8

Statul, judetul si comuna nu pot avea calitatea de comercianti.

ARTICOLUL 9

Orice persoana care intr-un chip accidental face o operatiune de comert, nu poate fi considerata ca comerciant, ea este insa supusa legilor si jurisdictiunii comerciale pentru toate contestatiunile ce se pot ridica din aceasta operatiune.

ARTICOLUL 10 ***

Minorul de orice sex, pentru a putea face comert si prin urmare a fi considerat ca major, intrucat priveste obligatiunile contractate de dinsul ca comerciant va trebui sa aiba etatea de 18 ani impliniti, sa fie emancipat, sa aiba autorizatiunea in scris a tatalui sau,

sau in caz de moarte, interdictiune ori absenta a tatalui, aceea a mamei sale; iar in lipsa de tata si mama, autorizatia tutorelui cu avizul consiliului de familie omologat de tribunalul civil.

Actele de emancipare si de autorizare vor fi prezentate la tribunalul in jurisdictiunea caruia minorul voeste a-si stabili domiciliul sau comercial, spre a fi transcrise in registrul destinat pentru aceasta si afisate in sala tribunalului, in sala comunei, in localurile bursei celei mai apropiate, daca vor fi, si publicate in foaia anunturilor judiciare a locului; toate acestea prin ingrijirea grefei.

Grefierului tribunalului va pastra la dosar proba ca afisarile si publicatiunile s-au facut. Inainte de transcriere, afisare si publicatiune, minorul nu va putea incepe comertul sau.

ARTICOLUL 11 ***

Dispozitiunea articolului precedent este aplicabila minorului emancipat, chiar necomerciant, pentru actele pe care legea le considera ca fapte de comert.

ARTICOLUL 12 ***

Minorul comerciant in conditiunile art. 10, pentru tot ce priveste comertul sau, poate ipoteca si instraina imobilele sale, fara a avea necesitate de vreo autorizatiune.

***) Articolele 10-12 a fost abrogate prin art. V din Decretul nr. 185/1949 (B.Of. nr. 25 din 30 aprilie 1949).

ARTICOLUL 13

Tatal sau mama care exercita puterea parinteasca sau, in lipsa lor, tutorul, nu pot continua comertul in interesul unui minor daca nu vor fi autorizati, cel dintai de tribunalul civil si cel de al doilea prin incheierea consiliului de familie omologata de tribunal. *)

Actul de autorizare va fi afisat si publicat conform art. 10.

*) In baza dispozitiilor legii din 20 aprilie 1932, privitoare la ridicarea incapacitatii Civile a femeii maritate, aceasta nu mai are nevoie la autorizarea Consiliului de familie, ambii parinti fiind supusi aceluiasi regim juristic.

ARTICOLUL 14

Interzisul si cel pus sub un consiliu judiciar nu pot fi comercianti si nici a continua un comert.

ARTICOLUL 15-16

Abrogate prin legea privitoare la ridicarea incapacitatii civile a femeii maritate (B. Of. nr. 94 din 20 aprilie 1932).

ARTICOLUL 17

Cind prin contractul de casatorie barbatul va avea vreun drept asupra bunurilor castigate de femeie, aceste bunuri si veniturile lor raman exclusiv afectate la plata datoriilor comerciale. *)

*) Urmare Legii din 20 aprilie 1932 barbatul nu poate avea vreun drept asupra bunurilor femeii.

ARTICOLUL 18 ***

Autorizatiunea de a face comert, data minorului de catre parintele sau, sau de catre un tutor in conditiunile prevazute mai sus, precum si aceea data de catre barbat femeii, pot fi revocate in orice timp. Actul de revocare insa trebuie sa fie facut cu observarea formelor prevazute la art. 10.

Cu toate acestea, daca minorul sau femeia incepuse a exercita comertul, revocarea nu va putea produce nici un efect de nu va fi aprobata si de tribunalul civil dupa ce acesta, in camera de consiliu, va fi ascultat pe minor sau pe femeie si pe aceia care le-au retras autorizatiunea.

In nici un caz revocarea nu poate vatama drepturile celui de al treilea nici chiar prin afacerile in curs de executare.

***) Abrogat prin art. V din Dec. nr. 185/1949 (B. of. nr. 25 din 30 aprilie 1949).

ARTICOLUL 19

Contractul de casatorie intre persoane dintre care una este comercianta, va trebui sa fie trimis in copie certificata, in termen de o luna de la data lui, de catre ofiterul starii civile care a celebrat casatoria, la tribunalul in jurisdictiunea caruia se gaseste stabilimentul comerciantului, pentru a fi publicat conform art. 10 (Art. 10 fiind abrogat, publicitatea se va face prin Monitorul oficial).

Ofiterul starii civile care va omite a indeplini indatorirea impusa prin acest articol va fi supus la o amenda de 25 pina la 100 de lei; iar daca omisiunea a fost facuta cu rea

credinta, la destituire; in amindoua cazurile fara prejudiciul drepturilor partilor interesate. *)

---

*) Minimul si maximul amenzii s-a majorat de 5 ori prin D.L. pentru majorarea amenzilor judecatoresti (M. of. 139 din 18 iunie 1943)

ARTICOLUL 20

Daca sotul devine comerciant in urma casatoriei sale, dinsul este dator sa depuna copie dupa contractul sau de casatorie, in termen de o luna socotit din ziua cind si-a inceput comertul, sub pedeapsa, in caz de faliment, de a fi considerat ca un bancrutar simplu. *)

---

*) Textul se aplica ambilor sotii, nu numai barbatului.

ARTICOLUL 21

Cererea de separatiune de patrimonii intre sotii dintre care unul este comerciant, trebuie sa fie publicata in modul prevazut la art. 10. *)

Hotararea asupra cererei de separatiune nu va putea fi pronuntata decit dupa o luna de zile de la sus zisa publicatiune.

Daca se admite separatia, hotarirea definitiva va trebui sa fie publicata tot in acelasi mod, in termen de o luna de la data ei.

In lipsa acestei publicatiuni, creditorii comertului sotului pot opune, oricind interesul lor o cere, nulitatea separatiunii pronuntate si sa atace restituirea drepturilor dotale ale femeii, daca a avut loc.

Deosebit de aceasta, ei pot sa exercite actiunea ce le acorda art. 975 din Codul civil, cind separatiunea ar fi fost facuta in frauda drepturilor lor.

---

*) Dispozitiile acestui text se vor corobora cu 3 art. 3-6 alin. 2 din Codul familiei.

TITLUL IV DESPRE REGISTRELE COMERCANTILOR

ARTICOLUL 22

Registreele obligatorii pentru comercianti sunt: registrul jurnal, registrul inventar si registrul copier.

ARTICOLUL 23

Orice comerciant este dator ca in registrul jurnal sa inscrie pe fiecare zi ce are sa ia si ce are sa dea, operatiunile comertului sau, conventiunile, acceptatiunile sau girurile efectelor comerciale, si in general tot ce primeste si plateste sub orice titlu trecind la fiecare finit de luna si sumele intrebuintate pentru cheltuielile casei sale. Acest registru jurnal este deosebit de alte registre ce se obisnuiesc in contabilitatea comerciala, dar care nu sunt obligatorii.

ARTICOLUL 24

Comerciantul este dator a forma la inceputul comertului sau si in fiecare an, sub a sa semnatura, un inventar de averea sa mobila si imobila si de datoriile sale active si pasive, incheind bilantul cuvenit. Acest inventar si bilant le va copia in registrul special pentru aceasta si le va semna.

Toate efectele si datoriile active trebuiesc evaluate in inventar si bilant dupa pretul curent la epoca facerii inventariului.

Datoriile active greu de incasat sau indoioase se vor pretui dupa probabilitate; creantele ce nu se pot incasa se vor inscrie numai pentru memorie.

Daca sunt mai multi tovarasi solidari, trebuie sa subsemneze fiecare.

ARTICOLUL 25

El este tinut a copia in registrul special si dupa ordinea zilei toate scrisorile ce trimite.

ARTICOLUL 26

Registrele obligatorii vor fi numerotate pe fiecare pagina si, afara de registrul copier, parafate de un judecator al tribunalului locului de resedinta al comerciantului, sau de catre judecatorul ocolului respectiv in localitatile unde nu exista tribunal.

Pe ultima pagina a acestor registre, judecatorul va constata numarul filelor ce compun fiecare registru si va semna aceasta certificare punind sigiliul tribunalului sau al judecatoriei.*)

---

*) Decretul nr. 662 (Legea 165) pentru adaugarea unor dispozitii la art. 26 si 27 la Codul Comercial, publicat in M. Of. 74 din 28 martie 1944.

ARTICOLUL 27

Registrele pe care comerciantul este obligat a le avea, afara de copier, vor fi prezentate tribunalului sau judecatorului de ocol la finele fiecarui an comercial spre incheiere si viza.

Tribunalul sau judecatorul de ocol va pune imediat, sub ultima operatiune inscrisa, urmatoarea viza: "Astazi la ... anul ... s-a prezentat registrul (jurnal, inventariu) al

comerciantului .... si s-a vizat cu a noastra semnatura" punindu-se si sigiliul tribunalului sau judecatoriei.

Nici un fel de taxa, timbre sau altele nu se vor percepe pentru indeplinirea formalitatilor prevazute la aceste doua articole. *)

*) Decretul 662 (Legea 165) pentru adaugarea unor dispozitii la art. 26 si 27 la Codul Comercial publicat in M. Of. 74 din 28 martie 1944.

ARTICOLUL I

Art. 26 din Codul Comercial va avea urmatorul cuprins:

Registrele obligatorii vor fi numerotate pe fiecare pagina si afara de registrul copier, parafate de un judecator al tribunalului locului de resedinta al comerciantului, sau de catre judecatorul de pace respectiv, in localitatile unde nu exista tribunal.

Pe ultima pagina a acestor registre judecatorul va constata numarul filelor ce compun fiecare registru si va semna aceasta certificare punind sigiliul tribunalului sau al judecatoriei.

Formalitatile prevazute de articolul de fata se vor putea efectua la inceputul noului an, chiar daca registrele folosite in anul expirat nu au fost inchiate si vizate, in conditiile articolului urmator.

ARTICOLUL II

Art. 27 din Codul Comercial va avea urmatorul cuprins:

Registrele pe care comerciantul este obligat a le avea, afara de copier, vor fi prezentate tribunalului sau judecatorului de pace, la finele fiecarui an comercial si cel mult pina la incheierea bilantului spre incheiere si viza.

Tribunalul sau judecatorul de pace va pune imediat, sub ultima operatiune in scrisa, urmatoarea viza: "Astazi la ... anul ... s-a prezentat registrul (jurnal, inventar) al comerciantului .... si s-a vizat cu a noastra semnatura" punindu-se si sigiliul tribunalului sau judecatoriei.

ARTICOLUL III

Dispozitiunile adaugate la art. 26 si 27 din Codul Comercial, au caracter interpretativ.

ARTICOLUL 28

La fiecare tribunal comercial si, in localitatile unde acestea nu exista, la fiecare tribunal de judet, se va tine un registru, in care se va inscrie numele comerciantilor care si-au prezentat registrele lor, ce anume registre, precum si numarul filelor fiecaruia. Tot astfel se va urma si cu registrele pe care comerciantul le prezinta anual pentru incheiere si viza.

Daca numerotarea sau viza unui registru a fost facuta de judecatorul de ocol, atunci acesta, la finele fiecarui an, este dator sa trimita un tablou tribunalului judetului sau tribunalului comercial respectiv.

ARTICOLUL 29

Registrele comerciantilor vor fi tinute in limba romana sau in una din limbile moderne, dupa ordinea datei fiecarei operatiuni, fara a se lasa vreun loc in alb, fara stergere sau adaogire; se pot face indreptari si stersaturi, daca aceasta este necesar, se vor face inasa numai astfel ca cuvintele indreptate sau sterse sa fie citibile.

ARTICOLUL 30

Comerciantii sunt datori a pastra, in timp de 10 ani de la cea din urma viza, registrele pe care legea le impune a tine, precum si scrisorile si telegramele primite.

Asemenea sunt datori a pastra cel putin pina la doi ani facturile marfurilor cumparate si introduse in stabilimentele lor.

ARTICOLUL 31

Comunicatiunea registrelor nu poate fi ordonata de judecata dupa cererea unei parti decit in afaceri de succesiuni, comunitati de bunuri, societati si in caz de faliment.

ARTICOLUL 32

In cursul unei contestatiuni si oricare ar fi natura ei, judecata, dupa cererea unei parti sau chiar din oficiu, va putea ordona infatisarea registrelor spre a se extrage dintr-insele numai ceea ce este privitor la litigiu.

ARTICOLUL 33

Cind registrele oferite, cerute sau ordonate a se infatasa se afla in circumscriptiunea unui alt tribunal, judecatoria va adresa o comisiune rogatorie tribunalului sau judecatorului de ocol respectiv pentru a lua cunostinta de continutul acelor registre, a-l consemna intr-un proces-verbal si a-l trimite tribunalului unde cauza este pendinte.

ARTICOLUL 34

Dispozitiunile cuprinse in prezentul titlu nu se aplica colportorilor, comerciantilor care fac micul trafic ambulant, carausilor sau acelor al caror comert nu iese din cercul unei profesii manuale.

TITLUL V DESPRE OBLIGATIUNILE COMERCIALE IN GENERAL

ARTICOLUL 35

Contractul sinalagmatic intre persoane departate nu este perfect daca acceptarea n-a ajuns la cunostinta propuitorului in termenul hotarat de dinsul sau in termenul necesar schimbului propunerii si acceptarii dupa natura contractului.

Propuitorul insa poate primi ca buna si o acceptare ajunsa peste termenul hotarat de dinsul cu conditiunea ca sa incunostiinteze indata pe acceptant despre aceasta.

ARTICOLUL 36

Cind propuitorul cere executarea imediata a contractului si un raspuns prealabil de acceptare nu este cerut si nici chiar necesar dupa natura contractului, atunci contractul este perfect indata ce partea cealalta a intreprins executarea lui.

ARTICOLUL 37

Pana ce contractul nu este perfect, propunerea si acceptarea sunt revocabile. Cu toate acestea, desi revocarea impiedica ca contractul sa devie perfect, daca ea ajunge la cunostinta celeilalte parti, dupa ce aceasta intreprinsese executarea lui, atunci cel ce revoaca contractul raspunde de daune-interese.

ARTICOLUL 38

In contractele unilaterale propunerea este obligatorie indata ce ajunge la cunostinta partii careia este facuta.

ARTICOLUL 39

Acceptarea conditionata sau limitata se considera ca un refuz al primei propuneri si formeaza o noua propunere.

ARTICOLUL 40

Cind urmeaza a se hotari adevaratul pret sau pretul curent al productelor, marfurilor, transporturilor, navlului, al primelor de asigurare, cursul schimbului, al efectelor publice si al titlurilor industriei, el se ia dupa listele bursei sau dupa mercurialele locului unde contractul a fost incheiat, sau, in lipsa, dupa acelea ale locului celui mai apropiat, sau dupa orice fel de proba.

ARTICOLUL 41

Cind moneda aratata intr-un contract nu are curs legal sau comercial in tara si cind cursul ei n-a fost determinat de insasi partile, plata va putea fi facuta in moneda tarii, dupa cursul ce va avea schimbul la vedere in ziua scadentei si la locul platii; iar cind in acea localitate n-ar fi un curs de schimb, dupa cursul pietei celei mai apropiate, afara numai daca contractul poarta clauza "efectiv" sau o alta asemenea.

ARTICOLUL 42

In obligatiunile comerciale codebitorii sunt tinuti solidariceste, afara de stipulatiune contrarie.

Aceeasi presumptiune exista si contra fidejursorului, chiar necomerciant, care garanteaza o obligatiune comerciala.

Ea nu se aplica si la necomercianti pentru operatiuni care, incat ii priveste, nu sunt fapte de comert.

[Atacat prin Decizie nr. 168 din 06/05/2003](#)

ARTICOLUL 43

Datoriile comerciale lichide si platibile in bani produc dobinda de drept din ziua cind devin exigibile.

[Atacat prin Decizie nr. 885 din 30/11/2006 la 19/01/2007](#)

[Atacat prin Decizie nr. 748 din 26/10/2006 la 12/12/2006](#)

[Atacat prin Decizie nr. 379 din 04/05/2006 la 19/06/2006](#)

ARTICOLUL 44

In obligatiunile comerciale judecatorul nu poate acorda termenul de gratie permis de art. 1021 din Codul civil.

Atacat prin Decizie nr. 748 din 26/10/2006 la 12/12/2006

Atacat prin Decizie nr. 118 din 16/02/2006 la 22/03/2006

ARTICOLUL 45

Contractul litigios prevazut de art. 1402, 1403 si 1404 din codul civil nu poate avea loc in caz de cesiune a unui drept derivind dintr-un fapt comercial.

ARTICOLUL 46

Obligatiunile comerciale si liberatiunile se probeaza:

Cu acte autentice;

Cu acte sub semnatura privata;

Cu facturi acceptate;

Prin corespondenta;

Prin telegrame;

Cu registrele partilor;

Cu martori, de cate ori autoritatea judecatoreasca ar crede ca trebuie sa admita proba testimoniala si aceasta chiar in cazurile prevazute de art. 1191 din codul civil;

In fine, prin orice alte mijloace de proba admise de legea civila.

Atacat prin Decizie nr. 379 din 04/05/2006 la 19/06/2006

Atacat prin Decizie nr. 1009 din 08/11/2007

ARTICOLUL 47

Telegrama face proba, ca act sub semnatura privata, cind originalul este scris de insasi persoana aratata intr-insa ca trimitatorul ei. Ea face aceeaasi proba, chiar daca aceasta persoana este scrisa de o alta mana, cind ar fi probat ca originalul a fost predat oficiului telegrafic sau trimis spre a i se preda, de insasi acea persoana.

Daca subscrierea originalului este autentificata de autoritatea competenta, atunci se aplica principiile generale. In caz cind identitatea persoanei care a scris sau predat originalul telegramii s-a stabilit prin alte moduri prevazute de regulamentele telegrafo-postale, proba contrarie este admisa.

Data telegramelor stabileste, pina la proba contrarie, ziua si ora in care ele au fost in adevar expediate de oficiurile telegrafice.

ARTICOLUL 48

In caz de eroare, schimbare sau intarziere in transmiterea unei telegrame, se aplica principiile generale asupra culpei. Cu toate acestea trimitatorul unei telegrame se prezuma afara de orice culpa daca a ingrijit a o colationa sau recomanda conform dispozitiunilor regulamentelor telegrafo-postale.

ARTICOLUL 49

In comert, mandatul si orice declaratiune de consimtamint, chiar judiciar, transmise prin telegraf cu subscrierea declarata autentica de autoritatea competenta, sunt valabile si fac proba in justitie.

ARTICOLUL 50

Registrelle comerciantilor, tinute in regula, pot face proba in justitie intre comercianti pentru fapte si chestiuni de comert.

Inscrierea in registre, facuta de prepusul care tine scriptele sau este insarcinat cu contabilitatea, are acelasi efect ca si cind ar fi facuta de insusi stapanul.

ARTICOLUL 51

Registrelle pe care comerciantii sunt obligati a le avea si care nu vor fi tinute in regula si nici investite cu formele prevazute de lege, nu sunt primite a face proba in justitie, spre folosul celui ce le-a tinut.

Neindeplinirea prescriptiilor legii in aceasta privinta, poate atrage inca dupa sine aplicatiunea pedepselor prevazute in caz de faliment.

ARTICOLUL 52

Registrelle comerciantilor, chiar netinute in regula fac proba, contra lor. Partea in sa care voieste a se referi la dansele nu poate scinda continutul lor.

ARTICOLUL 53 ***

Daca partea la registrelle careia cealalta parte ofera sa dea crezamtant, refuza a le prezenta, judecata poate deferi acestei din urma juramantul asupra obiectelor contestatiunei.

***) Abrogat prin Decretul nr. 205/1950 (M. Of. 68 din 12 august 1950).

ARTICOLUL 54

Judecata este in drept a aprecia daca se poate atribui continutului registrelor unui comerciant, un caracter de validitate mai mult sau mai putin mare, daca trebuie a se renunta la aceasta proba in caz cind registrele comerciale ale partilor nu concorda, sau a atribui o credinta mai mare registrelor uneia din parti.

ARTICOLUL 55

Cind codul comercial cere proba prin scris, proba testimoniala nu poate fi admisa decit in cazurile in care este permisa si de codul civil.

ARTICOLUL 56

Daca un act este comercial numai pentru una din parti, toti contractantii sunt supusi, incat priveste acest act, legii comerciale, afara de dispozitiile privitoare la persoana chiar a comerciantilor si de cazurile in care legea ar dispune altfel.

[Atacat prin Decizie nr. 231 din 04/03/2008](#)

[Atacat prin Decizie nr. 553 din 07/06/2007](#)

ARTICOLUL 57

Data actelor si a contractelor comerciale trebuie sa arate locul, ziua, luna si anul. Ea poate fi stabilita, fata cu cei de al treilea, prin toate mijloacele de proba aratate in art. 46.

Data aratata in cambie si in orice alte titluri la ordin, precum si in girurile lor, se considera drept adevarata pina la proba contrarie.

ARTICOLUL 58

Posesorul unui titlu la purtator, uzat, stricat sau distrus, are dreptul ca contradictoriu cu emitentul sa ceara un duplicat al acestui titlu echivalent.

Cheltuielile privesc pe reclamant.

In privinta titlurilor datoriei publice, a biletelor de banca si a altor titluri de asemenea natura, se observa legile speciale.

Revendicarea titlurilor la purtator pierdute sau furate nu se admite decit contra aceleia care le-a gasit sau furat si contra acelora care le-au primit cu orice titlu, cunoscind viciul cauzei posesiunii.

ARTICOLUL 59

Orice obligatiune comerciala trebuie sa fie executata in locul aratat prin contract, sau in locul care ar rezulta din natura operatiunii, ori din intentiunea partilor contractante.

In lipsa de o clauza expresa, contractul trebuie sa fie executat in locul unde cel ce s-a obligat isi avea stabilimentul sau comercial, sau cel putin domiciliul ori resedinta, la formarea contractului.

Daca insa urmeaza a se preda un lucru determinat, care dupa cunostinta partilor se gasea intr-alta parte in momentul formarii contractului, atunci predarea se va face in acel loc.

TITLUL VI DESPRE VANZARE

ARTICOLUL 60

Vanzarea facuta pe un pret nedeterminat in contract este valabila daca partile au convenit asupra unui mod de a-l determina in urma.

ARTICOLUL 61

Vanzarea facuta pe adevaratul pret sau pe pretul curent este asemenea valabila. In acest caz pretul se determina conform dispozitiunilor art. 40.

Determinarea pretului poate fi incredintata arbitrajului unei a treia persoane desemnate in contract sau ramase a se alege in urma.

Cind persoana desemnata sau aleasa nu voieste sau nu poate primi, partile trebuie sa proceda la o noua numire.

Daca partile nu se invoiesc, numirea se face de justitie.

ARTICOLUL 62

Cind marfurile vindute sunt aratate in contract numai prin catime, fel si calitate, fara nici o alta indicatiune de natura a desemna un corp cert si determinat, vanzatorul este obligat a preda, in locul si timpul stipulat, catimea, felul si calitatea convenite, chiar daca marfurile care ar fi fost la dispozitiunea sa in momentul formarii contractului sau pe care el si le-ar fi procurat in urma in executarea lui, ar fi pierit, sau daca expedierea sau sosirea acelor marfuri ar fi fost impiedicata din vreo cauza oarecare.

ARTICOLUL 63

Vanzarea marfurilor care se afla in calatorie cu aratarea vasului care le transporta sau care urmeaza a le transporta, este supusa conditiunii sosirii in buna stare a acelui vas.

Daca vanzatorul isi rezerva drepturile ca, in timpul fixat prin conventiune, sa arate vasul care transporta sau urmeaza a transporta marfurile vindute si daca acest termen a trecut, cumparatorul are dreptul sa ceara sau executarea contractului sau daune-interese.

Pentru aprecierea pagubei cauzate, judecata va tine seama de timpul fixat pentru predarea marfurilor vindute sau de acela determinat pentru desemnarea vasului.

Daca prin conventiune nu se fixeaza vreun termen pentru aratarea vasului, cumparatorul e in drept a cere ca termenul sa fie fixat de justitie.

ARTICOLUL 64

Daca prin contract, sau mai in urma s-a fixat un termen pentru sosirea vasului in care se afla marfurile ce calatoresc si termenul expira fara ca vasul sa fie sosit, cumparatorul are dreptul a renunta la contract sau a-i prelungi termenul odata sau de mai multe ori.

Cind insa nu s-a fixat nici un termen pentru sosirea vasului se intelege ca partile au luat drept termen timpul necesar pentru implinirea calatoriei.

In caz de intarziere, justitia tinind seama de imprejurari, poate fixa un termen, si daca si acest termen expira fara ca vasul sa soseasca, contractul se considera ca reziliat.

In nici un caz justitia nu poate fixa un termen mai lung decit un an, socotit din ziua plecarii vasului de la locul unde marfurile au fost incarcate.

ARTICOLUL 65

Daca in cursul calatoriei, din cauza de forta majora sau caz fortuit, marfa vinduta este transportata din vasul desemnat pe un alt vas, contractul nu se desfiinteaza, si vasul pe care s-a facut transportul se considera, pentru toate efectele contractului, ca substituit primului vas.

ARTICOLUL 66

Avariile intimplate in timpul calatoriei reziliaza contractul, daca marfurile sunt pina intr-atit deteriorate incat nu mai pot servi la intrebuintarea pentru care fusese destinate.

In orice alt caz, cumparatorul este dator sa primeasca marfurile in starea in care se vor afla la sosire, insa cu o potrivita scadere de pret.

ARTICOLUL 67

Cind, mai inainte de expirarea termenului fixat pentru executarea conventiunii, una din parti a oferit celeilalte predarea lucrului vindut sau plata pretului, si aceasta nu-si

indeplineste la termenul fixat obligatiunea sa, atunci conditiunea rezolutorie se implineste de drept in favoarea partii care isi executase obligatiunea sa.

In lipsa de asemenea oferte sau stipulatiuni exprese, rezilierea contractului se reguleaza dupa dispozitiunile codului civil, privitoare la conditiunea rezolutorie tacita.

In amindoua cazurile cel in culpa raspunde de daunele interese cauzate.

ARTICOLUL 68

Cind cumparatorul unui lucru miscator nu-si indeplineste obligatiunea sa, vanzatorul are facultatea sau a depune lucrul vindut la o casa acreditata de comert pe socoteala si cheltuiala cumparatorului, sau de a-l vinde.

Vanzarea se va face prin licitatie publica, sau chiar pe pretul curent, daca lucrul are un pret la bursa sau in targ, de catre un ofiter public insarcinat cu asemenea acte si cu dreptul pentru vanzator la plata diferentei dintre pretul obtinut si acela convenit la prima vnzare, precum si la daune interese.

Daca neexecutarea contractului provine din partea vanzatorului, cumparatorul are dreptul de a face sa se cumpere lucrul de catre un ofiter public insarcinat cu asemenea acte.

Cumparatorul are dreptul de a pretinde diferenta in mai mult dintre pretul platit a doua oara si acela convenit cu primul vanzator, precum si a cere daune interese, daca ele se cuvin.

Partea care va uza de dreptul ce i se acorda prin acest articol este datoare sa incunostiinteze prealabil despre aceasta pe cealalta parte contractanta.

ARTICOLUL 69

Daca termenul stipulat intr-un contract de vnzarea unui lucru mobil este esential naturii operatiunii, partea care voieste executarea conventiei, fara sa tina seama de expirarea termenului stipulat in favoarea sa, trebuie sa incunostiinteze pe cealalta parte, in termen de 24 de ore de la expirarea termenului.

Chiar in acest caz vnzarea lucrului nu se poate face decit a doua zi dupa incunostiintare.

ARTICOLUL 70

Cumparatorul unor marfuri sau produse provenind din o alta piata, este dator sa denunte vanzatorului viciile aparente in timp de doua zile de la primire, ori de cate ori un timp mai lung n-ar fi necesar din cauza conditiunilor exceptionale in care se afla lucrul vindut sau persoana cumparatorului.

El este dator sa denunte viciile ascunse ale lucrului in cele dintai doua zile de la descoperirea lor.

O data acest termen expirat, cumparatorul nu mai poate fi primit a reclama ceva pentru viciile lucrului vindut.

ARTICOLUL 71

Prezidentul tribunalului, si acolo unde nu exista tribunal, judecatorul de ocol poate ordona, dupa cererea cumparatorului sau a vanzatorului, cu atat calitatea cat si starea in care se afla lucrul vindut sa fie constatate de unul sau mai multi experti, pe care ii va numi din oficiu.

Prin aceeasi ordonanta de numire a expertilor, sau prin o alta, prezidentul tribunalului sau judecatorul de ocol poate ordona sau sechestrarea lucrului vindut, sau depunerea lui intr-un depozit public sau intr-alt loc pe care-l va desemna; si daca pastrarea lucrului poate aduce mari pagube sau ocaziona cheltuieli insemnate, chiar vinzarea acelu lucru, pe socoteala celui ce se cuvine si in conditiunile ce se vor determina prin insasi ordonanta.

ARTICOLUL 72

Ordonanta prezidentului tribunalului sau judecatorului de ocol va trebui sa fie comunicata, inainte de punerea ei in lucrare, celeilalte parti sau reprezentantului sau, daca vreunul dintre ei se afla in localitate.

In caz contrariu, ordonanta va fi comunicata in termenul prevazut de art. 137 din procedura civila, de la executarea ei.

Cumparatorul care nu va voi a beneficia de dispozitiunile cuprinse in articolul precedent, va trebui, in caz de contestatiune, sa probeze atat identitatea cit si viciile marfii cumparate de dinsul.

ARTICOLUL 73

Dispozitiunile cuprinse in articolele 67, 68 si 69 se aplica si la contractele de bursa incheiate dupa formele prevazute de legea ei speciala.

TITLUL VII DESPRE REPORT

ARTICOLUL 74

Contractul de report consta in cumpararea pe bani gata a unor titluri de credit circulind in comert, si in revinzarea simultanee cu termen si pe un pret determinat catre aceeasi persoana a unor titluri de aceeasi specie.

Pentru validitatea contractului este necesara predarea reala a titlurilor date in report. Proprietatea lor se transfera la cumparator.

Partile pot stipula ca primele, rambursurile si dobanzile ce se vor cuveni titlurilor in termenul reportului, sa ramana in profitul vanzatorului.

ARTICOLUL 75

Revinzarea titlurilor date in raport poate fi prelungita prin vointa partilor, pentru unul sau mai multe termene succesive.

ARTICOLUL 76

Daca la expirarea termenului reportului, partile lichideaza diferentele inspre a face separat platile lor si reinoiesc reportul asupra unor titluri ce difera prin cantitatea sau specia lor, sau pe un alt pret, atunci se considera ca partile au incheiat un nou contract de report.

TITLUL VIII DESPRE SOCIETATI SI DESPRE ASOCIATIUNI COMERCIALE

CAPITOLUL 1 DESPRE SOCIETATI

SECTIUNEA I - VI

ARTICOLUL 77 - 220

Abrogate prin Legea nr. 31/1990 privind societatile comerciale.

SECTIUNEA VII

Dispozitiuni relative la societatile cooperative.

ARTICOLUL 221 - 235

Abrogate prin Legea privind organizarea cooperatiei din 28 martie 1929, cu modificarile ulterioare. (vezi si art. 226 din Codul Cooperatiei din 1935)

SECTIUNEA VIII

Dispozitii relative la societatile civile si la societatile constituite in tari straine

ARTICOLUL 236

Abrogat prin art. 225 din Legea nr. 31/1990.

ARTICOLUL 237 *

Societatile pe actiuni si celelalte societati si asociatiuni comerciale, industriale sau financiare, constituite si avind sediul in tara straina, vor putea sa-si stabileasca un sediu secundar sau o reprezentanta in Romania.

a) Daca vor dovedi printr-o declaratie a guvernului lor, ca in tara unde sunt infiintate se observa deplina reciprocitate pentru societatile romane de acelasi fel;

b) Daca vor indeplini prescriptiile din prezenta sectiune, fiecare fel de societate in ceea ce o priveste.

ARTICOLUL 238 *

(Modificat prin Legea 6 din 6 aprilie 1900)

Societatile legal constituite in tara straina, care isi stabilesc in Romania un sediu secundar sau o reprezentanta, sunt supuse la dispozitiunile prezentului cod in ce priveste depunerea si transcriptiunea, afisarea si publicatiunea actului constitutiv, a statutelor, a actelor care aduc schimbari la unul sau altul din zisele acte, si a bilanurilor; ele sunt datoare inca sa publice, in formele prevazute de lege, numele persoanelor care dirig sau administreaza aceste sedii, sau care reprezinta in orice mod societatea in tara.

Aceste persoane raspunzatoare fata cu cei de al treilea, ca administratorii societatilor nationale.

Daca societatile sunt altfel decit cele prevazute in art. 77, ele vor fi supuse la indeplinirea formalitatilor prescrise pentru depunerea si publicarea actului constitutiv si a statutelor societatilor prin actiuni, si le sunt aplicabile toate dispozitiunile prezentei sectiuni, relative la aceleasi societati.

Publicatiunile vor trebui sa cuprinda si aratarea capitalului constituit pentru operatiunile din Romania.

ARTICOLUL 239 *

Societatile care, desi constituite in tara straina au in Romania sediul si obiectivul principal al intreprinderilor, vor fi supuse chiar pentru forma si validitatea actului constitutiv, desi incheiat in strainatate, la toate dispozitiunile prezentului cod, raminind supuse si la indeplinirea prescriptiunilor sectiunii de fata, pentru a putea functiona in tara.

ARTICOLUL 240 *

Nici o societatea straina nu va putea face in Romania operatiuni la care nu este indreptatita in tara unde isi are sediul principal.

ARTICOLUL 241 *

Guvernul va putea, ori de cate ori va gasi cu cale, a revizui operatiunile societatilor straine.

ARTICOLUL 242 *

Societatile straine sunt supuse acelorasi impozite la care sunt supuse societatile romane de aceeasi natura.

ARTICOLUL 243 *

Abrogat (suprimat) prin Legea 6 din 6 aprilie 1900.

ARTICOLUL 244 *

Societatile pe actiuni, legal constituite in tara straina, nu vor putea sa-si infiinteze un sediu secundar sau o reprezentanta in Romania, fara a avea prealabila autorizatie a guvernului roman.

Aceasta autorizatie nu se va putea decit dupa ce se va lua avizul Camerii de Comert din Bucuresti; si daca societatea isi stabileste sediul intr-un alt loc, si pe acel al Camerii de Comert din acea localitate, sau a celei mai apropiate, cind n-ar fi Camera de Comert in acel loc.

ARTICOLUL 245 *

(Modificat prin Legea 6 din 6 aprilie 1900.)

Cererea de autorizatie va fi insotita de urmatoarele acte:

1) Statutele societatii autentificate in regula, precum si orice alte acte dovedind existenta legala a societatii in tara unde s-a infiintat; si o declaratiune formala ca societatea se supune legilor romane.

2) Recipisa Cassei de depuneri, constatind depunerea cautiunii fixata de guvern, pentru a asigura indeplinirea obligatiunilor ce societatea va contracta in tara. Aceasta cautiune nu va putea, in nici un caz, sa fie mai mica de 100.000 lei, si guvernul va putea cere chiar sporirea ei pina la o patrime din capitalul de actiuni al societatii. Societatile de asigurare vor da o cautiune de cel putin 250.000 lei, pentru fiecare ramura in parte.

Aceste cautiuni vor servi pentru desdaunarea cu preferinta a actionarilor si creditorilor din tara.

Cautiunea va consta exclusiv in efecte publice ale Statutului Roman, dupa cursul zilei cind se face consemnarea, si va fi depusa pe numele societatii, care singura va fi recunoscuta de proprietara.

Societatile care vor infiinta fabrici sau alte stabilimente industriale, cele care s-ar ocupa cu creari sau exploatari de cai de comunicatiuni si de mine, precum si bancile, avind de obiect operatiuni financiare si de credit, vor fi scutite de depunerea sus-zisei cautiuni.

3) O declaratie a societatii, omologata de autoritatea competenta a tarii respective, ca cautiunea va servi spre a garanta numai afacerile facute de societate in Romania.

ARTICOLUL 246 *

(Modificat prin Legea 6 din 6 aprilie 1900).

Deosebit de conditiunile stabilite prin articolele precedente si de acelea pe care guvernul le va lua dupa imprejurari, societatile pe actiuni straine, vor avea sa observe si dispozitiunile speciale urmatoare:

1) Societatile pe actiuni straine isi vor alege unul din orasele tarii ca domiciliu, unde vor avea un reprezentant general pentru toate operatiunile lor din tara.

Acest reprezentant va depune o copie autentica dupa procura sa generala.

2) Societatile pe actiuni straine vor publica, pentru fiecare an, cel mai tarziu in luna mai a anului urmator, un bilant asupra operatiunilor lor din tara, conform prescriptiilor legii.

Asemenea ele vor inainta guvernului, imediat dupa publicarea lor, darile de seama si bilanturile ce vor publica la sediul lor principal;

3) Guvernul va putea, prin ministerul public, cere tribunalului de comert sa pronunte retragerea autorizatiunii in cazurile urmatoare:

a) Cind capitalul de actiuni al societatii autorizate va fi redus, prin orice imprejurare, la jumatarea sumei aratata cind s-a facut cererea de autorizatiune;

b) Cind, prin orice imprejurare, s-ar diminua cautiunea depusa conform art. 245, fara ca societatea, in termen de 30 de zile, sa o fi complectat;

c) Cind se va constata ca societatea face operatiuni straine celor prevazute in actul de constituire;

d) Cind aceste societati nu vor observa dispozitiunile prezentei sectiuni;

e) Cind ar inceta reciprocitatea prevazuta de alin. 1 de sub art. 237;

f) Cind societatea a incetat de a functiona in tara sa de origine.

Tribunalul de comert va statua in camera de consiliu, ascultind si societatea incriminata si motivat. Incheierea sa nu e susceptibila decit de apel, in termenul de o luna de la pronuntare. Curtea de apel, ascultind societatea, va statua definitiv.

4) Cautiunea depusa se va restitui numai atunci, cind se va dovedi ca nu mai exista in tara nici o obligatiune a societatii autorizate, sau cind o societate romana, recunoscuta ca buna de guvern, va garanta neconditionat pentru societatea straina care va cere liberarea cautiunei;

5) Actiunile societatilor straine functionind in tara nu vor putea fi admise la cota bursei romane, decit dupa ce societatile vor fi functionat cel putin un an in Romania, avind publicat bilantul lor pentru exercitiul respectiv.

ARTICOLUL 247 *

Indeplinirea formalitatilor si conditiunilor prescrise prin articolele precedente supune societatile straine la consecintele legale stabilite pentru societatile nationale, fara ca aceste societati straine sa poata dobindi in Romania alte drepturi decit cele recunoscute strainilor prin legi si regulamente, si fac pe societate raspunzatoare de toate obligatiunile contractate de administratorii sau reprezentantii sai, chiar cind acestia prin contractarea lor ar fi depasit puterile ce li se conferise.

ARTICOLUL 248 *

Abrogat prin Legea 6 din 6 aprilie 1900.

ARTICOLUL 249 *

Societatile straine de felul celor prevazute de art. 239, care functioneaza, precum si celor care vor avea un sediu secundar sau reprezentante la punerea in aplicatiune a prezentei legi, li se acorda un termen de trei luni spre a-si regula pozitiunea in conformitate cu dispozitiunile legii de fata.

ARTICOLUL 250 *

Persoanele care vor face orice fel de operatiuni sub orice titlu, in favoarea si pe seama societatilor straine, care nu vor indeplini conditiunile si formele prescrise prin prezenta sectiune, si vor pagubi printr-aceasta si pe Stat de taxele la care are drept, vor fi raspunzatoare de daunele cauzate Statului Roman prin operatiunile lor si supuse la pedepsele prevazute de art. 323 din codul penal.

* Art. 237-250 au fost abrogate de către O.U.G. nr. 32/1997

Abrogat de [Lege nr. 31 \(r2\) din 16/11/1990 Articolul 294](#) la 15/07/2004

Abrogat de [Lege nr. 31 \(r1\) din 16/11/1990 Articolul 287](#)

CAPITOLUL 2 DESPRE ASOCIATIUNI

SECTIUNEA I Despre asociatiunea in participatiune

ARTICOLUL 251

Asociatiunea in participatiune are loc atunci cind un comerciant sau o societate comerciala acorda uneia sau mai multor persoane ori societati o participatiune in beneficiile si pierderile uneia sau mai multor operatiuni, sau chiar asupra intregului comert.

Atacat prin [Decizie nr. 744 din 24/06/2008](#)

ARTICOLUL 252

Asociatiunea in participatiune poate sa aiba loc asemenea si pentru operatiunile comerciale facute de catre necomercianti.

Atacat prin [Decizie nr. 744 din 24/06/2008](#)

ARTICOLUL 253

Asociatiunea in participatiune nu constituie, in privinta celor de al treilea, o fiinta juridica distincta de persoana interesatilor. Cei de al treilea nu au nici un drept si nu se obliga decit catre acela cu care au contractat.

[Atacat prin Decizie nr. 744 din 24/06/2008](#)

ARTICOLUL 254

Participantii nu au nici un drept de proprietate asupra lucrurilor puse in asociatiune, chiar daca au fost procurate de dansii.

Cu toate acestea, intru cit priveste raporturile lor intre dansii, asociatii pot sa stipuleze ca lucrurile ce au adus sa li se restituie in natura, avind dreptul, in caz cind restitutiunea nu s-ar putea face, la reparatiunea daunelor suferite. Afara de aceste cazuri, drepturile asociatilor se marginesc in a li se da cont de lucrurile ce au pus in asociatiune si de beneficii si pierderi.

[Atacat prin Decizie nr. 744 din 24/06/2008](#)

[Atacat prin Decizie nr. 628 din 26/06/2007](#)

ARTICOLUL 255

Afara de dispozitiunile articolelor precedente, conventiunile partilor determina forma, intinderea si conditiunile asociatiunei.

[Atacat prin Decizie nr. 744 din 24/06/2008](#)

ARTICOLUL 256

Asociatiunile in participatiune sunt scutite de formalitatile stabilite pentru societati, dar ele trebuie sa fie probate prin act scris.

[Atacat prin Decizie nr. 744 din 24/06/2008](#)

SECTIUNEA II

Despre asociatiunea de asigurare mutuala

ARTICOLUL 257

Asociatiunea de asigurare mutuala are ca scop de a imparti intre asociati daunele cauzate prin riscurile care sunt obiectul asociatiunii.

Ea constituie, fata cu cei de al treilea, o persoana juridica distincta de persoana asociatilor.

ARTICOLUL 258

Asociatiunea de asigurare mutuala trebuie sa fie probata prin act scris.
Ea se reguleaza prin conventiunile partilor.

ARTICOLUL 259

Asociatiunea se administreaza prin asociati, care sunt mandatarii sai temporali si revocabili.

ARTICOLUL 260

Regulile privitoare la responsabilitatea administratorilor, la publicatiunea actului constitutiv, a statutelor, a actelor care aduc schimbari unuia sau altuia dintr-insele, a bilanturilor societatilor anonime si la penalitatile relative la aceste societati, sunt aplicabile si asociatiunilor de asigurare mutuala.

Din bilanturile acestor asociatiuni va trebui sa rezulte indeplinirea dispozitiunilor art. 147

ARTICOLUL 261

Asociatii nu sunt obligati sa contribuie decit cu partea determinata prin contract; si in nici un caz nu sunt tinuti catre cei de al treilea, decit fiecare in proportiune cu valoarea lucrului pentru care a fost admis in asociatiune.

ARTICOLUL 262

Acela care a pierdut lucrul pentru care s-a asociat inceteaza de a face parte din asociatiune, raminindu-i insa dreptul la indemnitatea ce i se cuvine.

ARTICOLUL 263

Asociatiunea nu se dizolva prin interdictia sau moartea unuia din asociati.
Falimentul unui asociat poate da loc la excluderea sa.

CAPITOLUL 3 DISPOZITIUNI PENALE SI TRANZITORII

ARTICOLUL 264 *

Se vor pedepsi cu pedepsele stabilite de codul penal pentru escrocherie, acei care simulind sau afirmind fals existenta subscriptiunilor sau varsamintelor intr-o societate pe actiuni, sau anuntind publicului, cu rea credinta, ca interesate in societate, persoane care nu sunt, sau care prin alte simulatii au obtinut sau au incercat sa obtina subscriptiuni sau varsaminte.

ARTICOLUL 265 *

(Modificat prin Legea 6 din 6 aprilie 1900.)

Se vor pedepsi cu o amenda pina la cinci mii lei, afara de pedepsele mai grele prescrise de codul penal:

1. Fundatorii, administratorii, directorii, censorii si lichidatorii societatilor, care in relatiunile sau comunicările de tot felul facute catre adunarea generala, in bilanturi sau in situatiunea actiunilor societatii, sau care cu stiinta au tinut ascunse, in totul sau in parte, fapte relative la aceleasi conditii;
2. Administratorii si directorii care, cu stiinta, in lipsa de bilanturi sau contrariu cu ceea ce rezulta dintr-insele, sau prin mijlocire de bilanturi fraudulos stabilite, au distribuit asociatilor, actionarilor sau comandatarilor, interese sau dividende neluate din beneficiile reale;
3. Administratorii si directorii care au emis actiuni mai jos decit valoarea lor nominala, au cumparat actiuni ale societatii, contrariu dispozitiunilor art. 146, sau au inaintat bani pe actiuni ale societatii, sau emis obligatiuni prin incalcarea dispozitiunilor alin. I si II ale art. 174;
4. Administratorii si directorii care au efectuat reductiunea capitalului sau fuziunea societatii, contravenind dispozitiunilor art. 101 si 197;
5. Administratorii si directorii societatilor de asigurare asupra vietii si al societatilor administrative de tontine, care vor fi contravenind dispozitiunilor art. 147;
6. Lichidatorii care au reimpartit activul social intre asociati, contravenind dispozitiunilor art. 203.

Aceiasi pedeapsa se aplica censorilor care, in cazurile aratate in numerele 2, 3, 4, 5 si 6 de sub acest articol, nu au indeplinit indatoririle lor.

ARTICOLUL 266 *

Daca depunerea actului constitutiv si a statutelor societatilor in comandita pe actiuni sau anonime, a actelor care aduc schimbari ziselor acte, a situatiunilor lunare si a bilanturilor, la Tribunalul civil sau la Tribunalul de comert, dupa imprejurari, nu s-a facut in termenele fixate, sau s-a facut in mod incomplet, fiecare din persoanele care sunt datoare a o face sau de a ordona sa se faca, se va pedepsi cu o amenda care va putea sa se ridice pina la cincizeci lei pentru fiecare zi de intarziere.

ARTICOLUL 267 ***

Administratorii societatilor cooperative, avind asociati cu responsabilitate nemarginita, care nu depun la tribunalul de comert, la finele fiecarui trimestru lista prescrisa de art. 229, si grefierul care nu va denunta aceasta omisiune procurorului in cele 10 zile urmatoare vot fi pedepsiti cu o amenda pina la 300 lei.

***) Abrogat prin Legea cooperatiei din 1929.

ARTICOLUL 268 *

Orice abatere de la dispozitiunile art. 104, 157, 167 si 200 si de la cele dintai doua aliniate ale art. 174, se va pedepsi cu o amenda care nu va trece peste una suta lei.

ARTICOLUL 269 *

Societatile constituite inainte de punere in lucrare a prezentului cod, vor fi supuse dispozitiunilor art. 104, 169, 180, 181 si 182, precum si dispozitiunilor care carmuiesc lichidarea si fuziunea societatilor sau reducerea capitalului lor.

Societatilor existente, care ar voi sa-si modifice statutele lor, sau care ar voi sa prelungeasca termenul pentru care fusesera constituite, vor fi datoare sa-si puna statutele in conformitate cu prezentul cod.

* Art. 264-269 au fost abrogate prin O.U.G. nr. 32/1997

TITLUL IX DESPRE CAMBIE SI DESPRE CEC

ARTICOLUL 270 - 369

Dispozitiile acestui titlu au fost abrogate prin art. 112 din Legea promulgata prin Decretul nr. 1249/1934, publicat in M. Of. nr. 100 din 1 mai 1934, lege care a dat o alta reglementare cambiei si biletului de la ordin.

TITLUL X DESPRE CONTUL CURENT

ARTICOLUL 370

Contractul de cont curent produce:

- 1) Stramutarea proprietatii valorilor inscrise in contul curent asupra primitorului lor, prin aceea ca el le trece in debitul sau, si novatiunea obligatiunii de mai inainte intre acela care a trimis valorile si primitorul lor. Inscrierea in sa in contul curent a unui efect de comert sau a unui alt titlu de credit e presupusa facuta sub "rezerva incasarii";
- 2) Compensatiunea reciproca intre parti, pina in concurenta debitului si a creditului respectiv la incheierea socotelei, cu rezerva platei diferentei;
- 3) Curgerea de dobanzi pentru sumele trecute in contul curent in debitul primitorului, de la data inscrierei.

Dobanzile sunt cele comerciale si se socotesc pe zi, daca partile nu s-au in voit altfel.

ARTICOLUL 371

Existenta contului curent nu exclude drepturile de comision si plata cheltuielilor pentru afacerile insemnate in contul curent.

ARTICOLUL 372

Incheierea contului curent si lichidarea diferentei vor avea loc la scadenta termenelor stabilite prin conventiuni, si in lipsa la 31 Decembrie a fiecarui an.

Dobinda diferentei curge de la data lichidarii.

Numai diferenta (soldul) lichidata la incheierea contului curent poate fi supusa executiunii sau opririi in mana unui al treilea, sau asigurata prin ipoteca. Daca s-a consimtit o ipoteca prin credit deschis, posesorii efectelor create sau negociate in termenul acestei deschideri de credit nu se vor putea folosi de dinsul, decit pina la concurenta soldului final al contului.

ARTICOLUL 373

Contractul de cont curent e de drept desfiintat:

- 1) Prin scadenta termenului convenit;
- 2) In lipsa de conventiune, prin retragerea uneia din parti;

3) Prin falimentul uneia din parti.

Desfiintarea contractului de cont curent se poate cere in caz de moarte, de interdictiune sau incapacitate legala a uneia din parti.

TITLUL XI DESPRE MANDATUL COMERCIAL SI DESPRE COMISION

CAPITOLUL 1 DESPRE MANDATUL COMERCIAL

SECTIUNEA I Despre mandatul comercial in general

ARTICOLUL 374

Mandatul comercial are de obiect tratarea de afaceri comerciale pe seama si socoteala mandatului.

Mandatul comercial nu se presupune a fi gratuit.

ARTICOLUL 375

Desi conceput in termeni generali, mandatul comercial nu se intinde si la afacerile care nu sunt comerciale, afara numai daca aceasta se declara cu precizie prin mandat.

Daca mandatarul nu are instructiuni decit asupra unor parti ale afacerii, mandatul se socoteste liber pentru celelalte.

Mandatul pentru o anume afacere cuprinde imputernicire si pentru toate actele necesare executarii lui, chiar cind nu ar fi anume aratate.

ARTICOLUL 376

Comerciantul care nu vrea sa primeasca o insarcinare este dator, in cel mai scurt termen posibil, sa faca cunoscut mandantului neprimirea; in acest caz este inca dator a face sa se pastreze in loc sigur lucrurile ce i s-au expedit si sa ingrijeasca de dansele in socoteala mandantului, pina ce acesta va putea lua masurile necesare.

In caz de intarziere, el va putea inca cere sechestrul judiciar si chiar vinzarea lucrurilor, dupa formele prevazute de art. 71.

ARTICOLUL 377

Daca lucrurile primite in socoteala mandantului, prezinta semne de stricaciuni suferite in timpul transportului, mandatarul va trebui sa ia toate masurile necesare pentru pastrarea drepturilor mandantului, fata cu cel ce a facut transportul; altfel este responsabil de lucrurile primite dupa descriutiunile cuprinse in scrisorile de carat sau in politele de incarcare. Daca stricaciunea reclama ingrijiri urgente, mandatarul poate cere vnzarea lucrurilor, dupa formele prevazute de art. 71.

ARTICOLUL 378

Mandatarul este indatorat a face cunoscut mandantului toate faptele ce ar putea sa-l hotarasca a revoca sau a modifica mandatul.

ARTICOLUL 379

Mandatarul este raspunzator de stricaciunile lucrurilor ce-i sunt incredintate spre pastrare, afara de cele provenite din caz fortuit, forta majora, din viciul sau chiar natura lor.

ARTICOLUL 380

Mandatarul e tinut a plati dobinda la sumele de bani cuvenite mandantului din ziua in care era dator a le trimite sau a le consemna.

ARTICOLUL 381

Mandatarul, care nu se conforma instructiunilor primite de la mandant, raspunde de daune interese.

ARTICOLUL 382

Mandatarul este dator a incunostiinta fara intarziere pe mandant despre executarea mandatului.

Daca in urma primirii acestei incunostiintari, mandantul intarzie raspunsul un timp mai lung decit cel cerut de natura afacerii, el este considerat ca a acceptat executarea mandatului, chiar daca mandatarul a trecut peste limitele mandatului.

ARTICOLUL 383

Mandatarul care schimba destinatiunea sumelor primite in socoteala mandantului, e dator dobinda la aceste sume din ziua in care le-a primit, deosebit de daune interese

provenind din neindeplinirea mandatului si de orice alta actiune, chiar penala, in caz de dol sau frauda.

ARTICOLUL 384

Mandatarul este dator sa-si arate mandatul persoanelor cu care trateaza, cind i se cere. El nu poate opune celor de al treilea instructiunile deosebite ce i s-ar fi dat de catre mandant, afara numai daca nu probeaza ca acestia aveau cunostinta de ele in momentul cind obligatiunea a fost contractata.

ARTICOLUL 385

Mandantul e tinut a procura mandatarului mijloacele necesare pentru indeplinirea mandatului, afara numai daca nu exista conventiune contrarie.

ARTICOLUL 386

Suma ce se datoreste mandatarului pentru executarea mandatului se determina, in lipsa de conventiune, de catre judecata, dupa imprejurari.

ARTICOLUL 387

Mandatarul, pentru tot ce i se datoreste din executarea mandatului sau si, chiar pentru retributiunea sa, are un privilegiu special. Acest privilegiu se exercita asupra lucrurilor mandantului pe care mandatarul le detine pentru executarea mandatului, sau care se gasesc la dispozitiunea sa, in magazinele sale, sau in depozite publice, sau pentru care el poate proba prin posesiunea legitima a politei de incarcare, sau a scrisorii de carat, ca i s-au expediat.

Creantele sus-zise au precadere asupra oricaror alte creante contra mandantului si chiar contra vinzatorului ce revendica, cu toate ca platile si cheltuielile vor fi fost facute inainte sau dupa ce lucrurile au intrat in posesiunea mandatarului.

In caz de faliment al mandantului, privilegiul mandatarului asupra lucrurilor cumparate in socoteala lui, se exercita conform dispozitiunilor de la cap. III, titlul IV, cartea III, din acest cod.

Daca lucrurile mandantului au fost vandute de catre mandatar, privilegiul subsista asupra pretului.

ARTICOLUL 388

Pentru a exercita dreptul aratat in articolul precedent, mandatarul trebuie sa notifice formal mandantului sumele ce-i sunt datorate, cu invitatia de a i se face plata in termen de

cinci zile și cu prevestirea că, la caz de neplata, se va procedea la vânzarea lucrurilor supuse privilegiului.

Mandantul va putea face opoziție, citind pe mandatar înaintea judecătii. Opozițiunea va trebui să fie notificată mandatarului în termen de trei zile de la primirea notificăției de către mandant.

Dacă mandantul nu are reședința sau domiciliul ales în locul de reședință al mandatarului, termenul pentru opozițiune va fi de 10 zile, dacă mandantul domiciliază în circumscripțiunea unui tribunal limitrof; de 20 zile, dacă domiciliază în orice altă parte a țării; de două luni dacă domiciliază afară din România.

Dacă termenul a trecut sau opozițiunea s-a respins, mandatarul poate, fără altă formalitate, să facă să se vînde lucrurile sus zise, conform dispozițiilor art. 68.

ARTICOLUL 389

Dacă mai mulți mandatari sunt numiți prin același act, fără a se arăta că ei trebuie să lucreze împreună, fiecare din ei poate lucra în lipsa celuilalt.

Dacă prin act se declară că mandatarii trebuie să lucreze împreună și mandatul nu este primit de toți acei ce acceptă să socotescă autorizați să-l îndeplinească, cînd ar forma majoritatea celor numiți.

Comanditarii sînt responsabili solidar.

ARTICOLUL 390

Afară de cazurile prevăzute de Codul civil, mandatul încetează:

1. Prin căsătoria femeii comerciantă ce a dat sau a primit mandatul, dacă nu este autorizată să continue comerțul conform dispozițiilor art. 15;
2. Prin revocarea autorizației de a exercita comerțul, ce fusese acordată femeii maritate sau minorului care au dat sau primit mandatul.

ARTICOLUL 391

Mandantul sau mandatarul care, fără cauză justă, prin revocarea sau renunțarea sa, întrerupe executarea mandatului, răspunde de daune interese.

Dacă executarea mandatului este întreruptă prin moartea mandantului sau a mandatarului, retribuițiunea acestuia din urmă se va determina după ceea ce s-a executat, în proporțiune cu ceea ce s-ar fi datorat pentru completă executare a mandatului.

SECȚIUNEA II

Despre prepusi și reprezentanți

ARTICOLUL 392

Prepus este acela care este insarcinat cu comertul patronului sau, fie in locul unde acesta il exercita, fie in alt loc.

ARTICOLUL 393

Patronul raspunde de faptele prepusului si de obligatiunile contractate de el, in limitele insarcinarii ce i-a dat.

Daca sunt mai multi patroni, fiecare din ei este solidar responsabil.

Daca patronul este o societate comerciala, responsabilitatea societarilor se reguleaza dupa natura societatii.

ARTICOLUL 394

Mandatul dat prepusului poate fi expres sau tacit.

Mandatul expres trebuie sa fie depus la tribunalul a carui jurisdictiune prepusul are a indeplini insarcinarea, spre a fi transcris in registrul destinat pentru aceasta si a fipt conform dispozitiunilor art. 10.

Un extract al mandatului va fi publicat, prin ingrijirea grefierului, in foaia anunturilor judiciare a localitatii. Pana la indeplinirea formalitatilor de mai sus, se aplica dispozitiunile articolului urmator.

ARTICOLUL 395

Fata cu cei de al treilea, mandatul tacit al prepusului se socoteste general, si cuprinde toate actele necesare exercitiului comertului pentru care este dat.

Patronul nu poate opune celor de al treilea vreo restrictiune a mandatului tacit, daca nu probeaza ca ei o cunosteau in momentul contractarii obligatiunii.

ARTICOLUL 396

Prepusul este totdeauna dator a trata in numele patronului si sa arate in subsemnatura sa, pe linga numele si prenumele sau propriu, numele si prenumele sau firma patronului, cu mentiunea "prin procura", sau alta asemenea.

In lipsa unei asemenea declaratiuni, prepusul se obliga personal; cei de al treilea insa pot exercita si contra patronului actiunile ce deriva din actele prepusului, privitoare la exercitiul comertului cu care acesta a fost insarcinat.

ARTICOLUL 397

Prepusul nu poate, fara invoirea expresa a patronului, a face operatiuni, nici a lua parte, in socoteala sa proprie sau a altuia, la alte negoturi de natura aceluia cu care este insarcinat.

In caz contrariu, prepusul este responsabil de daune interese, si patronul are inca dreptul de a retine pentru sine foloasele ce ar rezulta din aceste operatiuni.

ARTICOLUL 398

Prepusul e responsabil solidar cu patronul de observarea dispozitiunilor cuprinse in titlurile III si IV ale acestei carti, in ce priveste comertul cu care este insarcinat.

ARTICOLUL 399

Revocarea mandatului expres trebuie sa fie facuta in aceleasi forme cu care el a fost dat.

ARTICOLUL 400

Prepusul poate intenta orice actiune si a fi chemat in judecata in locul patronului pentru obligatiunile contractate de dinsul, in exercitiul comertului cu care a fost insarcinat.

ARTICOLUL 401

Dispozitiunile acestei sectiuni se aplica reprezentantilor caselor comerciale sau ai societatilor straine, care de obicei trateaza sau incheie in tara, in numele si pe socoteala acestora, afacerile comerciale cu care au fost insarcinati.

SECTIUNEA III

Despre comisi calatori pentru comert

ARTICOLUL 402

Oricine trimite in alta localitate o persoana din serviciul sau, autorizand-o cu scrisori, avizuri, circulari sau alte asemenea documente, ca sa trateze sau sa faca operatiuni de ale comertului sau, ramine obligat prin faptele contractate de aceasta persoana in marginile insarcinarii ce i-a dat.

ARTICOLUL 403

Dispozitiunile art. 396 se aplica comisilor calatori; acestia insa nu pot subscrie "prin procura", ci trebuie numai sa arate numele patronului lor.

SECTIUNEA IV Despre comisii pentru negot

ARTICOLUL 404

Comisii pentru negot sunt prepusi pentru vinzarea in detaliu a marfurilor; ei au dreptul ca, in locul unde exerciteaza comertul si in momentul predarei, sa ceara si sa incaseze pretul marfurilor vindute, putind da pentru aceasta, chitanta valabila in numele patronului lor.

Afara din magazin, ei nu pot cere plata creantelor patronului, fara autorizatie speciala.

CAPITOLUL 2 Despre comision

ARTICOLUL 405

Comisionul are ca obiect tratarea de afaceri comerciale de catre comisionar in socoteala comitentului.

Intre comitent si comisionar exista aceleasi drepturi si obligatiuni ca intre mandant si mandatar, cu deosebirile stabilite prin articolele urmatoare.

ARTICOLUL 406

Comisionarul este direct obligat catre persoana cu care a contractat, ca si cum afacerea ar fi fost a sa proprie.

Comitentul nu are actiune in contra persoanelor cu care a contractat comisionarul si nici acestea nu au vreo actiune in contra comitentului.

ARTICOLUL 407

Comisionarul trebuie sa tina deosebite intre dansele si chiar de ale sale proprii, lucrarile diferitilor comitenti, si sa aiba in registrele sale partida deosebita pentru fiecare operatiune.

Daca comisionarul are in contra aceleiasi persoane creante provenind din diferite operatiuni facute in contul comitentilor sai, sau din o operatiune a sa proprie si a altuia, el este dator a cere de la acel debitor un in scris deosebit pentru fiecare afacere, si in caz de plata sa arate in registrele sale persoana pentru care plata s-a facut.

In lipsa de asemenea aratare, plata se va imparti proportional intre fiecare creanta.

ARTICOLUL 408

Operatiunile facute de comisionar cu violarea mandatului sau peste limitele sale raman in sarcina sa, si prin urmare:

1) Daca a vandut cu pret mai mic decit cel hotarat sau, in lipsa, mai mic decit cel curent, el este dator sa plateasca comitentului diferenta, afara numai daca nu ar proba ca vnzarea cu pretul hotarit nu se putea face si ca vinzind astfel comitentul a fost scutit de paguba;

2) Daca a cumparat cu un pret mai mare decit cel hotarit, comitentul poate refuza operatiunea si a o considera ca facuta in socoteala comisionarului, daca acesta nu ar oferi sa plateasca diferenta pretului;

3) Daca lucrul cumparat nu corespunde cu calitatea convenita, comitentul il poate refuza.

ARTICOLUL 409

Comisionarul care, fara autorizatiunea comitentului, face inaintari de bani, vnzari sau alte operatiuni pe credit, isi ia asupra-si orice raspundere si comitentul ii poate cere plata neintirziata a creditelor facute, cedandu-i interesele si foloasele ce ar rezulta din aceasta.

ARTICOLUL 410

Comisionarul care vinde pe datorie este dator sa arate comitentului in scrisoarea de aviz, persoana cumparatorului si termenul acordat; altminteri operatiunea se presupune ca s-a facut pe bani gata; proba contrarie nu este admisa.

ARTICOLUL 411

Cand comisionarul este insarcinat sa vinda sau sa cumpere cambii, obligatiuni sau efecte ale Statului ori alte titluri de credit, circuland in comert sau marfuri, avind pret la bursa ori in piata, daca comitentul nu a dispus intr-altfel, el insusi poate sa-i procure pe pretul cerut, ca vnzator, lucrurile ce trebuia sa cumpere sau sa retina pentru sine, dupa pretul curent, ca cumparator, lucrurile ce trebuia sa vanda in socoteala comitentului, deosebit de dreptul sau la proviziune.

Daca, in cazurile mai sus aratate, comisionarul, dupa indeplinirea insarcinarii sale, nu face cunoscut comitentului persoana cu care a contractat, comitentul are dreptul sa considere ca cumpararea sau vnzarea s-a facut pe contul sau si sa ceara de la comisionar executarea contractului.

ARTICOLUL 412

Comisionarul nu este raspunzator pentru indeplinirea obligatiunilor luate de catre persoanele cu care a contractat, afara de conventiune contrarie.

Cand comisionarul ia o asemenea raspundere, el este obligat personal, fata de comitentul, pentru indeplinirea obligatiunilor rezultand din contract.

In acest caz, el are dreptul la proviziunea speciala numita "pentru garantie", "pentru credit". Aceasta proviziune se stabileste de parti prin conventiunea lor, iar in lipsa este lasata la aprecierea judecatii.

TITLUL XII DESPRE CONTRACTUL DE TRANSPORT

ARTICOLUL 413

Contractul de transport are loc intre expeditor sau acela care da insarcinarea pentru transportul unui lucru si intreprinzatorul care se obliga a-l face in numele sau propriu si in socoteala altuia, ori intre unul dintre acestia si carausul ce se insarcineaza a-l face.

Se numeste "caraus" persoana care isi ia insarcinarea ca intr-un mod oarecare sa transporte, sau sa faca a se transporta, un obiect oarecare.

Obligatiunile intre expeditor si intreprinzatorul de transporturi pe apa si capitan sau patron, sunt regulate prin dispozitiunile prevazute in cartea II-a a acestui cod.

ARTICOLUL 414

Expeditorul trebuie sa dea carausului care i-ar face cerere o scrisoare de carat.

Scrisoarea de carat poate fi la ordin sau la purtator.

Forma si efectele girului scrisorii de carat sunt reglementate prin dispozitiunile titlului IX din aceasta carte.

ARTICOLUL 415

Scrisoarea de carat trebuie sa fie data, subscrisa de expeditor si sa cuprinda:

1. Natura, greutatea, masura sau numarul lucrurilor de transportat si daca lucrurile sunt in lazi sau pachete si calitatea acestora, numarul si sigiliile sau marcile puse pe dansele;
2. Numele expeditorului si locuinta sa;
3. Numele si locuinta carausului;
4. Locul de destinatiune si persoana destinatarului, cu aratare daca scrisoarea de carat este la ordin sau la purtator;
5. Portul sau pretul transportului si sumele datorate carausului pentru expeditiune, adaogandu-se cheltuielile anticipate sau de provizion;

6. Timpul in care trebuie sa fie facut transportul sau, cind transportul are loc pe calea ferata, daca trebuie facuta cu mare sau mica iuteala;

7. Celelalte stipulatiuni asupra carora partile s-au inteles.

Expeditorul se poate desemna el insusi ca destinatar.

ARTICOLUL 416

Expeditorul este dator a incredinta carausului actele de vama sau altele ce ar fi de trebuinta; el este raspunzator de cuprinsul si regularitatea lor.

ARTICOLUL 417

Carausul va da expeditorului, cind acesta i-ar cere, un exemplar al scrisorii de carat, subscris de dinsul.

Daca scrisoarea de carat e la ordin sau la purtator, girul sau remiterea exemplarului semnat de caraus, transfera posesiunea lucrurilor transportate.

Conventiunile necuprinse in scrisoarea de carat nu au nici o tarie, fata cu destinatarul sau posesorul exemplarului scrisoarei de carat la ordin sau la purtator, ce a fost subscris de caraus.

ARTICOLUL 418

Daca carausul primeste lucrurile de transportat fara nici o rezerva, se presupune ca ele nu prezinta vicii aparente de imbalotare.

ARTICOLUL 419

Carausul este dator sa faca expeditia lucrurilor de transportat dupa ordinea in care le-a primit, afara daca prin natura lor, din cauza destinatiei ce acele lucruri au, sau pentru alte cuvinte, nu ar trebui sa se urmeze intr-altfel, sau daca nu ar fi impiedicat de vreun caz fortuit sau forta majora.

ARTICOLUL 420

Daca, din caz fortuit sau forta majora, transportul este impiedicat sau peste masura intirziat, carausul trebuie sa incunostiinteze indata pe expeditor, care are facultatea de a rezilia contractul, platind numai cheltuielile facute de caraus, si daca impiedicarea are loc in timpul efectuarii transportului, carausul are inca dreptul la plata portului in proportiune cu drumul facut. In amandoua cazurile se va inapoia carausului exemplarul scrisorii de carat la ordin sau la purtator, pe care l-a subscris.

ARTICOLUL 421

Expeditoarea are dreptul de a suspenda transportul si de a cere restituirea lucrurilor transportate, sau predarea lor unei alte persoane decit aceea aratata in scrisoarea de carat, ori va dispune cum va crede de cuviinta; dar este dator a plati carausului cheltuielile facute si pagubele directe si imediate rezultand din executarea acestui contra ordin.

Obligatiunile carausului de a executa ordinul expeditoarei inceteaza din momentul in care, lucrurile fiind ajunse la locul de destinatiune, persoana careia ii sunt destinate si care poseda actele necesare a facut cererea de predare carausului, sau din momentul in care acesta i-a remis scrisoarea de carat. In aceste cazuri, numai destinatarul lucrurilor transportate are facultatea de a dispune de dansele.

Daca scrisoarea de carat este la ordin sau la purtator, dreptul aratat in prima parte a acestui articol este al celui ce poseda exemplarul scrisorii de carat, subscris de caraus. Carausul primind contra-ordin, are dreptul sa ceara restituirea exemplarului sus zis, sau, daca destinatiunea lucrurilor de transportat s-a schimbat, el poate pretinde o noua scrisoare de carat.

ARTICOLUL 422

Termenul predarii lucrurilor transportate se hotaraste prin invoirea partilor. In lipsa, el este lasat la aprecierea judecatii.

ARTICOLUL 423

Carausul este raspunzator de faptele subordonatilor sai, de ale tuturor carausilor succesivi si de ale oricarei alte persoane careia dinsul i-a incredintat facerea transportului. ndac-o

ARTICOLUL 424

Diferitii carausi au dreptul de a face sa se declare, pe scrisoarea de carat sau intr-altfel, starea in care se afla lucrurile ce se transporta in momentul cind ele le sunt incredintate.

In lipsa unei asemenea declaratiuni, se presupune ca ei au primit lucrurile in buna stare si conform cu aratarile cuprinse in scrisoarea de carat.

ARTICOLUL 425

Carausul este raspunzator de pierderea sau stricaciunea lucrurilor ce i-au fost incredintate spre transport, din momentul in care le primeste pina la acela al predarii lor destinatarului, afara daca nu probeaza ca pierderea sau stricaciunea au provenit din caz

fortuit sau din forta majora, din chiar viciul propriu al lucrurilor sau din natura lor, din faptul expeditorului sau din acel al destinatarului.

ARTICOLUL 426

Daca sunt de transportat lucruri fragile, sau care se strica usor, animale sau lucruri pentru care transportul urmeaza sa fie facut in anume conditii, administratiunile cailor ferate pot stipula ca pierderea sau stricaciunea sa se presupuna ca provenita din viciul lucrurilor transportate, din cauza naturei lor, sau din faptul expeditorului ori al destinatarului, afara numai daca ele sunt in culpa vadita.

ARTICOLUL 427

Stricaciunile se vor proba conform dispozitiunilor art. 71, si expeditorul, posesorul scrisorii de carat sau destinatarului, dupa distinctiunile prevazute in art. 421, poate fi autorizat de catre justitie sa ceara predarea lucrurilor transportate, cu sau fara cautiune.

ARTICOLUL 428

In caz de intarziere in efectuarea transportului peste termenul stabilit prin art. 422, carausul pierde o parte din pretul transportului, in proportiune cu durata intarzierii si pierde intreg pretul transportului, daca intarzierea a durat indoit de timpul hotarat pentru facerea transportului, afara de pagubele mai mari de care este raspunzator, daca s-ar proba ca ele au provenit din aceasta cauza.

Carausul nu este responsabil de intarziere, daca probeaza ca ea a provenit din caz fortuit sau forta majora, sau din faptul expeditorului ori al destinatarului.

Lipsa mijloacelor indostulatoare de transport nu ajunge pentru a justifica intirziera.

ARTICOLUL 429

Carausul isi poate margini raspunderea pina la concurenta unei sume de atat la suta pentru lucrurile care, prin natura lor, sunt supuse in timpul transportului la o micorare in greutate sau in masura. Aceasta suma trebuie sa fie hotarita mai dinainte si specificata pentru fiecare lada sau colet, daca lucrurile sunt impartite in lazi sau colete.

Carausul nu poate beneficia de conventiunea prin care dinsul si-a marginit raspunderea, daca expeditorul sau destinatarul probeaza ca micorarea nu a provenit din natura lucrurilor, sau daca probeaza ca, dupa imprejurarile ce au avut loc, micorarea nu putea ajunge la aceea hotarata de parti.

ARTICOLUL 430

Paguba provenita prin pierdere sau stricaciune se calculeaza dupa pretul curent al lucrurilor transportate la locul si in timpul predarii. Pretul curent se stabileste dupa dispozitiunile art. 40, scazandu-se cheltuielile ce intotdeauna se fac in caz de pierdere sau stricaciune.

Daca paguba este cauzata prin dol sau neglijenta vadita, cuantumul despagubirii se determina dupa dispozitiunile art. 1084 si 1806 din codul civil.

In caz de pierdere a obiectelor unui calator predate carausului fara aratarea continutului, cuantumul despagubirii se determina dupa imprejurarile particulare ale faptului.

ARTICOLUL 431

Carausul nu raspunde de lucrurile pretioase, bani si titluri ce nu i-au fost declarate, si in caz de pierdere sau stricaciune nu este raspunzator decit de valoarea aratata.

ARTICOLUL 432

Dupa ajungerea lucrurilor transportate, sau dupa trecerea zilei in care ele trebuiau sa ajunga la locul de destinatie, destinatarul poate exercita toate drepturile derivand din contractul de transport, precum si actiunile de despagubire; din acel moment el poate pretinde predarea chiar a lucrurilor si a scrisorii de carat.

ARTICOLUL 433

Carausul nu este obligat sa predea lucrurile transportate, pina cind persoana ce se prezinta a le primi nu-si indeplineste obligatiunile.

In caz de neintelegere, daca destinatarul plateste suma ce crede ca datoreste, si depune in acelasi timp si diferenta pina la suma pretinsa de caraus, acesta este dator a-i preda lucrurile transportate.

Daca scrisoarea de carat e la ordin sau la purtator, carausul se poate opune ca sa faca predarea, pina la restituirea exemplarului subscris de dinsul.

ARTICOLUL 434

Destinatarul are dreptul sa verifice cu cheltuiala sa, in momentul predarei, starea in care se afla lucrurile transportate, desi ele n-ar prezenta insa semne exterioare de stricaciune.

Destinatarul care primeste lucrurile e obligat sa plateasca ceea ce se datoreste pentru transport dupa scrisoarea de carat, precum si toate celelalte cheltuieli.

ARTICOLUL 435

Daca carausul preda lucrurile transportate, fara a arata sumele ce i se datoresc lui, carausilor anteriori sau expeditorului, sau fara a pretinde depunerea sumei asupra careia exista neintelegere, pierde dreptul de regres si ramine raspunzator catre expeditori si carausii anteriori pentru sumele ce li se cuvenea; are insa actiune contra destinatarului.

ARTICOLUL 436

Orice cerere de despagubire trebuie indreptata contra primului sau ultimului caraus. Se poate indrepta si contra carausului intermediar, cind s-ar proba ca paguba s-a cauzat in timpul cind acesta a facut transportul.

Orice carausi chemat a raspunde de fapte care nu sunt ale sale, are facultatea a chema in garantie sau pe carausul care l-a precedat imediat, sau pe carausul intermediar raspunzator de paguba, dupa dispozitiunile stabilite mai sus.

ARTICOLUL 437

Pentru toate creantele rezultand din contractul de transport, carausul are privilegiu asupra lucrurilor transportate pina la predarea lor destinatarului.

Daca sunt mai multi carausi, cel din urma dintre ei exercita drepturile celor anteriori.

ARTICOLUL 438

Daca nu se gaseste destinatarul, sau se iveste neintelegere in privinta primirii lucrurilor transportate, prezidentul tribunalului respectiv, sau judecatorul de ocol poate ordona depunerea sau sechestrul acelor lucruri. Poate asemenea face a se verifica starea in care se afla lucrurile, si sa ordone vinzarea lor pina la concurenta sumelor datorite carausului, observandu-se formele prevazute de art. 71.

Daca nu e nici o contestatie, carausul, pentru a obtine plata ce i se datoreste, se va conforma dispozitiunilor art. 388.

ARTICOLUL 439

Daca in contractul de transport a fost prevazuta vreo clauza penala pentru neindeplinire sau intarziere a predarii, se poate cere si executarea transportului si clauza penala.

Pentru plata clauzei penale nu se cere ca paguba sa se probeze.

Cand s-ar dovedi ca paguba suferita este mai mare decit clauza penala, se poate cere diferenta.

Clauza penala nu poate sa aiba loc cind, in cazurile prevazute de art. 425 si 428, carausul nu este supus la raspundere.

ARTICOLUL 440

Plata portului si primirea fara rezerva a lucrurilor transportate, chiar cind plata portului ar fi fost facuta inainte, sting orice actiune contra carausului.

Cu toate acestea, actiunea contra carausului, pentru pierderea partiala sau stricaciunea ce nu se putea cunoaste in momentul predarii, subsista si dupa plata portului si primirea lucrurilor transportate daca se dovedeste ca pierderea sau stricaciunea a avut loc intre darea lucrului in primire carausului si predarea facuta de acesta, cu conditia insa ca cererea pentru verificare sa fie facuta indata dupa ce se va fi descoperit paguba, si nu mai tarziu decit cinci zile dupa primirea lucrurilor de catre destinatar.

ARTICOLUL 441

Orice stipulatiune care ar exclude sau ar margini in transporturile pe cale ferata, obligatiunile si raspunderile stabilite prin art. 417, 418, 419, 425, 427, 428, 429, 430, 432, 433, 436, si 440, sunt nule si de nul efect, chiar daca ar fi fost permise prin regulamente generale sau particulare, afara numai de cazul cind prin tarife speciale s-ar stabili ca pretul transportului sa fie mai mic decit acela cuprins in tarifele ordinare.

TITLUL XIII DESPRE CONTRACTUL DE ASIGURARE

ARTICOLUL 442 - 477

Dispozitiunile acestui titlu au fost inlocuite prin legea pentru construirea si functionarea intreprinderilor private de asigurari si reglementarea contractului de asigurare din 7 iulie 1930, modificata la 9 aprilie 1931, la 1 mai 1932 si la 10 aprilie 1936.

Activitatea de asigurare, in prezent, este reglementata de dispozitiunile Legii nr 47 din 16 iulie 1991, privind constituirea, organizarea si functionarea societatilor comerciale din domeniul asigurarilor.

TITLUL XIV DESPRE GAJ

ARTICOLUL 478

Gajul constituit de catre un comerciant sau de un necomerciant pentru fapte de comert, se constata, intre partile contractante, prin toate probele admise de legea comerciala si prevazute in art. 46 din acest cod, fara a se distinge daca partile au sau nu acelasi domiciliu.

Fata inasa cu cei de al treilea, gajul nu poate fi dovedit decit prin in scris, daca suma pentru care s-a constituit gajul trece peste 500 lei (Textul modificat prin Dec. nr. 154/1948, B. of. nr. 166/21 iunie 1948).

Abrogat de [Lege nr. 99 din 26/05/1999 Articolul 105](#)

ARTICOLUL 479

Gajul cambiilor si titlurilor la ordin poate fi constituit prin gir cu clauza "valoarea in garantie" sau o alta de asemenea, din care sa rezulte vointa partilor ca aceste titluri au fost date in gaj, iar nu ca s-a transmis proprietatea lor.

Gajul asupra creantelor si drepturilor incorporate netransmisibile prin gir pot fi constituite prin acte facute in forma cesiunilor. In aceste cazuri inasa actul trebuie sa contina mentiunea ca cesiunea se face cu titlul de gaj. (Adaos L. 15 iunie 1906.)

Gajul asupra actiunilor, partilor de interes si obligatiunilor nominale ale societatilor financiare, industriale, comerciale sau civile, poate fi constituit prin un transfer in scris in registrele societatii, cu aratarea "pentru cauza de garantie".

Daca s-a dat in gaj o creanta mobila, creditorul gajist pentru, a-si avea privilegiul sau fata cu cel de al treilea, urmeaza sa notifice debitorului creantei date in gaj, constituirea gajului.

Abrogat de [Lege nr. 99 din 26/05/1999 Articolul 105](#)

ARTICOLUL 480

Creditorul are dreptul de a fi platit cu privilegiu asupra lucrului ce i s-a constituit in gaj.

Acest privilegiu nu exista decit daca lucrul s-a pus si se afla in posesiunea creditorului sau a unei alte persoane aleasa de parti.*)

Creditorul este presupus ca are in posesiunea sa lucrurile date in gaj cind ele se afla in magazinele sale sau ale comisionarului sau, in vasele sale, la vama sau intr-un depozit public, sau daca inaintea de sosirea lor e in posesiunea politei de incarcare sau a scrisorii de carat, girata cu clauza "valoarea in garantie" sau o alta asemenea.

(Adaos L. 15 iunie 1906). Prin derogare la dispozitia de mai sus, gajul constituit asupra produselor solului pendinte inca prin radacini sau deja culese precum si asupra materiilor industriale prime, in stare de fabricatiune sau deja fabricate si aflate in fabrici sau depozite, se considera constituit prin singurul efect al conventiunei, de la data actului,

care va indica numarul, natura, calitatea si locul unde se afla gajul, fara ca sa se ia din posesiunea debitorului sau constituentului, lucrurile constituite in gaj.

Data actului face deplina credinta.

In timp de 5 zile aceste acte de gaj se vor transcrie in registrul prevazut de art. 728 bis din procedura civila.

In cazul in care gajul se va afla in o comuna alta decit aceea unde este resedinta judetului, grefierul tribunalului va comunica de urgenta primarului respectiv un extract de orice intabulare efectuata pentru a se face mentiune de ea in registrul care se va infiinta in acest scop.

In privinta celor de al treilea, drepturile creditorului gajist nu vor incepe decit de la data intabularii; iar atunci cind este locul a se face mentiunea in registrul primariei, de la data acelei mentiuni.

Se vor respecta dispozitiunile art. 1729 si 1730 din codul civil.

*) Legea 590 (decret 2335) pentru modificarea unor texte din legea pentru organizarea si reglementarea comertului de banca din 8 mai 1934, cu modificarile ulterioare, publicata in M. Of. 167 din 26 iulie 1945.

Abrogat de [Lege nr. 99 din 26/05/1999 Articolul 105](#)

ARTICOLUL I

Prin derogare de la art. 1685 si 1688 din Codul civil, art. 480, alin. 2 din Codul Comercial si de la dispozitiunile oricaror legi in vigoare pe tot cuprinsul Romaniei, bancile vor putea incheia conventii de gaj, fara a lua gajul din posesia debitorului sau constituentului.

In acest caz, gajul se considera valabil constituit prin singurul efect al semnarii conventiei. Debitorul sau constituentul il va detine pentru banca creditoare, raspunzind de conservarea sa.

Gajul devine opozabil fata de terti, prin transcrierea facuta in conformitate cu dispozitiunile art. 480, alin. 6 si 7 din Codul Comercial (a se vedea si alte precizari din lege).

Legea 63 (Decretul 611) pentru modificarea art. 132 din Codul Comercial din 1887 si a art. 217 din Codul Comercial din 1938, publicata in M. Of. nr. 75 bis din 31 martie 1947.

ARTICOLUL I

Art. 132, alin. III din Codul Comercial din 10 mai 1887, va avea urmatorul cuprins: "Nu se vor putea emite noi actiuni decit dupa plata integrala a celor dintii". Aceasta "dispozitiune se aplica societatilor comerciale in caz de fuzionare".

ARTICOLUL II

Art. 217, alin. II si III din Codul comercial din 10 noiembrie 1937, astfel cum a fost modificat prin Legea nr. 7 octombrie 1939, va avea urmatorul cuprins:

"Fiecare actiune da dreptul la un vot".

ARTICOLUL III

Orice prevedere din actele constitutive sau statutele societatilor anonime, contrarii dispozitiunilor legii de fapt se considera nescrise. (prevederi abrogate prin Legea nr. 31 privind societatile comerciale din 16 noiembrie 1990, publicata in M. Of. 126 - 127 din 17 noiembrie 1990).

ARTICOLUL 481

Creditorul e dator a face actele necesare pentru conservarea lucrului primit in gaj. Daca efectele date in gaj au sosit la scadenta, creditorul gajist este dator a urmari si incasa valoarea lor.

Cheltuielile facute ii sunt inapoiate si, dupa ce-si va incasa creanta cu toate accesoriile ei, va da socoteala de ceea ce ramine.

ARTICOLUL 482 *)

In caz de neplata la termen a intregii datorii pentru care s-a constituit gajul, creditorul poate procedea la vnzarea obiectelor date in gaj.

Pentru acest sfirsit, el se va adresa la presedintele tribunalului, cu cerere de a fi autorizat sa vinda gajul.

Presedintele va statua asupra cererii de vnzare a gajului si, prin ordonanta ce va da, va incuviinta vnzarea, fie in modul convenit de parti, daca ele au stipulat in ce mod sa vinda gajul, fie in mod public si prin organul unui agent judecatoresc desemnat de presedinte, daca partile n-au prevazut alt mod de vnzare.

In caz de faliment, cererea de vnzare a gajului se va notifica sindicului, pentru ca, in termen de trei zile, sa poata uza de facultatea ce-i este lasata de art. 782.

Daca in acest termen sindicul nu va retrace gajul, executarea ceruta si incuviintata de presedinte isi va urma cursul ei, fara a putea fi impiedicata sau suspendata prin lucrarile falimentului.

Suma prinsa din vnzarea gajului va fi in acest caz depusa la Casa de consemnatiuni si creditorii falimentului vor putea exercita asupra acestei sume drepturile eventuale ce le-ar cistiga prin contestatiuni facute cu ocaziunea verificarii creantelor.

---

*) Modificat prin Legea 6 din 6 aprilie 1900.

Abrogat de [Lege nr. 99 din 26/05/1999 Articolul 105](#)

ARTICOLUL 483

Ordonanta aceasta nu va deveni executorie, decit dupa ce va fi fost notificata debitorului si aceuia care a procurat gajul, cu indicarea zilei, locului si orei la care se va procede la vnzare si, dupa ce vor fi expirat cele trei zile ale opozitiunei, ordonanta va ramine definitiva si in ultim resort, daca in trei zile de la primirea ei debitorul sau tertiul care a procurat gajul nu vor fi facut opozitiune si nu vor fi chemat pe creditor inaintea tribunalului.

In caz de opozitiune, citarea partilor si judecarea opozitiunei se vor face de urgenta si cel mult in termen de opt zile de la primirea opozitiunii.

Abrogat de [Lege nr. 99 din 26/05/1999 Articolul 105](#)

ARTICOLUL 484

Termenul pentru a face apel contra hotaririi intervenite asupra acestei opozitiuni va fi de opt zile de la comunicarea hotararii Tribunalului.

Abrogat de [Lege nr. 99 din 26/05/1999 Articolul 105](#)

ARTICOLUL 485

Termenele mai sus fixate nu sunt susceptibile de a fi marite in raport cu distanta.

Daca debitorul sau tertiul care a procurat gajul nu sunt domiciliati in cuprinsul acestui Tribunal si n-au facut electiune de domiciliu in acel cuprins, notificarile mentionate la articolele precedente vor fi valabil facute prin afisarea lor in sala de audienta a tribunalului si prin publicarea in "Monitor" sau in foile anunturilor judecatoresti din acea localitate.

Procesul-verbal al portarelului, constatand indeplinirea acestor formalitati, va tine loc in acest caz de dovada a notificarii.

Notificarea primei ordonante a presedintelui se va face, chiar in aceasta ultima ipoteza, conform art. 74 din procedura civila.

Abrogat de [Lege nr. 99 din 26/05/1999 Articolul 105](#)

ARTICOLUL 486

Ordonanta care autoriza vinzarea, daca nu s-a facut opozitie in termenul prescris, si hotarirea data de tribunal asupra opozitiei, in caz cind s-a facut asemenea opozitie, sunt executorii de drept si fara cautiune, chiar cind s-ar fi facut apel contra acelor acte si inainte de expirarea termenului de apel.

[Abrogat de Lege nr. 99 din 26/05/1999 Articolul 105](#)

ARTICOLUL 487

Drepturile acordate creditorului gajist prin articolele precedente nu sunt suspendate prin falimentul sau moartea debitorului, ori celui care a procurat lucrul dat in gaj.

[Abrogat de Lege nr. 99 din 26/05/1999 Articolul 105](#)

ARTICOLUL 488

Este nula orice clauza care ar autoriza pe creditor a-si apropia gajul, ori a dispune de dinsul fara indeplinirea formelor de mai sus.

[Abrogat de Lege nr. 99 din 26/05/1999 Articolul 105](#)

ARTICOLUL 489

Dispozitiunile precedente nu modifica legile speciale si regulamentele ce privesc bancile si alte institute autorizate a face inaintari si bani si imprumuturi pe depozite si lucruri date in gaj.

Gajul asupra marfurilor depuse in magazinele generale e regulat prin dispozitiunile legii speciale din 28 Iunie 1881; si gajul asupra vaselor de comert prin dispozitiunile cartei a II-a a acestui cod.

[Abrogat de Lege nr. 99 din 26/05/1999 Articolul 105](#)

CARTEA II DESPRE COMERTUL MARITIM SI DESPRE NAVIGATIE

TITLUL I DESPRE VASE SI PROPRIETARIII LOR

ARTICOLUL 490

Vasele sunt bunuri mobile.

Fac parte din vas: imbarcatiunile, uneltele, instrumentele, armele, munitiunile, proviziunile si in general toate lucrurile destinate uzului sau permanent, chiar cind ar fi oarecare timp separate de vas.

ARTICOLUL 491

Contractele pentru constructia vaselor, modificarile si rezilierile lor, precum si declaratiunile si cesiunile de participare la proprietatea unui vas in constructie, facute de catre comitent sau de catre constructorul care a luat asupra sa constructia, trebuiesc a fi facute in scris, si nu se pot opune celor de al treilea, daca nu sunt transcrise in registrele capitaniei portului sau a autoritatii maritime unde e intreprinsa constructiunea.

ARTICOLUL 492

Pe linga drepturile decurgand din dispozitiunile codului civil relative la locatiune, comitetul mai poate cere rezilierea contractului pentru incapacitatea manifesta sau pentru frauda constructorului.

Constructorul poate desfiinta contractul pentru caz de forta majora.

In caz de moarte a constructorului, contractul se desfiinteaza dupa dispozitiunile art. 1485 din codul civil.

ARTICOLUL 493

Orice instrainare sau cesiune totala sau partiala a proprietatii sau folosintei unui vas trebuie facuta prin act scris, afara de dispozitiunile cuprinse in titlul IV din aceasta carte.

Daca instrainarea sau cesiunea are loc in tara, ea poate fi facuta prin act public sau prin act privat, dar nu se poate opune celor de al treilea daca nu e transcrisa in registrele capitaniei portului unde vasul se gaseste in scris. Afara din tara, instrainarea trebuie facuta prin act incheiat dinaintea consulului si nu are tarie fata cu cei de al treilea, daca nu este transcrisa in registrele consulatului. Consulul este dator sa trimita copie legalizata dupa actul de instrainare la capitania portului unde se afla vasul in scris.

In toate cazurile, instrainarea trebuie sa fie notata si pe actul de nationalitate cu aratare daca vinzatorul ramine creditor al pretului total sau in parte.

Capitanii de porturi si autoritatile consulare nu pot primi si transcrie actul de instrainare, daca nu li se prezinta actul de nationalitate al vasului, afara de cazul prevazut la art. 499, din acest cod.

Cind se va fi instrainat vasul la mai multe persoane, data adnotatiunii pe actul de nationalitate determina preferinta.

ARTICOLUL 494

Autoritatile consulare in tara straina nu pot primi actele de instrainare ale vaselor, daca nu se va fi asigurat plata sau garantia datoriilor privilegiate notate pe actul de nationalitate.

ARTICOLUL 495

Contractul de gaj asupra vasului sau asupra unei portiuni din el, trebuie facuta prin in scris.

Inscrisul facut in tara, prin care se constituie gajul, nu are putere fata cu cei de al treilea, daca nu este transcris in registrele capitaniei portului unde se gaseste vasul este in scris sau in acele ale autoritatii consulare ale locului unde se gaseste vasul, cind inscrisul de gaj este facut in tara straina. Consulul este obligat sa trimita indata o copie legalizata dupa contractul de gaj la oficiul maritim unde vasul se afla in scris.

In amandoua cazurile, gajul trebuie sa fie notat pe actul de nationalitate al vasului.

Capitanii de porturi si autoritatile consulare in tara straina nu pot transcrie actul de gaj, daca nu li se prezinta actul de nationalitate, afara de cazurile prevazute in art. 496 si 499.

In actul de transcriptiune se va face mentiune despre adnotarea gajului pe actul de nationalitate.

ARTICOLUL 496

Inscrisul constitutiv al gajului asupra unui vas in constructiune nu are putere fata cu cei de al treilea, daca nu e transcris in registrele oficiului maritim in a carui circumscriptie se face constructiunea.

Cind dupa terminarea constructiei se da vasului actul de nationalitate, se va adnota in acest act inscrisurile constitutive de gaj ce au fost transcrise in registrele capitaniei portului.

ARTICOLUL 497

Nu este necesitate de numirea vreunui custode, pentru ca gajul asupra unui vas sa-si aiba tarie.

ARTICOLUL 498

Daca in scrisul care constituie gajul e la ordin, girul transmite creanta si orice alt drept accesoriu.

ARTICOLUL 499

Daca instrainarea, cesiunea sau constituirea in gaj a unui vas se face in tara, pe cind vasul se afla in calatorie catre o tara straina, partile pot conveni ca adnotarea pe actul de nationalitate sa se faca in cancelaria consulatului locului unde se afla vasul sau unde se duce, cu conditiune ca acest loc sa fie declarat in scris deodata cu cererea de transcriptiune a titlului. In acest caz capitanul portului va trimite indata o copie legalizata dupa acel titlu, oficiului consular sus-zis cu spesele reclamantului.

Contractul nu are tarie fata cu cei de al treilea decit de la data adnotarii pe actul de nationalitate.

ARTICOLUL 500

Contractele de constructie, de instrainare sau de gaj ale vaselor mici care nu sunt destinate a iesi din porturi, din riuri, din canale sau lacuri, si a altora ce n-au acte de nationalitate, nu au putere fata cu cei de al treilea, daca nu sunt transcrise intr-un registru ce se va tine de autoritatile si in formele ce se vor determina printr-un regulament de administratiune publica.

ARTICOLUL 501

Proprietarul unui vas este raspunzator de faptele capitanului si ale celorlalte persoane ale echipajului si tinut de obligatiunile contractate de capitan, pentru tot ce priveste vasul si expeditiunea. Cu toate acestea, proprietarul sau coproprietarul care nu s-a obligat personal poate, in toate cazurile prin abandonul vasului sau a navlului ce i se datoreaza sau este a i se datori, sa se elibereze de raspundere sau de obligatiunile sus-zise, exceptindu-se in sa acelea relative la salariile si emolumentele persoanelor echipajului.

Cind capitanul este proprietar sau coproprietar al vasului, el nu are dreptul de abandon; iar daca el nu este decit coproprietar, in lipsa de speciale conventiuni, nu este raspunzator personal pentru indeplinirea obligatiunilor ce a contractat relativ la vas si expeditiune, decit in proportiune cu interesul ce are.

ARTICOLUL 502

Abandonul vasului se poate face catre toti creditorii sau numai catre unii dintr-insii.

Declaratiunea de abandon va fi transcrisa in registrele oficiului maritim unde vasul este in scris, si dupa ce transcriptiunea s-a facut, ea va fi notificata creditorilor a caror titluri sunt transcrise in acelasi registru sau adnotate pe actul de nationalitate.

In privinta creditorilor care au introdus o actiune sau facut o somatiune, abandonul se va face prin portarei, notificandu-se la domiciliul ales de creditor, sau in lipsa, la grefa tribunalului de comert, in termen de opt zile de la primirea citatiunei sau a somatiunei primita de la creditor, sub pedeapsa de a nu se mai tine in seama.

ARTICOLUL 503

In caz de abandon, orice creditor poate lua pentru sine vasul, cu obligatiunea de a plati pe ceilalti creditorii privilegiati. Daca sunt mai multi creditorii care voiesc a lua vasul, se va referi cel ce a facut intai declaratiunea; si daca declaratiunea este facuta in acelasi timp, se va prefera creditorul mai mare in suma.

Daca nici un creditor nu voieste a lua pe seama sa vasul, el va fi vandut dupa staruintele creditorului celui mai diligent, pretul va fi distribuit intre creditorii, si ceea ce va ramanea dupa plata datoriilor, va fi a proprietarului.

ARTICOLUL 504

Proprietarul poate departa pe capitan.

In caz de departare nici o despagubire nu va fi datorita, afara numai daca acest drept n-a fost stipulat in scris.

Daca capitanul departat e coproprietar al vasului, el poate renunta la coproprietate si cere plata capitalului ce ar reprezinta partea sa de proprietate.

Suma acestui capital se determina prin expertiza.

ARTICOLUL 505

Pentru tot ce se atinge de interesul comun al proprietarilor unui vas, deciziunile majoritatii sunt obligatorii si pentru minoritate.

Majoritatea se formeaza din cei care reprezinta un interes in vas mai mare decit jumatarea valorii lui.

Tribunalul este tinut sa incuviinteze vnzarea cu licitatie a unui vas, cind i se va cere de un numar de coproprietari reprezentind jumatarea proprietatei vasului, afara numai daca partile n-ar fi convenit intr-altfel.

Daca vnzarea unui vas este ceruta de grave si urgente imprejurari privitoare la interesul comun, tribunalul o poate incuviinta, desi coproprietarii ce o cer nu reprezinta mai mult decit o patrime a proprietatii vasului.

TITLUL II DESPRE CAPITAN

ARTICOLUL 506

Capitanul sau patronul insarcinat cu comanda unui vas este raspunzator pentru greselile sale, chiar usoare, pe care le comite in exercitiul functiunilor sale.

Responsabilitatea capitanului, in cazurile prevazute de acest cod, nu inceteaza decit probindu-se obstacole provenite din caz fortuit sau forta majora.

ARTICOLUL 507

Capitanul nu poate refuza incarcarea lucrurilor cu transportul carora s-a insarcinat, sub cuvint ca nu sunt potrivite cu vasul sau.

ARTICOLUL 508

Capitanul este raspunzator de lucrurile incarcate.

Da recipisa de primire prin polita de incarcare.

Capitanul nu raspunde de lucrurile pretioase, de bani si titlurile de credit ce nu i-au fost declarate.

Capitanul este raspunzator de stricaciunile ce din orice cauza s-au intimplat lucrurilor asezate de dinsul pe podeala de sus a vasului, fara consimtamentul in scris al incarcatorului. Aceasta dispozitiune nu se aplica la calatoriile cele scurte ce se fac din port in port si din liman in liman, pe linga tarmuri, fie pe mare, fie pe riuri.

ARTICOLUL 509

Capitanul are dreptul a intocmi echipajul vasului, a fixa retributiunea persoanelor ce-l compun, inasa e dator a face aceasta in intelegere cu proprietarii vasului, cind ei se vor afla intr-acel loc.

ARTICOLUL 510

Capitanul este dator sa tina un registru al vasului impartit in urmatoarele patru carti:

Jurnal general si de contabilitate;

Jurnal de navigatiune;

Jurnal de incarcare sau manual al bordului, si

Inventarul bordului.

Registru nu poate fi intrebuintat, daca mai intiiu fiecare foaie nu va fi fost numerotata si parafata de functionarul insarcinat special cu aceasta; el va fi tinut conform dispozitiunilor art. 29, observindu-se regulile urmatoare:

In jurnalul general si de contabilitate va fi notat tot ceea ce se raporta la atributiunile capitanului fata cu echipajul si cu calatorii, la lucrurile incarcate, la ceea ce se petrece mai important in timpul calatoriei, la deciziunile luate, la veniturile si cheltuielile vasului, si in general la tot ceea ce priveste interesul proprietarilor, armatorilor sau incarcatorilor si care poate da loc la vreo raspundere sau cerere in judecata, afara de insemnarile particulare ce trebuiesc facute in celelalte jurnale;

In jurnalul de navigatiune se va insemna, in special, directiunile urmate, calea parcursa, manevrele facute, observatiunile geografice, meteorologice si astronomice si tot ce priveste navigatiunea;

In jurnalul de incarcare sau manual al bordului vor fi insemnate datele si locurile incarcarii, natura, calitatea si cantitatea lucrurilor incarcate, destinatiunea lor, persoana incarcatorilor si destinatarilor, locul si data predarii si tot ce priveste incarcarea;

In inventarul bordului trebuiesc a fi insemnate uneltele, instrumentele si toate obiectele ce se afla pe vas, precum si orice schimbare li s-ar intimpla.

Regulile pentru tinerea uniforma a jurnalului nautic, a cartilor din care se compune si pentru verificarea inventariului fata cu legile maritime, sunt determinate de regulament publicat prin decret regal.

ARTICOLUL 511

Tinerea registrului nu e obligatorie pentru navigatiunea pe riuri sau lacuri si pentru calatoriile vaselor cu capacitate mai mica de cincizeci tone, cind aceste calatorii nu se intind mai departe de tarmurile Marei Negre, la Odessa si Constantinopole.

ARTICOLUL 512

Capitanul va face sa i se viziteze vasul in cazurile si modurile stabilite prin regulamentele si legile speciale.

Inainte de plecare, el se va asigura ca vasul este in stare proprie de a face calatoria, ca este bine incarcat sau cu savura necesara.

ARTICOLUL 513

Capitanul este dator a avea pe vas:

1. Actul de nationalitate;
2. Lista echipajului;
3. Politele de incarcare si contractul de navlu;
4. Actele de vizita;
5. Chitantele de plata sau inscrisurile de cautiune ale vamei.

ARTICOLUL 514

Capitanul va comanda in persoana vasul la intrarea si esirea din porturi, limanuri, canaluri sau riuri.

El este obligat a intrebuinta, cu spesele vasului, un pilot experimentat ori de cite ori aceasta ar fi declarata obligatorie prin legile tarii sau prescrisa de regulamentele ori uzurile locale in strainatate.

ARTICOLUL 515

In caz de contraventiune la dispozitiunile art. 510, 512, 513 si 514 capitanul este raspunzator de orice paguba catre cei interesati.

ARTICOLUL 516

Cind capitanul se afla in localitatea unde domiciliaza proprietarii, armatorii sau procuratorii lor, el nu poate, fara speciala lor autorizare, sa ordone reparatiunea vasului, sa cumpere pinze, funii sau alte lucruri pentru vas, si nici sa-l inchirieze sau sa ia bani cu imprumut in contul vasului sau povereii (incarcaturei) sale.

ARTICOLUL 517

Daca vasul este inchiriat cu consimtamintul proprietarilor sau al majoritatii acestora si vreunui dintre coproprietari refuza a contribui la cheltuelile necesare pentru expeditiune, capitanul, dupa douazeci si patru de ore de la somatiunea facuta celor ce refuza a da partea lor de cheltuiala, poate cere autorizatiunea tribunalului comercial sau, in lipsa, a judecatorului de ocol, ca sa ia in contul lor cu imprumut suma cuvenita, cu sau fara gaj, asupra partii de interes ce dinsii au in vas.

ARTICOLUL 518

In timpul calatoriei, capitanul, dupa ce va constata necesitatea printr-un proces-verbal subscris de catre fruntasii echipajului, poate intrebuinta pentru serviciul vasului lucrurile ce se gasesc pe bord, cu obligatiune de a plati pretul lor celui in drept.

ARTICOLUL 519

Daca in cursul calatoriei va fi trebuinta de bani pentru reparatiuni, cumparare de proviziuni, sau pentru alte urgente trebuinte ale vasului, capitanul este dator, daca e posibil, a incunostiinta neintirziat pe armatori, incarcatori sau destinatari, si dupa ce va constata necesitatea dupa cum s-a stabilit prin articolul precedent, poate cere, in tara, autorizatia tribunalului de comert, si, in lipsa, a judecatorului de ocol, iar in strainatate a autoritatii consulare a Regatului, sau, in caz de lipsa, a autoritatii straine locale, pentru a-

si procura suma necesara, luind bani cu imprumut pe corpul vasului, dind gaj sau vinzind lucrurile incarcate sau obligindu-se catre cei ce vor procura direct material, unelte, proviziuni sau vreo lucrare.

Titlul imprumutului si actul probind operatiunile sus zise se vor transcrie in modul stabilit prin prezentul cod si adnota pe actul de nationalitate al vasului de catre functionarul maritim sau consular, sau de catre autoritatea ce a dat autorizarea, prin ingrijirea capitanului, in timp de zece zile de la data contractului, sub pedeapsa de a pierde rangul privilegiului.

Vinzarea lucrurilor incarcate se va face prin licitatie publica.

Proprietarii vasului sau capitanul ce ii reprezinta vor tine cont de lucrurile vindute, dupa valoarea ce vor avea in locul si timpul descarcarii vasului.

Inchirietorul sau diferiti incarcatori, cind se invoiesc, se pot opune la vinzarea sau darea in gaj a lucrurilor lor, descarcandu-le si platind navlul in proportiune cu calea facuta. Daca consimtamentul unuia sau mai multor incarcatori lipseste, acela care va voi sa uzeze de aceasta facultate, va plati navlul intreg pentru partea sa de incarcare.

ARTICOLUL 520

In cursul calatoriei, capitanul poate, daca este urgenta, sa notifice orice acte sau chiar sa porneasca judecata in numele si interesul proprietarilor vasului, intrucit priveste vasul si navigatiune cu care este insarcinat.

Asemenea, cei de al treilea, cind se vor afla in alt loc decit acela unde domiciliaza proprietarii vasului sau cei ce ii reprezinta, pot sa faca somatiuni, sa urmareasca sau sa intenteze actiuni contra capitanului, incit priveste faptele lui sau ale echipajului, sau obligatiunile contractate de el in cursul expeditiunii. Actele trebuie notificate sau personal capitanului, sau la bordul vasului.

Proprietarii pot totdeauna sa-si insuseasca judecata pornita de capitan sau contra lui.

Condamnatiunile pronuntate contra capitanului nu ridica proprietarilor dreptul de a abandona vasul, conform dispozitiunilor art. 501.

ARTICOLUL 521

Capitanul, mai inainte de a pleca din locul in care a facut cheltuielile extraordinare sau a contractat obligatiuni, va trimite proprietarilor sau armatorilor vasului sau procuratorilor un cont subscris de ei insusi, atat de cheltuielile facute cu aratarea actelor justificative daca sunt, cit si de obligatiunile contractate, cu numele, prenumele si locuinta creditorilor.

Daca incarcarea s-a facut in contul proprietarilor sau armatorilor, capitanul le va trimite un cont de lucrurile incarcate si de pretul lor.

ARTICOLUL 522

Capitanul care fara necesitate a contractat obligatiuni, a pus in gaj sau vindut lucruri incarcate sau proviziuni, sau a pus in conturile sale avarii si cheltuieli neadevarate, e obligat personal catre armatori si catre toti cei interesati la despagubire, afara de actiunea penala, daca este caz.

ARTICOLUL 523

Capitanul nu poate vinde vasul fara mandat special din partea proprietarului, afara de cazul cind vasul nu mai e in stare de a putea naviga.

Declaratiunea de imposibilitate a navigatiunii cum si autorizarea pentru vinzare vor fi pronuntate, in tara, de tribunalul respectiv, iar in strainatate de catre autoritatea consulara a tarii.

Vinzarea va fi facuta prin licitatie publica.

ARTICOLUL 524

Capitanul care s-a indatorat a face o calatorie, e tinut a o indeplini; altfel e obligat la daune si cheltuieli catre proprietari si inchirietori.

Daca vasul a fost declarat in imposibilitate de a mai naviga, capitanul e dator a ingriji, cu tot dinadinsul, sa-si procure alt vas cu care sa poata transporta lucrurile incarcate la locul de destinatie.

ARTICOLUL 525

Capitanul, care calatoreste avind parte din profit asupra incarcarii, nu poate face, pe contul sau particular, nici un fel de comert, daca in scris nu s-a convenit intr-altfel.

In caz de contraventie lucrurile incarcate de capitan in contul sau particular raman in profitul celorlalti interesati.

ARTICOLUL 526

La sosire in portul de destinatiune, atat la ducere cit si la intoarcere, sau la locul unde cu voie sau silit se adaposteste, precum si in caz de naufragiu, capitanul va cere sa i se vizeze registrul vasului de catre functionarul public competent. Daca s-a intimplat evenimente extraordinare care intereseaza vasul, lucrurile incarcate sau persoanele, capitanul, afara de indatoririle la care este supus de cod si regulamentele marinei comerciale, e tinut sa-si faca raportul sau.

Raportul va cuprinde locul si timpul plecarii, calea urmata, pericolele peste care a dat, dezordinele intimplate pe vas si in general, toate evenimentele importante ale calatoriei.

ARTICOLUL 527

Raportul va fi facut cit de neintirziat, si cel mult in douazeci si patru de ore dupa sosire sau adapostire, catre prezidentul tribunalului, catre judecatorul de ocol, daca sosirea sau adapostirea este intr-un port al tarii; si catre autoritatea consulara a tarii si in lipsa catre autoritatile straine locale, daca vasul se afla sosit sau adapostit in port strain.

Raportul facut in tara se va depune la grefa tribunalului respectiv. Judecatorul de ocol il va trimite asemenea, fara intirzierea prezidentului tribunalului.

ARTICOLUL 528

Prezidentul, judecatorul de ocol sau autoritatea consulara care a primit raportul, va verifica faptele cuprinse intr-insul, interogind, in ne prezenta capitanului si separat, persoanele echipajului si daca e cu putinta si calatorii. Raspunsurile trebuie a fi scrise. Orice alte informatiuni folositoare in descoperirea adevarului trebuiesc culese prin toate mijloacele permise de lege.

Verificatiunea va fi facuta in cel mai scurt timp, si ziua fixata pentru acest sfirsit se va face cunoscuta printr-un anunt lipit pe poarta localului autoritatii catre care raportul a fost facut, prin afise la bursa cea mai apropiata, in vecinatatile jocului unde vasul este ancorat si oriunde se va gasi de cuviinta.

Persoanele interesate si cei ce vor sa le reprezinte, chiar fara mandat, sunt admise a asista la verificare.

Procesele-verbale incheiate asupra operatiunilor de mai sus se vor alatura la raport.

Constatarile cuprinse in raport pot fi combatute prin proba contrarie.

ARTICOLUL 529

Rapoartele ce nu sunt verificate, nu pot fi primite in descarcarea capitanului si nu fac proba in judecata, afara de cazul cind capitanul singur a scapat din naufragiu in locul unde si-a facut raportul.

ARTICOLUL 530

Capitanul nu poate descarca nici un lucru din vas, pina ce nu si-a facut si nu i s-a verificat raportul, exceptindu-se cazurile urgente.

TITLUL III

DESPRE INROLAREA SI SALARIILE PERSOANELOR ECHIPAJULUI

ARTICOLUL 531

Persoanele ce compun echipajul sunt: capitanul sau patronul, ofiterii marinarii si lucratorii indicati in rolul echipajului, format in modul prevazut de regulamente, precum si masinistii, fochistii si toate celelalte persoane functionind sub orice numire in serviciul masinelor la vasele cu abur.

Rolul va arata salariile sau partea de beneficiu datorite persoanelor echipajului. Celelalte conditii ale inrolarii trebuie cuprinse in contractul de inrolare.

ARTICOLUL 532

Contractul de inrolare va fi facut prin act scris, legalizat de autoritatea maritima in tara, de cea consulara in strainatate, trecut in registrele oficiului maritim si transcris in registrul vasului.

Daca cineva este inrolat in tara straina, unde nu se afla autoritate consulara romana, contractul va fi transcris numai in registrul vasului.

In orice caz, contractul de inrolare va fi scris de capitan si de inrolat, si, daca acesta nu poate sau nu stie subscrie de doi martori.

Conventiunile care nu sunt investite cu aceste formalitati nu au nici o tarie.

Dispozitiunile precedente nu sunt obligatorii pentru contractele de inrolare in cazurile prevazute de art. 511.

ARTICOLUL 533

Contractul de inrolare enunta, in mod lamurit si precis, durata lui si navigatiunea in vederea careia se incheie.

In vederea speculatiunilor comerciale, destinatiunea si navigatiunea pot fi tinute secrete; in asemenea caz, insa, echipajul trebuie sa fie incunostiintat si sa consimta a fi inrolat in astfel de conditii. Consimtamentul trebuie exprimat prin act in scris in forma stabilita prin articolul precedent.

ARTICOLUL 534

Inrolatul e dator a-si continua serviciul si dupa expirarea termenului inrolarii pina la intoarcerea vasului in tara la locul destinatiunii sale, cu conditiunea ca intoarcerea sa se faca direct, fara alte intirziri decit cele neaparate. In acest caz, acela caruia s-a prelungit inrolarea, are dreptul la o retributiune proportionata salariului.

Inrolarea se intelege intotdeauna terminata, desi termenul prevazut in contract nu a expirat, cind vasul s-a intors in tara la locul destinatiei sale, dupa ce si-a facut prima calatorie si dupa ce a fost descarcat.

ARTICOLUL 535

Daca durata inrolarii nu este fixata, marinarul poate cere parasirea serviciului dupa doi ani de la inrolare, afara de dispozitiunea prevazuta in articolul precedent. Daca vasul se afla in tara straina si nici s-a dispus, nici s-a inceput calatoria de intoarcere in tara, marinarul, afara de plata salariului ce i se cuvine, mai are dreptul la cheltuielile de intoarcere in patrie, daca capitanul nu i-ar inlesni alta imbarcare.

Marinarul nu poate cere sa iasa din serviciu intr-un port, care nu este cel de destinatie.

Inrolarea pe timp nedeterminat si pentru toate calatoriile ce s-ar intreprinde, nu impiedica pe marinar de a cere dupa doi ani iesirea din serviciu, fara numai daca nu s-a convenit in mod expres ca serviciul sa continue si peste doi ani.

ARTICOLUL 536

Dupa expirarea termenului inrolarii, capitanul va da act scris fiecărei persoane a echipajului, pentru iesirea din serviciu.

Acest act va arata numele si felul vasului, numele si prenumele capitanului, timpul cit a tinut inrolarea, si va fi in scris in registrul vasului.

Cind, dintr-o cauza oarecare, capitanul se va afla in neputinta de a scrie insusi actul, el va fi scris, in prezenta sa, de ajutorul sau loctiitorul sau, si subscris de doi martori.

ARTICOLUL 537

Capitanul si persoanele echipajului nu pot, sub nici un cuvint, incarca in contul lor, pe vas, nici un fel de marfa, fara invoirea proprietarilor si fara sa plateasca navlul, daca nu sunt autorizati a face aceasta prin conditiunile inrolarii lor.

ARTICOLUL 538

Persoanele echipajului inrolate cu luna au dreptul la salariu din ziua in care sunt inscrise pe rol, daca nu s-a convenit intr-alt fel.

ARTICOLUL 539

Cind calatoria a fost impiedicata prin faptul proprietarilor, capitanului sau inchirietorilor, inainte de plecarea vasului, marinarii inrolati pentru calatoria intreaga sau cu luna, au dreptul la plata zilelor servite, si ca despagubire a retine ceea ce au primit inainte. Daca nu li s-a platit nimic inainte, marinarii inrolati cu luna primesc ca despagubire salariul cuvenit pe o luna; cei ce au fost inrolati pentru calatoria intreaga, primesc o suma corespunzatoare salariului pe o luna, facindu-se calculul dupa durata probabila a calatoriei, si daca durata probabila nu trece peste o luna, primesc intreg salariul cu cit s-au invoit.

Cind calatoria este impiedicata dupa plecarea vasului;

1. Marinarii inrolati pentru intreaga calatorie au dreptul la tot salariul conform invoieii;

2. Marinarii inrolati cu luna au dreptul la salariul convenit pentru timpul cit au servit si afara de aceasta inca la o dreapta despagubire, in proportiune cu salariul convenit pentru restul duratei probabile a calatoriei pentru care se inrolase;

3. Marinarii inrolati pentru calatoria intreaga sau cu luna au inca dreptul la cheltuielile pentru intoarcere la locul de unde a plecat vasul, daca capitanul sau altul interesat, sau autoritatea competenta, nu le procura imbarcarea pe alt vas cu destinatiune pentru acel loc.

ARTICOLUL 540

Daca comertul cu locul de destinatie al vasului este interzis, sau daca vasul este oprit printr-un ordin al guvernului inainte de inceperea calatoriei, marinarii nu au dreptul decit la plata zilelor servite pina atunci.

ARTICOLUL 541

Daca interzicerea comertului sau oprirea vasului se intimpla in cursul calatoriei:

1. In caz de interzicere, marinarii au dreptul la plata salariului pentru timpul cit au servit;

2. In caz de oprire, marinarii inrolati cu luna au dreptul la jumatatea salariului pentru timpul cit tine oprirea, si marinarii inrolati pentru intreaga calatorie au dreptul la salariul convenit prin inrolare.

Daca se acorda vreo despagubire pentru interzicere sau pentru oprire, marinarii inrolati cu luna primesc restul salariului; iar cei inrolati pentru intreaga calatorie primesc o adaogire de salariu in proportiune cu timpul cit a tinut oprirea; in orice caz, indemnitatea datorita tuturor marinarilor nu va putea trece peste a treia parte din indemnitatea acordata vasului.

ARTICOLUL 542

Daca se prelungeste calatoria, suma salariului marinarilor inrolati pentru intreaga calatorie se mareste in proportie cu timpul prelungirei.

ARTICOLUL 543

Daca descarcarea vasului se face de buna voie intr-un loc mai apropiat decit cel aratat in contractul de inchiriere, salariile nu sunt supuse la scadere.

ARTICOLUL 544

Marinarii inrolati cu parte la cistig sau navlu nu au dreptul la plata zilelor servite, nici la despagubire pentru calatoria impiedicata, intirziata sau prelungita din caz fortuit sau forta majora.

Cind calatoria este impiedicata, intirziata sau prelungita prin faptul incarcatorilor, persoanele echipajului iau parte la despagubirile ce s-ar acorda vasului. Aceste despagubiri sunt impartite intre proprietarii vasului si persoanele echipajului in aceeasi proportiune in care s-ar fi impartit intre ei navlul.

Daca impiedicarea provine din faptul capitanului sau al proprietarilor, ei sunt datori despagubirile cuvenite persoanelor echipajului.

ARTICOLUL 545

In caz de pradare, de sfarimare sau de naufragiu cu pierderea intreaga a vasului si a poverii, marinarii nu pot pretinde nici un salariu. Nu sunt insa obligati a restitui ceea ce li s-a dat prin anticipatiune.

ARTICOLUL 546

Daca se scapa vreo parte a vasului, marinarii inrolati pentru intreaga calatorie sau cu luna sunt platiti pentru timpul servit din ramasitele vasului sau din ceea ce s-a putut scapa de prada.

Daca lucrurile scapate sau redobandite nu ajung sau daca nu s-a scapat sau redobandit decit povara, ei sunt platiti subsidiar din navlu.

Marinarii inrolati cu participarea la navlu, sunt platiti in proportiune cu ceea ce s-a cistigat din navlu.

Marinarii, in orice conditiune inrolati, au dreptul la plata zilelor servite de ei pentru scaparea ramasitelor vasului si lucrurilor inecate.

ARTICOLUL 547

Marinarul care se imbolnaveste in timpul calatoriei, sau care e ranit in serviciul vasului, primeste salariul; el este cautat si ingrijit cu cheltuielile vasului. Daca este ranit in indeplinirea unui serviciu comandat in interesul vasului si povarei, e cautat si ingrijit cu cheltuielile vasului si poverii.

Cind cautarea sanatatii cere ca marinarul sa fie debarcat, capitanul va depune la autoritatea consulara a tarii, sau la autoritatea competenta a locului, suma ce se gaseste necesara pentru insanatosire si intoarcere in patrie.

In orice caz, marinarul debarcat nu are dreptul la cheltueli de cautare a sanatatii si la salariu pentru mai mult de patru luni din ziua debarcarei.

ARTICOLUL 548

Daca marinarul e ranit sau se imbolnaveste din greseala sa proprie, sau pe cind se gaseste pe uscat fara autorizare, cheltuielile pentru cautarea sanataiei sunt in sarcina sa; insa capitanul este dator sa i le inainteze.

Daca marinarul trebuie sa fie debarcat, capitanul ingrijeste pentru cautarea sanataiei lui si pentru intoarcerea in patrie, in modul aratat prin articolul precedent, afara de dreptul la restituire a cheltuielilor inaintate, si salariul nu i se plateste decit pe timpul servit

ARTICOLUL 549

In caz de moarte a marinarului in timpul calatoriei:

1. Daca era inrolat cu luna, salariul ce i se cuvine se datoreste mostenitorilor pina la ziua mortei sale;

2. Daca era inrolat cu calatoria si moare in timpul ducerei sau in portul de destinatiune, salariul se datoreste pe jumătate; iar cind moare in timpul intoarcerii, salariul se datoreste intreg;

3. Daca marinarul era inrolat cu parte la cistig sau la navlu, i se datoreste partea intreaga, cind moare dupa inceperea calatoriei.

Marinarului mort in apararea vasului, se datoreste intreg salariul pentru toata calatoria, daca vasul a scapat.

ARTICOLUL 550

Marinarul prins si facut prizonier pe vas are dreptul la salariu pina in ziua cind a fost prins.

Daca a fost prins si facut prizonier pe cind era trimis pe mare sau pe uscat pentru serviciul vasului, are dreptul la intregul salariu pina in ziua in care si-ar fi indeplinit serviciul. La plata ia parte si marfa incarcata pe vas, daca trimiterea s-a facut si in interesul ei.

ARTICOLUL 551

Daca in timpul inrolarii vasul este vindut, persoanele echipajului au dreptul la intoarcerea in patrie cu cheltuielile vasului si la plata salariilor.

ARTICOLUL 552

Capitanul poate concedia pe marinar inaintea termenului inrolarii si fara sa fie obligat de a dovedi ca si-a calcat datoriile; dar este dator ca odata cu concediul, sa-i inlesneasca si mijloacele necesare pentru intoarcerea in patrie.

Marinarul concediat fara cauza binecuvintata, afara de plata pentru serviciul indeplinit, are dreptul si la o indemnitate.

Daca concediul este dat in portul in care s-a facut inrolarea si inaintea plecarii, indemnitatea este egala cu salariul pe o luna. Daca concediul este dat dupa plecare sau intr-un port al tarii altul decit acela in care s-a facut inrolarea, indemnitatea este egala cu salariul pentru patruzeci de zile. Daca concediul este dat afara din apele tarii, indemnitatea este egala cu salariul pentru o luna pe coastele Marei Negre din Europa; pentru doua luni pe coastele Marei Mediterane si celelalte coaste ale Marei Negre; pentru patru luni pe orice alte coaste.

In nici unul din cazurile de mai sus capitanul nu poate sa pretinda de la proprietarii vasului restituirile indemnitatilor platite, daca concediul nu a fost dat cu consimtamintul lor.

Nici o indemnitate nu se datoreste marinarului concediat inainte de inchiderea rolului echipajului.

ARTICOLUL 553

Persoanele echipajului au dreptul sa fie intretinute pe vas, pina cind li se va plati salariile sau partea din profit ce li se cuvine.

ARTICOLUL 554

In lipsa de conventiune contrarie, persoanele echipajului dupa terminarea inrolarii, sunt datoare a-si continua serviciul pina la ajungerea la destinatiune si descarcarea vasului. In schimb au dreptul la plata si intretinere pentru tot timpul cit servesc dupa expirarea termenului inrolarii.

Daca in timpul carantinei vasul trebuie sa plece pentru o noua calatorie, persoana ce nu voieste a se inrola, are dreptul sa fie debarcata in lazaret si platita pina cind vasul va capata libera practica.

Cheltuielile pentru intretinere, carantina si lazaret, sunt in sarcina vasului.

ARTICOLUL 555

Salariile si cistigurile marinarilor nu pot fi cedate nici sechestrate decit pentru alimente datorite dupa lege si pentru datorii catre vas, nascute cu ocaziunea serviciului pe vas. In primul din aceste cazuri retinerea prin sechestru asupra salariului sau cistigului nu poate trece peste a treia parte.

ARTICOLUL 556

Dispozitiunile privitoare la salarii si ingrijirea marinarilor se aplica si la capitan sau patron, precum si la ofiteri sau orice alta persoana a echipajului.

TITLUL IV
DESPRE CONTRACTUL DE INCHIRIERE

CAPITOLUL 1
DISPOZITII GENERALE

ARTICOLUL 557

Contractul de inchiriere trebuie facut prin act scris.

Actul trebuie sa cuprinda:

1. Numele, nationalitatea si capacitatea vasului;
2. Numele si prenumele inchirietorului si chirasului;
3. Numele si prenumele capitanului sau patronului;
4. Locul si timpul ce s-a stabilit pentru incarcare si descarcare;
5. Navlul (chiria);
6. Daca inchirierea se raporta la intregul vas sau numai la o parte a lui;
7. Indemnitata ce s-ar cuveni in caz de intirziere.

Proba prin scris nu este necesara daca inchirierea are de obiect vasele si calatoriile aratate la art. 511.

ARTICOLUL 558

Schimbarea capitanului sau a patronului aratat in act, chiar dupa concediul dat de proprietarul vasului nu face sa inceteze efectele contractului de inchiriere, daca nu s-a convenit intr-altfel.

ARTICOLUL 559

Timpul incarcarii sau al descarcarii vasului se stabileste prin conventia partilor; in lipsa de asemenea conventiuni, el se determina de oficiul maritim local.

ARTICOLUL 560

Daca inchirierea este cu luna sau pe un timp oarecare si nu este hotarita cind incepe, ea curge din ziua cind incepe descarcarea lucrurilor ce sunt de transportat, pina in ziua cind sunt descarcate la locul de destinatie.

ARTICOLUL 561

Daca inainte de plecarea vasului, calatoria pentru locul de destinatie este impiedicata prin faptul vreunui guvern strain, contractul este desfiintat si nici una dintre parti nu datoreaza celeilalte vreo despagubire. Cheltuielile pentru incarcare si descarcare privesc pe incarcator.

ARTICOLUL 562

Daca plecarea vasului sau continuarea calatoriei este impiedicata pentru citva timp, din caz fortuit sau forta majora, contractul subsista si nu e loc de adaogire de navlu (chirie) sau la despagubire din cauza intirzierii.

Pe cit timp tine impiedicarea, incarcatorul poate descarca cu cheltuiala sa lucrurile sale, cu obligatiune in sa de a le reincarca sau de a despagubi pe capitan; pentru indeplinirea acestei obligatiuni el va da cautiune.

ARTICOLUL 563

In caz de blocus al portului de destinatie sau alt caz fortuit ori de forta majora, care ar impiedica intrarea vasului in acel port, capitanul, daca nu are ordine sau daca ordinele primite nu se pot executa, este dator sa lucreze in cel mai bun mod pentru apararea intereselor incarcatorului, ori intrind in alt port vecin, ori intorcindu-se la portul de unde a plecat.

ARTICOLUL 564

Dispozitiunile art. 440 se aplica si la contractul de inchiriere prevazut in acest capitol.

CAPITOLUL 2 DESPRE POLITA DE INCARCARE

ARTICOLUL 565

Polita de incarcare trebuie sa cuprinda: natura, specia, calitatea si cantitatea lucrurilor incarcate.

Ea va fi datata si va arata:

1. Persoana incarcatorului si resedinta sa;
2. Persoana careia este indreptata expeditiunea si resedinta sa;
3. Numele si prenumele capitanului sau patronului;
4. Numele, nationalitatea si capacitatea vasului;
5. Locul plecarii si acel al destinatiei;
6. Navlul (chiria).

Vor fi insemnate, pe marginea politei, marcile si numerile lucrurilor incarcate.

Polita poate fi la ordin sau la purtator; in primul caz, formele si efectele girului sunt regulate prin dispozitiunile titlului IX al primei carti.

Polita nu poate fi subscrisa de capitan inainte de incarcare.

ARTICOLUL 566

Polita de incarcare va fi facuta in 4 originale, destinate capitanului, proprietarului sau armatorului vasului, incarcatorului si persoanei careia lucrurile incarcate trebuiesc predate.

Pe fiecare original se va arata persoana careia este destinata.

Daca incarcatorul are unul sau mai multe duplicate ale originalului destinat persoanei careia sunt a se preda lucrurile incarcate, se vor aplica dispozitiunile art. 299 si 300.

Originalele destinate capitanului si proprietarului sau armatorului vasului sunt subscribe de catre incarcator, celelalte de catre capitan.

Subscrierea si predarea respectiva a originalelor vor avea loc in douazeci si patru de ore dupa terminarea incarcarii.

Incarchatorul va preda in acelasi termen capitanului, facturile lucrurilor incarcate si chitantele de plata sau certificatele de cautiune ale vamei.

ARTICOLUL 567

Capitanul va preda la locul de destinatie marfurile celui care-i va prezenta polita de incarcare, oricare ar fi numarul ei daca nu i s-a notificat vreo opozitiune.

In caz de opozitiune, sau daca se prezinta mai multi purtatori ai politei de incercare, capitanul, cu autorizatia justitiei, va depune marfurile in locurile ce i se va desemna, el va putea sa obtina autorizatiunea de a vinde o parte dintr-insele pentru plata navlului.

ARTICOLUL 568

Polita de incarcare formata in modul stabilit mai sus, face proba fata cu toate partile interesate in incarcare, precum si intre ele si asiguratorii.

ARTICOLUL 569

In caz de deosebire intre politele aceleiasi incarcari, face proba aceea ce se afla la capitan, daca este scrisa in intreg de catre incarcator sau de catre comisionarul sau; aceea ce este prezentata de catre incarcator sau de catre persoana careia este adresata expeditiunea face proba, daca este scrisa in intreg de capitan.

ARTICOLUL 570

Comisionarul sau destinatarul care a primit lucrurile aratate in polita de incarcare sau in contractul de inchiriere, este dator, la cerere, a da capitanului chitanta de primire; altfel este raspunzator de cheltuielile facute si de pagubele ocazionate chiar prin intarziere.

CAPITOLUL 3 DESPRE NAVLU (CHIRIE)

ARTICOLUL 571

Navlul se reglementeaza prin conventia partilor si se probeaza prin contractul de inchiriere sau prin polita de incarcare.

Navlul poate avea de obiect:

- a) Intregul vas sau o parte a lui, pentru una sau mai multe calatorii, sau pentru un timp determinat;
- b) Transportul unor lucruri determinate dupa numar, greutate sau volum.

ARTICOLUL 572

Capitanul care a facut declaratia ca vasul este de o capacitate mai mare sau mai mica decit cea adevarata, este raspunzator de orice daune catre chiriasul vasului.

Nu se socoteste ca eroare in declaratie, daca diferenta nu trece peste a doua-zecea parte, sau daca declaratia este conforma actului de nationalitate.

ARTICOLUL 573

Daca vasul este inchiriat in intregul sau si daca chiriasul nu da toata povara, capitanul nu poate, fara invoirea acestuia, sa incarce alte lucruri. Chiriasul se foloseste de navlul lucrurilor ce completeaza povara.

ARTICOLUL 574

Chiriasul care, inainte de plecarea vasului, declara ca nu mai face calatoria fara sa fi incarcat ceva, e dator a plati jumatatea navlului.

Daca nu a declarat ca nu mai voieste sa faca calatoria sau daca incarca o cantitate mai mica decit cea invoita, e dator a plati navlul intreg.

Daca incarca o cantitate mai mare, e dator sa plateasca pentru excedent, in raport cu navlul convenit.

ARTICOLUL 575

Daca contractul de inchiriere are de obiect transportul unor lucruri determinate, incarcatorul poate, inainte de plecarea vasului, sa-si retraga lucrurile incarcate, platind insa jumatatea navlului.

In asemenea caz, cheltuielile de incarcare, de descarcare si de reincarcare a lucrurilor ce trebuiesc transportate, precum si cheltuielile pentru intarziere privesc pe incarcator.

ARTICOLUL 576

Capitanul poate da afara din vas la locul incarcarii lucrurile ce gaseste ca nu i-au fost declarate, sau sa ceara pentru navlul lor cel mai mare pret care se plateste in acelasi loc pentru lucrurile de acelasi fel.

ARTICOLUL 577

Incercatorul care, in timpul calatoriei, retrage lucrurile incarcate, e dator a plati navlul intreg si toate cheltuielile cauzate de descarcare.

Daca lucrurile sunt retrase prin faptul si din culpa capitanului, acesta este responsabil de daune si cheltuieli.

ARTICOLUL 578

Daca vasul intirziaza la plecare, in cursul calatoriei sau la locul de descarcare, prin faptul chirasului, acesta este raspunzator de cheltuielile intarzierii.

Daca vasul inchiriat pentru ducere si intoarcere se inapoiaza neincarcata sau incarcata in parte, se datoreste navlul intreg, afara de despagubirea ce s-ar cuveni pentru intarziere.

ARTICOLUL 579

Capitanul e dator chirasului despagubire, daca prin faptul sau vasul a intirziat la plecare, in timpul calatoriei sau la locul descarcarii.

ARTICOLUL 580

Daca, din caz fortuit sau forta majora, capitanul este silit sa-si repare vasul in cursul calatoriei, chirasul este dator sa astepte sau sa plateasca navlul intreg.

Daca vasul nu se poate repara, navlul se datoreste in proportiune cu calatoria facuta.

Daca pentru transportul lucrurilor incarcate la locul de destinatiune capitanul inchiriaza un alt vas, noua inchiriere se socoteste facuta in contul incarcatorului.

ARTICOLUL 581

Capitanul pierde navlul si e tinut la despagubire catre chiriasi, daca acesta probeaza ca vasul nu era in stare a naviga cind a plecat.

Proba este admisa chiar contra actelor de vizita.

ARTICOLUL 582

Cind s-ar interzice comertul cu tara catre care calatoreste vasul, capitanul are dreptul la navlul intreg, cu toate ca vasul ar fi constrins sa se intoarca incarcat la locul de plecare; dar daca vasul e inchiriat pentru ducere si intoarcere, se datoreste jumatatea navlului intreg sau a celor doua navluri socotite la un loc.

ARTICOLUL 583

Daca vasul e inchiriat pentru a merge intr-un port spre a lua o povara si a o duce in alt port, si interdictiunea de comert supravine pe cind vasul calatoreste spre a lua acea povara, capitanul are dreptul la cheltuielile facute in executarea contractului si la o indemnitate ce se va hotari dupa imprejurari.

ARTICOLUL 584

Daca vasul in cursul calatoriei este oprit din ordinul unui stat strain, sau constrins a se adaposti intr-un port pentru a-si repara stricaciunile, chiar cu vointa suferite pentru scaparea comuna, nu se datoreste vreun navlu in timpul opririi sau sederii in port, cind vasul a fost inchiriat cu luna; nici adaugire de navlu, cind a fost inchiriat cu calatoria.

ARTICOLUL 585

Navlul este datorat pentru lucrurile incarcate pe care capitanul a fost silit a le vinde, a le pune in gaj sau a le intrebuinta pentru necesitatile urgente ale vasului.

Cu toate acestea, capitanul este dator a restitui proprietarilor valoarea ce aceste lucruri ar avea la locul descarcarii, daca vasul a ajuns bine in port.

Cind vasul s-a pierdut, capitanul va restitui proprietarilor lucrurile vandute sau intrebuintate, pretul ce a luat pentru dansele si pentru cele date in gaj suma luata in imprumut, retinind in acelasi timp navlul aratat in politele de incarcare.

In ambele cazuri, proprietarii au dreptul sa faca abandonul.

Daca din aceasta cauza rezulta vreo pierdere pentru proprietarii lucrurilor intrebuintate, vindute sau date in gaj, pierderea este impartita prin contributii asupra valorilor acestora tuturor lucrurilor ajunse la destinatie, sau a celor ce au fost scapate de naufraj, in urma evenimentelor maritime care au necesitat intrebuintarea, vinzarea sau gajul.

ARTICOLUL 586

Capitanul are dreptul la navlu asupra lucrurilor aruncate in mare pentru scaparea comuna, intrind la contributie dupa regulile aratate in titlul VII, cap. II al acestei carti.

ARTICOLUL 587

Nu se datoreste navlu pentru lucrurile pierdute prin naufragiu, rapite de pirati sau luate de inamici, si capitanul e dator sa restituie navlul ce i se va fi platit inainte, daca nu exista conventiune contrara.

ARTICOLUL 588

Daca vasul si lucrurile incarcate sunt rascumparate sau sunt scapate de naufragiu, capitanul are dreptul la navlu pina la locul unde vasul a fost pradat sau a naufragiat; iar daca duce lucrurile incarcate la locul destinatiei lor, el are drept la navlul intreg, contribuind cu partea sa la rascumparare.

Contributiunea pentru rascumparare se face dupa pretul curent al lucrurilor incarcate la locul descarcarii, scazindu-se cheltuelile, si asupra jumatatii vasului si navlului.

Salariile marinarilor sunt scutite de contributie.

ARTICOLUL 589

Daca destinatarul lucrurilor incarcate refuza a le primi, capitanul poate, cu autorizatia justitiei, a face sa se vinda cantitatea necesara pentru plata navlului si a pune in depozit ceea ce ramine.

Daca pretul rezultat din vnzarea lucrurilor nu ajunge pentru plata navlului, capitanul conserva dreptul sau pentru rest contra incarcatorului.

ARTICOLUL 590

Capitanul nu poate retine lucrurile incarcate in caz de neplata a navlului. Are dreptul insa, in timpul descarcarii, sa ceara ca ele sa se depuna in o a treia mina pina la plata navlului.

ARTICOLUL 591

In nici un caz incarcatorul nu poate cere scaderea navlului. Incarcatorul nu poate lasa, drept pretul navlului, lucrurile incarcate scazute in valoare, sau stricate prin viciul lor

propriu, din caz fortuit sau forta majora. Cu toate acestea, daca vinul, uleiul sau alte lichide s-au scurs, butiile ce le contineau, ramase goale sau aproape goale, pot fi lasate pentru navlul ce urma a se plati pentru dinsele.

CAPITOLUL 4 DESPRE CALATORI

ARTICOLUL 592

Contractul de inchiriere pentru transport de calatori, in lipsa de conventie speciala, se reglementeaza dupa urmatoarele dispozitiiuni:

ARTICOLUL 593

Cand calatoria nu mai are loc, inainte de plecarea vasului:

1. Daca calatorul nu vine pe vas la timpul oportun, se datoreste navlul intreg capitanului;
2. Daca calatoria nu se mai face dupa declaratia calatorului sau din cauza de moarte, boala, ori alt caz fortuit sau de forta majora, privind persoana sa, navlul se datoreaza pe jumatate, scazindu-se cheltuelile de hrana pentru cit trebuia sa tina calatoria, daca acestea au fost cuprinse in navlu;
3. Daca calatoria se impiedica prin faptul capitanului, calatorul are dreptul la despagubire;
4. Daca nu mai are loc din caz fortuit sau forta majora privind vasul, contractul este desfiintat si navlul platit inainte se restituie, dar fara drept de despagubire, nici pentru o parte nici pentru cealalta.

ARTICOLUL 594

Cand calatoria inceteaza dupa plecarea vasului:

1. Daca capitanul debarca in vreun port de buna voie, plateste navlul intreg;
2. Daca capitanul nu vrea sa continue calatoria sau, prin culpa sa, face pe calator sa debarce in alt port, e dator despagubire;
3. Daca calatoria inceteaza din caz fortuit sau forta majora, privind vasul sau persoana calatorului, navlul se datoreste in proportie cu calea facuta.

Nu se plateste nici un navlu de catre mostenitorii calatorului mort in naufragiu dar nici navlul platit nu se restituie.

ARTICOLUL 595

In caz de intirziere a plecarii vasului, calatorul are dreptul la locuinta si chiar hrana pe bord in timpul intirzierii, daca hrana e cuprinsa in navlu, afara de dreptul la despagubire cind intirzierea nu provine din caz fortuit sau forta majora.

Daca intirzierea trece peste zece zile, calatorul poate rezilia contractul; in acest caz trebuie sa i se restituie navlul intreg.

Daca intirzierea este cauzata de timp rau, calatorul nu poate desfiinta contractul decit pierzind a treia parte din navlu.

Faptul ca timpul este rau, se recunoaste si se declara de catre capitanul portului respectiv.

ARTICOLUL 596

Vasul inchiriat exclusiv pentru transport de calatori, trebuie sa-i duca direct, ori in ce numar ar fi, la portul de destinatie, oprindu-se in statiunile anuntate inaintea contractului de inchiriere sau la cele obisnuite.

Daca vasul se abate din cale sau se opreste din vointa sau faptul capitanului, calatorii continua a primi locuinta si hrana in socoteala vasului si au drept la despagubire, pe linga facultatea de a rezilia contractul.

Daca vasul, afara de calatori, are incarcate marfuri sau alte obiecte, capitanul are facultatea de a se opri, in timpul calatoriei pentru descarcare.

ARTICOLUL 597

Daca vasul, in timpul calatoriei, intimpina vreo intirziere in urma unei opriri ordonata de un Stat strain, sau pentru trebuinte de reparatiuni:

1. Calatorul, cind nu voieste sa astepte ca sa inceteze oprirea sau ca sa se faca si sa se termine reparatiile, poate rezilia contractul, platind navlul in proportie cu calatoria facuta;

2) Daca prefera a astepta sa continue calatoria, nu datoreste nici o adaogire de navlu, dar urmeaza a se hrani cu cheltuiala sa, in timpul opririi sau a reparatiunilor.

ARTICOLUL 598

Hrana calatorului in timpul calatoriei se presupune ca se cuprinde in navlu; daca s-a convenit intr-altfel, capitanul este dator, in timpul calatoriei si la caz de trebuinta, sa i-o procure pe adevaratul pret.

ARTICOLUL 599

Daca vasul este in totul sau in parte inchiriat pentru a transporta calatori, desi numarul lor nu e indicat, drepturile chirasului si ale inchirietorului sunt reglementate dupa dispozitiunile capitolului III din acest titlu, daca nu ar fi incompatibile cu obiectul contractului.

ARTICOLUL 600

Se aplica, in privinta lucrurilor ce calatorul aduce cu sine pe vas, dispozitiunile contractului de navlu, dar nu se datoreste, daca nu s-a stipulat altfel, plata deosebita.

TITLUL V DESPRE IMPRUMUTUL MARITIM

ARTICOLUL 601

Contractul de imprumut maritim, in sensul codului comercial, este un imprumut facut de catre capitanul unui vas in virtutea puterilor ce-i da legea si prin care el da garantie vasul, navlul, totalitatea sau o parte din marfurile incarcate, cu conditia ca suma imprumutata sa o piarda imprumutatorul, daca lucrurile date in garantie ar pieri; iar daca ele vor ajunge bine in port, imprumutatorul sa-si primeasca banii impreuna si cu prima convenita intre parti.

Prima convenita se numeste folos maritim.

ARTICOLUL 602

Contractul de imprumut maritim trebuie facut prin act scris, altfel ramine simplu imprumut si nu produce de cit interese legale.

Inscrisul va cuprinde:

1. Capitalul imprumutat si suma convenita ca interes sau folos maritim;
2. Lucrurile asupra carora imprumutul e asigurat;
3. Numele vasului;
4. Numele si prenumele capitanului sau patronului;
5. Persoana care da banii si aceea care primeste imprumutul;
6. Pentru ce calatorie si pentru cit timp e facut imprumutul;
7. Timpul si locul platii.

ARTICOLUL 603

Imprumutul maritim asupra vasului sau asupra unei portiuni din el, facut in tara, se va transcrie in registrele oficiului maritim al circumscriptiei unde s-a facut, adnotandu-se si pe actul de nationalitate al vasului.

Daca imprumutul este facut in tara straina, va fi transcris in registrele consulatului roman al locului unde este stipulat, adnotandu-se si pe actul de nationalitate al vasului.

Autoritatea maritima si cea consulara a tarii in strainatate, vor trimite copie dupa actul de imprumut la oficiul maritim unde este inscris vasul.

Actul nu va putea fi transcris in registre, daca nu se va prezenta in acelasi timp si actul de nationalitate al vasului.

Imprumutul maritim facut intr-o tara straina unde nu este autoritate consulara romana, nici altcineva care sa-i tina locul, se va adnota, prin ingrijirea capitanului vasului, pe actul de nationalitate, de catre autoritatea locala competenta a da autorizatiunea, sau de un alt functionar public din acea localitate.

Capitanul care nu dovedeste indeplinirea acestei formalitati, e obligat personal la plata imprumutului maritim.

Originalul sau o copie autentica a contractului se va expedia impreuna cu copia autentica a actului de autorizatie autoritatii consulare romane cea mai apropiata, care le va transcrie in registre si le va trimite oficiului maritim competent din tara.

Contractul nu se poate opune celor de al treilea, decit de a data adnotarii pe actul de nationalitate.

In cazurile prevazute de art. 499 si 519 se aplica si dispozitiunile acelor articole.

ARTICOLUL 604

Actul de imprumut maritim, daca este la ordin, poate fi transmis prin gir.
Formele si efectele girului sunt regulate dupa dispozitiunile titlului IX al cartii intii.
Garantia de plata se intinde si la folosul maritim, daca nu este conventie contrara.

ARTICOLUL 605

Imprumutul maritim poate fi constituit:

1. Asupra intregului vas sau a unei parti din el;
2. Asupra uneltelor, instrumentelor si armamentului;
3. Asupra navlului;
4. Asupra povereii sau asupra unei parti din ea;
5. Asupra vasului, navlului si povereii impreuna.

Imprumutul maritim nu se poate face asupra salariilor sau asupra participarii la castig a marinarilor si a oamenilor de mare; daca, cu toate acestea, imprumutul are loc, imprumutatorul are drept numai la plata capitalului fara interese.

ARTICOLUL 606

Imprumutul maritim, care intrece valoarea lucrurilor asupra carora a fost constituit, are tarie pentru acea valoare dupa pretuirea facuta sau convertita, iar restul sumei imprumutate se raspunde cu procente dupa cursul pietei.

Daca insa a fost frauda din partea imprumutatului, imprumutatorul are dreptul a cere anularea contractului si restituirea sumei imprumutate cu procentele de mai sus.

Profitul ce se separa asupra lucrurilor incarcate nu se socoteste ca exces de valoare, daca aceasta s-a declarat in mod expres.

ARTICOLUL 607

Imprumutul maritim nu poate fi contractat decit de proprietarii lucrurilor date in garantie sau de catre imputernicitii lor speciali, afara de drepturile acordate capitanului prin art. 517 si 519.

ARTICOLUL 608

Din ziua in care capitalul imprumutat si folosul maritim au devenit exigibile, nu se datoresc decit procentele legale la intreaga suma.

ARTICOLUL 609

Daca calatoria s-a intrerupt inainte de inceperea riscurilor, imprumutatul e dator sa restituie banii cu procente legale din ziua imprumutului. Daca insa intreruperea calatoriei a avut loc chiar prin faptul sau, el este dator procente dupa cursul pietei, cind acesta ar fi superior procentelor legale, si deosebit de aceasta sa plateasca despagubirea convenita asiguratorului, daca imprumutul a fost asigurat.

ARTICOLUL 610

Imprumutatorul nu risca nimic in caz de schimbare a itinerariului, a calatoriei sau a vasului, declarate in contract, afara numai daca schimbarea a avut loc din caz fortuit sau forta majora.

Asemenea nu risca nimic imprumutatorul cind imprumutatul se abtine sau face o declaratia falsa, care ar putea sa micsoreze teama de pericole sau sa schimbe obiectul.

Schimbarea capitanului sau a patronului, chiar prin concediul dat de proprietarul vasului, nu face sa inceteze efectele contractului, daca nu este conventie contraria.

ARTICOLUL 611

Daca lucrurile asupra carora s-a constituit imprumutul maritim sunt cu totul pierdute din caz fortuit sau forta majora, in timpul si locul pentru care imprumutatorul si-a luat raspunderea de riscuri, imprumutatul este liberat de plata.

Daca pierderea e partiala, plata sumelor imprumutate e redusa la valoarea lucrurilor afectate imprumutului, si care au fost scapate, afara de plata cheltuielilor pentru scapare si a creantelor privilegiate carora s-ar cuveni preferinta.

Cand imprumutul e facut asupra navlului, plata, in caz de sinistru e redusa la ceea ce se datoreste de catre chiriiasi, scazandu-se mai intii salariile personale ale echipajului pentru cea din urma calatorie si contributia cheltuielilor pentru scaparea vasului.

Daca lucrul asupra caruia s-a constituit imprumutul maritim este si asigurat, valoarea partii ce s-a scapat se imparte intre imprumutator, numai pentru capital, si asigurator numai pentru sumele asigurate, in proportie cu interesul fiecaruia.

ARTICOLUL 612

Imprumutatorul nu sufera pierderile si daunele cauzate prin vicii inerente lucrului afectat la asigurarea platii, sau pe acelea care sunt cauzate prin faptul debitorului.

ARTICOLUL 613

Timpul riscurilor, daca nu este determinat prin contract, incepe:

1. In privinta vasului, accesoriilor lui si navlului, din momentul in care vasul paraseste portul, pina in ziua cind arunca ancora in portul de destinatie;
2. In privinta poverii din momentul in care lucrurile se incarca in vas sau in barci pentru a fi transportate pe vas pina in ziua cind s-a descarcat pe uscat, la locul de destinatiune.

ARTICOLUL 614

Cel ce se imprumuta pe marfuri transportate, nu este liberat de plata prin pierderea vasului si a poverii daca nu dovedeste ca se gaseau pe vas lucruri incarcate pe contul sau pina la concurenta sumei luata cu imprumut.

ARTICOLUL 615

Imprumutatorii contribuie si ei la avariile comune spre usurarea celor imprumutati; orice conventie contrara este nula.

Avariile particulare nu sunt in sarcina imprumutatorilor, daca nu s-a convenit astfel; dar daca prin faptul unor asemenea avarii lucrurile afectate imprumutului nu ajung sa satisfaca pe creditor, sufera si acesta paguba ce rezulta.

TITLUL VI

DESPRE ASIGURAREA IN CONTRA RISCURILOR NAVIGATIUNEI

CAPITOLUL 1

DESPRE CONTRACTUL DE ASIGURARE SI DESPRE OBLIGATIUNILE ASIGURATORULUI SI ASIGURATULUI

ARTICOLUL 616

Regulile stabilite in titlul XIII al cartii I, se aplica si la asigurarile contra riscurilor navigatiei, intrucit ele nu vor fi incompatibile cu asigurarile maritime si nu vor fi modificate prin dispozitiile urmatoare.

Societatile de asigurare mutuala, maritima, sunt supuse si dispozitiilor titlului VIII din aceeasi carte.

ARTICOLUL 617

Polita de asigurare, afara de regulile stabilite prin art. 445, va cuprinde:

1. Numele, specia, nationalitatea si capacitatea vasului;
2. Numele si prenumele capitanului sau patronului;
3. Locul unde obiectele asigurate au fost sau trebuie sa fie incarcate;
4. Portul din care vasul a plecat sau trebuie sa plece;
5. Porturile in care vasul trebuie sa incarce si sa descarce si in care are sa intre.

Daca indicatiile de mai sus nu se pot face sau pentru ca asiguratul nu este in stare sa le procure, sau din cauza naturii speciale a contractului, vor fi suplinite prin altele in stare de a determina obiectul asigurarii.

ARTICOLUL 618

Asigurarea poate avea drept obiect:

1. Vasul, cu aburi sau panze, gol sau incarcat, armat sau nearmat, singur sau acompaniat;
2. Masinile, uneltele, instrumentele, armamentul, dotatiunea si proviziunile;
3. Navlul calatorilor si al lucrurilor incarcate, pe linga care se poate prevedea si salariile oamenilor din echipaj;
4. Lucrurile incarcate;
5. Sumele date cu imprumut maritim;
6. Sumele platite sau datorate pentru avarii comune si cheltuielile facute sau datorate pentru avarii particulare, cind nu ar fi acoperite prin un imprumut.
7. Si in general, orice lucruri care se pot pretul in bani si sunt supuse la riscurile navigatiunei.

Asemenea poate fi facuta asupra totalitatii sau a unei parti din sus-zisele lucruri impreuna sau deosebit.

ARTICOLUL 619

Asigurarea e nula daca are de obiect:

Sumele luate cu imprumut maritim.

Lucrurile care servesc drept garantie imprumutului maritim nu pot fi asigurate decit pentru partea valorii ce trece peste suma imprumutata.

ARTICOLUL 620

Daca, fara fraudă, s-au facut mai multe asigurari asupra acelor lucruri de catre deosebiti interesati sau de catre mai multi reprezentanti ai aceleias persoane ce au lucrat fara insarcinare speciala, toate asigurarile sunt valabile pina la concurenta valorii lucrurilor.

Cei interesati au actiune contra oricaruia dintre asiguratorii dupa alegere, afara de recursul asiguratorului care a platit contra celorlalti, in proportiune cu interesul fiecaruia.

ARTICOLUL 621

Asigurarea poate fi facuta in timp de pace sau in timp de razboi, inainte sau in cursul calatoriei vasului.

Poate fi facuta pentru o calatorie, sau pentru un timp determinat.

Asigurarea pentru o calatorie poate fi facuta numai pentru ducere sau numai pentru intoarcere, sau pentru ducere si intoarcere.

Asigurarea pe un timp determinat se socoteste facuta pentru orice navigatiune sau statiune a vasului in timpul convenit, afara de o conventie speciala.

ARTICOLUL 622

Adaogirea de prima convenita in timp de pace pentru timpul de razboi ce ar putea supraveni, si a carei suma nu ar fi determinata prin contract, va fi stabilita de judecata, avindu-se in vedere riscurile, imprejurarile si conventiunile fiecarei polite de asigurare.

ARTICOLUL 623

Daca contractul de asigurare nu determina timpul riscurilor, se vor observa regulile urmatoare:

In asigurarile pentru un timp determinat, riscurile incep de la data politei si iau sfarsit in timpul convenit.

In asigurarile pentru o calatorie, riscurile incep si se sfarsesc la timpul aratat in art. 613. Daca insa asigurarea e facuta dupa inceperea calatoriei, riscurile se socotesc de la data politei.

Daca descarcarea lucrurilor asigurate este intirziata prin culpa destinatarului, riscurile inceteaza pentru asigurator dupa o luna de la ajungerea vasului la locul de destinatie.

ARTICOLUL 624

Lucrurile incarcate pot fi asigurate:

Sau pentru pretul cu care s-au cumparat, adaugandu-se cheltuelile de incarcare si navlul;

Sau pentru pretul curent la locul de destinatie, dupa ajungerea lor, fara avarii.

Pretuirea facuta prin contract lucrurilor incarcate fara o alta explicatie, se poate referi la amandoua aceste cazuri, si nu vor fi aplicabile dispozitiunile art. 453, daca ea nu trece peste cel mai mare din preturile mentionate.

O asemenea pretuire se socoteste in totdeauna ca s-a facut dupa declaratia asiguratului, daca nu a fost precedata de o estimatie primita de asigurator, si pentru acest cuvint ea este supusa regulei stabilita in secundul aliniat al art. 460.

ARTICOLUL 625

Daca se stipuleaza prin contract ca pretul lucrurilor asigurate sa fie platit in moneda straina, lucrurile vor fi pretuite in moneda tarii dupa cursul ce va avea in timpul subscrierei politei, afara de conventie contrarie.

ARTICOLUL 626

Cand chiar prin faptul asiguratului, calatoria, inainte de inceperea riscurilor, nu are loc, asigurarea n-are nici un efect si asiguratorul primeste, in acest caz, ca indemnitate jumătate de prima stipulata si nu mai mult de o jumătate la suta din suma asigurata.

ARTICOLUL 627

Sunt in riscul asiguratorului pierderile si pagubele ce se intimpla lucrurilor asigurate, din furtuna, naufragiu, asvarlire pe terenuri sau pe stanci, lovire intimplatoare a vaselor, schimbări silite de cale, de calatorie sau de vas, din cauza de aruncare in mare, exploziune, foc, prindere, piraterie si, in general, din cauza oricarui alt accident de mare.

Asiguratorul nu este responsabil de pierderile si pagubele provenind numai din vicii inerente al lucrului asigurat.

ARTICOLUL 628

Riscurile de razboi nu sunt in sarcina asiguratorului, daca nu este conventie expresa. Daca asiguratorul si-a luat asupra-si riscurile de razboi, fara a le determina precis, el raspunde de pierderile si pagubele intimplate lucrurilor asigurate din cauza ostilitatilor, represaliilor, opririlor, prinderilor sau vexatiunilor de orice natura din partea vreunui Stat amic sau inamic, de drept sau de fapt, recunoscut sau nerecunoscut, si in general pentru toate faptele si accidentele de razboi.

ARTICOLUL 629

Orice schimbare de cale, de calatorie sau de vas, provenind din faptul asiguratului, nu sunt in sarcina asiguratorului, acesta are drept la prima daca au inceput riscurile.

Schimbarea capitanului sau patronului chiar prin concediul dat de catre proprietarul vasului, nu face sa inceteze efectele asigurarii, afara inasa de dispozitiunile articolului urmator.

ARTICOLUL 630

Asiguratorul nu este responsabil de culpa sau prevaricatiunile capitanului sau oamenilor echipajului, daca nu s-a convenit intr-altfel.

O asemenea conventie inasa este nula, daca se raporta la un capitan anume aratat prin contract, cind asiguratul il concediaza si-l inlocueste printr-altul fara consimtamentul asiguratorului.

ARTICOLUL 631

Asiguratul nu participa la cheltuielile de navigatiune, de calauzie, de ernatic, de carantina, nici la taxele de orice fel, si nici la drepturile impuse asupra vasului sau povereii.

ARTICOLUL 632

Daca contractul are de obiect asigurarea marfurilor pentru ducere si intoarcere, si ajungand vasul la prima destinatie se intoarce gol ori neincarcate deplin, asiguratorul are dreptul la doua treimi din prima de asigurare convenita, daca nu exista conventia contrara.

ARTICOLUL 633

Daca asigurarea s-a facut separat pentru lucruri ce trebuie incarcate pe mai multe vase cu aratare de cata anume suma s-a asigurat in fiecare, si povara intreaga este pusa pe un singur vas sau pe un numar de vase mai mic decit cel aratat in contract, asiguratorul nu raspunde mai mult decit suma asigurata din vasul care a primit povara, desi s-ar pierde toate celelalte vase aratate; cu toate acestea, asiguratorul are dreptul la indemnitatea stabilita prin art. 626 pentru sumele in privinta carora asigurarea ramine fara efect.

ARTICOLUL 634

Daca capitanul are facultatea de a intra in mai multe porturi spre a completa sau schimba povara, asiguratorul raspunde de riscurile la care sunt supuse lucrurile asigurate, numai cit timp ele sunt pe vas, afara daca nu s-a stipulat intr-alt fel.

ARTICOLUL 635

Asiguratorul nu mai raspunde de riscuri si are dreptul la prima, daca asiguratul expediaza vasul intr-un loc mai departat decit cel aratat in contract, desi aflat pe aceeasi cale.

Asigurarea isi produce efectele, daca calatoria se scurteaza, oprindu-se vasul intr-un loc mai apropiat, in care putea sa stationeze.

ARTICOLUL 636

Obligatiunea asiguratorului este marginita la suma asigurata.

Daca in timpul cit tine asigurarea, lucrurile asigurate sufera mai multe sinistre succesiv, asiguratul trebuie in totdeauna sa tie socoteala, chiar in caz de abandon, de sumele ce i s-a platit sau i se datoreste pentru sinistrelle precedente.

ARTICOLUL 637

Clauza "fara de avarie" libereaza pe asigurator de orice avarie comuna sau particulara, exceptandu-se cazurile de abandon. In aceste cazuri, asiguratul poate alege intre abandon si exercitiul actiunii pentru avarie.

ARTICOLUL 638

Pentru verificarea pagubelor de care este raspunzator asiguratorul, asiguratul este dator a-i notifica toate incunostiintarile ce a primit. Notificarea trebuie facuta in trei zile de la primirea incunostiintarii, sub pedeapsa de despagubire.

Aceeasi obligatie are asiguratul pentru povara, cind vasul a fost declarat ca nefiind in stare a naviga, cu toate ca povara nu va fi suferit alta stricaciune din cauza sinistrului intimplat.

ARTICOLUL 639

Asiguratul este dator sa notifice asiguratorului, in trei zile de la primire, actele doveditoare ca lucrurile asigurate au fost expuse riscurilor si ca s-au pierdut.

Asiguratorul poate face proba contrarie celor ce rezulta din actele prezentate de asigurat.

Admiterea probei contrarie nu suspenda insa condamnarea asiguratorului la plata sumei asigurate, daca asiguratul da cautiune.

Daca in timp de patru ani nu a fost facuta cererea in judecata, cautiunea este liberata.

ARTICOLUL 640

In caz de pierdere de marfuri incarcate pe vas in contul capitanului, acesta e dator sa justifice proprietatea lor cu probe admise de legea comerciala, si povara cu o polita de incarcare, subscrisa de doi dintre fruntasii echipajului.

Orice om al echipajului sau calatorul care aduce din strainatate marfuri asigurate in tara, trebuie sa consemneze polita de incarcare la consulul roman din locul unde se face incarcarea, sau, in lipsa, la autoritatea locala.

ARTICOLUL 641

In orice caz de sinistru, capitanul si asiguratul sau insarcinatul sau sunt datori sa dea ajutor pentru scaparea si conservarea lucrurilor asigurate, fara prejudiciu drepturilor lor fata cu asiguratorul. Cheltuelile facute trebuiesc platite pina la concurenta valorii lucrurilor scapate.

Asiguratorii si agentii sau insarcinatii lor pot, in intelegere cu capitanul, cu asiguratii si cu insarcinatii lor, sau cu fiecare din ei, sa ia masuri pentru scaparea lucrurilor asigurate si pentru conservarea lor, fara prejudiciul vreunui drept.

ARTICOLUL 642

Asiguratul, notificind asiguratorului incunostiintarile primite, isi poate rezerva dreptul de a cere prin act separat plata ce i se datoreaza prin asigurare.

ARTICOLUL 643

Asiguratorul este dator sa plateasca sumele datorate:

In caz de simpla avarie, in termen de treizeci zile de cind i s-a notificat lichidarea relativa;

In caz de abandon, in termen de doua luni de la abandon.

Asiguratul este dator insa sa probeze, in aceste termene, sinistrul ce da loc actiunii de avarie sau dreptului de abandon.

Daca este opunere, fiecare dintre oponenti si asiguratul chiar pot cere ca suma sa se consemneze la Casa de depuneri si consemnatiuni.

CAPITOLUL 2 DESPRE ABANDON

ARTICOLUL 644

Abandonul lucrurilor asigurate poate fi facut in cazurile:

1. De naufragiu;
2. De prada;
3. De oprire prin ordinul unui Stat strain;
4. De oprire prin ordinul guvernului, dupa inceperea calatoriei;
5. De imposibilitate de a continua navigatiunea, daca vasul nu poate fi reparat, sau daca cheltuielile necesare pentru a-l repara si pune in stare sa reia calatoria se suie la trei patrimi cel putin din valoarea sa asigurata;
6. De pierderea sau deteriorarea lucrurilor asigurate, cind pierderea sau deteriorarea se urca la cel putin trei patrimi din valoarea lucrurilor.

In orice caz, asiguratul nu poate cere decit despagubire pentru avariile suferite.

ARTICOLUL 645

Asiguratul poate face abandonul chiar fara sa fie tinut a proba pierderea vasului, daca in calatoriile cu lung curs a trecut un an, si in celelalte calatorii au trecut sase luni, din ziua plecarii vasului sau din ziua la care se refera ultimele stiri primite.

In caz de asigurare pe timp marginit si dupa trecerea termenilor de mai sus, pierderea vasului se presupune ca a avut loc in timpul asigurarii.

Daca sunt mai multe asigurari succesive, pierderea se presupune ca a avut loc a doua zi dupa primirea ultimelor stiinte.

ARTICOLUL 646

Daca vasul s-a declarat a nu fi in stare de navigatiune, abandonul lucrurilor incarcate intr-insul se poate face, daca in termenul de trei luni de la declaratia imposibilitatii de navigatie nu s-ar fi putut gasi un alt vas pentru a reincarca lucrurile si a le transporta la locul destinatiei lor.

ARTICOLUL 647

In cazul prevazut de articolul precedent si de art. 524, daca lucrurile sunt incarcate pe alt vas, asiguratorul este obligat sa plateasca stricaciunile ce ele au suferit, cheltuielile de descarcare si de reincarcare, de depozit si de paza in magazii, excedentul navlului si toate celelalte cheltuieli facute pentru scaparea lucrurilor pina la concurenta sumei asigurate, si daca aceasta nu s-a cheltuit intreaga, asiguratorul continua a raspunde de riscuri pentru cit mai ramine.

ARTICOLUL 648

In caz de oprire din partea vreunui Stat strain sau de prada, abandonul lucrurilor oprite sau pradate nu poate fi facut decit dupa trei luni de la notificarea sinistrului, daca aceasta s-a intimplat in apele sau marile Europei, in canalul Suez sau Marea Rosie, si dupa sase luni de la notificatie daca a avut loc in alte mari.

Pentru lucrurile supuse stricaciunii, termenele de mai sus se reduc la jumatate.

ARTICOLUL 649

Abandonul trebuie facut asiguratorilor in termenul:

De trei luni din ziua in care s-a primit stirea despre sinistru daca acesta a avut loc in apele sau in marile Europei, in canalul Suez sau Marea Rosie;

De sase luni, daca sinistrul a avut loc in alte mari ale Africei, in marile occidentale si meridionale ale Asiei si in marile orientale ale Americii;

In termen de un an, daca sinistrul s-a intimplat in celelalte mari.

In caz de oprire din partea vreunui Stat strain, sau in caz de prada, aceste termene curg de la implinirea termenelor aratate in articolul precedent.

Odata ce aceste termene au trecut, asiguratul nu mai poate face abandonul ramanandu-i numai actiunea pentru avarii.

ARTICOLUL 650

Asiguratul, notificind stirile ce a primit, poate face abandonul, somind pe asigurator sa-i plateasca suma asigurata in termenul stabilit prin contract sau prin lege, ori poate a-si rezerva dreptul de a-l face in termenele legale.

Odata cu facerea abandonului, asiguratul este dator a declara asigurarile efectuate sau ordonate si imprumuturile maritime facute. In lipsa, termenul pentru plata nu incepe decit din ziua in care aceasta declaratie a fost notificata; termenul insa pentru urmarirea dreptului de abandon nu se poate prelungi.

In caz de declaratie falsa, asiguratul pierde toate drepturile rezultand din contractul de asigurare.

ARTICOLUL 651

Abandonul lucrurilor asigurate nu se poate face nici pentru parte din lucruri, nici sub conditiune. El cuprinde numai lucrurile ce fac obiectul asigurarii si al riscurilor.

ARTICOLUL 652

Odata ce abandonul s-a notificat si primit sau declarat valabil, lucrurile asigurate devin ale asiguratorului din ziua in care a fost facut. Asiguratul e dator a-i da toate actele privitoare la lucrurile asigurate.

Asiguratorul nu poate, sub cuvint de intoarcere a vasului, sa se sustraga de la plata sumei asigurate.

ARTICOLUL 653

In caz de predare, daca asiguratul nu a putut instiinta despre aceasta pe asigurator, poate rascumpara lucrurile predate fara a mai astepta ordinul sau.

Asiguratul insa e dator a notifica asiguratorului invoirea ce va fi facut pentru rascumparare, indata ce-i va fi cu putinta.

Asiguratorul are alegerea sau de a primi asupra-si rascumpararea sau de a renunta la dansa; el e dator insa a notifica asiguratului alegerea ce va fi facut in termen de douazeci si patru de ore de la comunicarea inoirii de rascumparare.

Daca declara ca primeste pe contul sau rascumpararea, asiguratorul e dator sa contribuie, fara intarziere, la plata ei, conform conventiei si in proportie cu partea asigurata de dinsul, neincetand de a fi raspunzator pentru riscurile calatoriei in conformitate cu contractul de asigurare.

Daca declara ca renunta la rascumparare, asiguratorul va plati suma asigurata fara a putea pretinde ceva din lucrurile asigurate.

Cind asiguratorul nu a notificat alegerea sa in termenul de mai sus, se presupune ca el a renuntat la beneficiul rascumpararei.

TITLUL VII DESPRE AVARII SI DESPRE CONTRIBUTII

CAPITOLUL 1 DESPRE AVARII

ARTICOLUL 654

Se socotesc avarii toate cheltuielile extraordinare facute pentru vas si pentru povara, pentru amandoua impreuna sau pentru fiecare in parte, si toate pagubele ce se intimpla vasului si lucrurilor incarcate, dupa incarcare si plecare pina la intoarcere si descarcare.

Avariile sunt de doua feluri: avarii mari sau comune, si avarii simple sau particulare.

Nu sunt avarii, ci numai cheltuieli in sarcina vasului: cheltuielile ce de ordinar se fac pentru intrarea in golfuri, riuri sau canaluri, sau pentru a iesi dintr-insele, si cheltuielile pentru drepturi sau taxe de navigatie.

In lipsa de conventie speciala intre parti, avariile sunt reglementate dupa urmatoarele dispozitii.

ARTICOLUL 655

Sunt avarii comune sau mari, cheltuielile extraordinare facute si pagubele suferite de buna voie pentru binele si pentru scaparea comuna a vasului si a poverii.

Astfel sunt:

1. Lucrurile date prin invoiala si sub titlul de rascumparare a vasului si a poverii;
2. Lucrurile aruncate in mare, pentru scaparea comuna;
3. Catarturile, pinzele, otgoanele si alte unelte taiate sau sfarimate, pentru scaparea comuna;
4. Ancorele, lanturile si alte obiecte parasite sau aruncate in mare, pentru scaparea comuna;
5. Pagubele ce prin aruncare in mare s-a cauzat lucrurilor ramase pe vas;
6. Pagubele cauzate vasului prin operatiunea aruncarii in mare, de bunavoie sau de necesitate, precum si pagubele aduse vasului pentru inlesnirea scaparii lucrurilor incarcate sau pentru a inlesni scurgerea si secarea apelor, si pagubele ce s-ar cauza, din aceasta, lucrurilor incarcate;
7. Daunele cauzate vasului si poverii cu ocazia stingerii incendiului de pe bord;
8. Cheltuielile facute cu cautarea si hrana persoanelor ranite in apararea vasului si cheltuielile funerarii, in caz de moarte a acelor persoane;
9. Salariile si hrana persoanelor echipajului in timpul opririi sau impedicarii, cind vasul este oprit in calatorie prin faptul unui Stat strain sau este constrins a sta intr-un port din cauza unui rebel ce ar supraveni sau din o alta asemenea cauza ce impiedica calatoria la portul de destinatie, pina cind vasul si povara sunt libere de obligatiile ce le privesc;
10. Cheltuielile de intrare sau iesire si taxele de navigatie platite intr-un port unde vasul a fost silit a se opri din cauza furtunei, goanei, inamicului sau piratilor, ori a intrarii de apa, provenita din caz fortuit sau forta majora;
11. Salariile si hrana persoanelor echipajului intr-un port de oprire silita in timpul reparatiunilor necesare pentru continuarea calatoriei, cind reparatiile constituie avaria comuna;
12. Cheltuielile de descarcare si reincarcare a obiectelor puse pe uscat pentru inlesnirea sau facerea sus ziselor reparatii ale vasului intr-un port de oprire silita; cheltuielile pentru paza si chirie a magazinelor unde acele obiecte au stat in depozit;
13. Cheltuielile facute pentru a se obtine liberarea sau restituirea vasului oprit, cind oprirea nu provine dintr-o cauza ce ar privi exclusiv pe vas, persoana capitanului sau aceea a armatorului, precum si salariile si hrana persoanelor echipajului in timpul necesar pentru obtinerea unei asemenea liberari sau restituiri, daca ea a fost obtinuta;
14. Cheltuielile de descarcare pentru usurarea vasului, cind a trebuit sa se faca in timp furtuna sau din alta cauza privitoare la scaparea comuna a vasului sau a poverii si daunele ce vasul sau povara au suferit cu ocazia descarcarii si reincarcarii;
15. Pagubele pe care vasul sau povara le-au incercat in cufundarea la mal de buna voie pentru scaparea vasului de furtuna, de prada sau de alt pericol iminent;
16. Cheltuielile facute pentru scoaterea deasupra apei vasului cufundat in cazul mai sus, si recompensele datorite pentru lucrarile si serviciile aduse in asemenea ocaziuni;

17. Pierderea si stricaciunile suferite de lucrurile puse in luntre sau barci pentru usurarea vasului in cazurile aratate la numarul 14, cuprinzindu-se partea de contributie ce s-ar datora chiar luntrelor sau barcilor; de asemenea si pagubele suferite de obiectele ramase pe vas, intrucit asemenea pagube pot fi considerate ca avarii comune;

18. Primele si interesele imprumuturilor maritime contractate pentru a face fata cheltuielilor considerate intre avariile comune, si primele de asigurare ale acelorasi cheltuieli, precum si pierderea ce trebuie sa se plateasca proprietarului marfurilor vindute, in timpul calatoriei intr-un port de oprire silita, pentru acoperirea acelorasi cheltuieli;

19. Cheltuielile regularei avariilor comune.

Nu sunt considerate ca avarii comune, cu toate ca sunt facute de bunavoie, pentru binele si scaparea comuna: pagubele incarcate de vas sau cheltuielile facute pentru dinsul, cind provin din viciu, sau vechime a vasului, sau din culpa ori neglijenta capitanului sau a echipajului.

Obiectele de armament ale vasului aruncate in mare, ancorele, lanturile sau alte obiecte parasite chiar de bunavoie, pentru binele si scaparea comuna, nu pot fi trecute intre avarii, daca nu sunt descrise in inventariul bordului tinut conform dispozitiunilor art. 510.

Aruncarea in mare a proviziunilor vasului nu poate fi, nici intr-un caz, considerata ca avarie comuna.

ARTICOLUL 656

Se considera ca avarii comune:

1. Pretul sau indemnitatea pentru rascumpararea oamenilor echipajului trimisi pe uscat in serviciul vasului si facuti prizonieri sau tinuti ca ostatici;

2. Cheltuielile unei carantine neprevazute la facerea contractului de inchiriere, daca ea priveste si vasul si povara, precum si cheltuielile cu salariul si hrana persoanelor echipajului in timpul carantinei.

ARTICOLUL 657

Daca este necesitate de a se arunca in mare lucruri, trebuie a se incepe cu cele mai putin necesare, mai grele si de mai putin pret, pe cit va fi cu putinta, si apoi lucrurile dupa intia podeala a vasului si succesiv celelalte.

ARTICOLUL 658

Sunt avarii particulare toate pagubele incercate si toate cheltuielile facute numai pentru vas, sau numai pentru povara.

Astfel sunt:

1. Orice pierdere sau paguba suferita de lucrurile incarcate, prin furtuna, incendiu, prada, naufragiu, cufundare, sau prin orice alt caz fortuit sau de forta majora;

2. Pierderea catartelor, panzelor, franghiilor, ancorelor, sau orice alta paguba suferita de vas din cauzele mentionate mai sus;

3. Orice paguba suferita din viciul insusi al vasului sau al marfurilor;
  4. Cheltuielile pentru orice oprire cauzata din viciul vasului, din intrare de apa provenind din vechimea lui, din lipsa de provizii pe bord, sau din orice alta cauza imputabila proprietarului, ermatorului sau capitanului;
  5. Salariul si hrana marinarilor in timpul carantinei ordinare, sau in timpul reparatiilor provenite din viciul sau vechimea vasului, sau din o alta cauza imputabila proprietarului, armatorului sau capitanului, sau in timpul opririi ori sederii intr-un port ce ar privi numai vasul sau numai povara, si cheltuielile pentru a obtine in acest caz liberarea unuia sau alteia;
  6. Cheltuielile pentru conservarea marfurilor incarcate sau pentru repararea butoaielor, lazilor sau sacilor in care sunt puse, cind aceste cheltuieli nu provin din pagube considerate ca avarii comune;
  7. Excedentul navlului in cazul prevazut de art. 580.
- Pagubele intimplate marfurilor prin accidente provenind din neglijenta capitanului sau celorlalte persoane ale echipajului sunt avarii particulare in sarcina proprietarului acelor marfuri, avind acesta dreptul de actiune pentru despagubire contra capitanului, sau asupra vasului si asupra navlului.
- Capitanul raspunde de pagubele cauzate proprietarilor vasului, prin lunga sau arbitrara sedere in porturi.

CAPITOLUL 2 DESPRE, CONTRIBUTIUNE

ARTICOLUL 659

Avariile particulare se suporta si se platesc de catre proprietarul lucrului care a incercat paguba, sau a dat ocazie la o cheltuiala.

Avariile comune sunt proportional impartite intre povara si jumătate a vasului si a navlului.

Valoarea lucrurilor aruncate este cuprinsa in formarea mesei ce urmeaza sa contribuie.

ARTICOLUL 660

Bagajele persoanelor echipajului si ale calatoriilor nu contribuie la avaria comuna, daca sunt scapate; dau insa dreptul la contributie, daca sunt aruncate in mare, sau sufera vreo stricaciune.

ARTICOLUL 661

Lucrurile ce nu se cuprind in polita de incarcare, sau pentru care nu exista declaratia capitanului, de se vor fi aruncat in mare, nu se platesc; iar de au scapat, contribuie.

ARTICOLUL 662

Lucrurile incarcate pe podeala de sus a vasului, contribuie intotdeauna la avariile comune, daca nu sunt scapate.

Daca lucrurile sunt aruncate in mare sau stricate prin aruncare, afara de cazul calatoriilor prevazute de ultimul alineat al art. 508, proprietarul nu este primit a cere despagubire pentru pierderea sau stricarea lor, decit de la capitanul care le-a incarcat pe podeala vasului fara invoirea scrisa a incarcatorului. In caz contrariu, o speciala contributiune are loc intre vas, navlu si celelalte lucruri incarcate pe podeala, deosebit de contributiunea generala pentru avariile comune la toata povara.

ARTICOLUL 663

Daca aruncarea in mare nu scapa vasul, nu e loc la contributie. Lucrurile scapate nu sunt supuse la plata si nici la despagubirea celor aruncate in mare sau stricate.

Daca aruncarea in mare scapa vasul, si acesta, urmindu-si calatoria, se pierde, lucrurile scapate contribuie la aruncarea dupa valoarea lor in starea in care se afla, scazindu-se cheltuielile facute pentru scapare.

Lucrurile aruncate in mare nu contribuie in nici un caz la plata pagubelor ce se vor fi intimplat in urma aruncarii lucrurilor scapate.

Povara nu contribuie la plata vasului pierdut sau ajuns in stare de a nu mai putea naviga.

ARTICOLUL 664

In caz de pierdere a lucrurilor puse in luntre sau in barci pentru usurarea vasului, repartitiunea pierderii se face asupra vasului si asupra intregii poveri.

Daca vasul se pierde cu restul de poveri, nu e loc la contributiune pentru lucrurile puse in barci sau luntre, desi acestea ar ajunge bine in port.

ARTICOLUL 665

Daca, dupa repartitiune, lucrurile aruncate in mare sunt redobandite de proprietarii lor, acestia vor restitui capitanului si persoanelor interesate ceea ce au primit din contributie, scazindu-se pagubele cauzate prin aruncare si cheltuielile facute pentru redobindire.

ARTICOLUL 666

Vasul contribuie pentru valoarea ce are la locul descarcarii, sau pentru pretul cu care ar putea fi vindut, scapindu-se avariile particulare chiar posterioare avariei comune.

Navlul ce, prin faptul conventiei aratate la art. 587, e cistigat chiar in caz de pierdere a lucrurilor incarcate, nu este supus la contributiune.

ARTICOLUL 667

Lucrurile scapate si cele aruncate in mare sau in orice alt chip sacrificate, contribuie in proportie cu valoarea ce au locul descarcari. Daca a avut loc conventia aratata in articolul precedent, navlul nu se scade din valoare.

ARTICOLUL 668

Natura, specia si calitatea lucrurilor ce urmeaza sa contribuie si a celor aruncate sau sacrificate, se stabileste prin politele de incarcare, facturi si, in lipsa, prin orice mijloace de proba admise de lege.

Cind in polita de incarcare calitatea sau valoarea lucrurilor incarcate nu este cea adevarata si in realitatea lucrurilor sunt de o valoare mai mare, ele contribuie dupa valoare mai mare, ele contribuiesc dupa valoarea lor reala, daca sunt scapate, si se platesc dupa calitatea si valoarea indicata, daca sunt aruncate in mare sau stricate.

Daca insa lucrurile sunt de o calitate sau o valoare mai mica celei declarate prin polita de incarcare, ele contribuie dupa calitatea si valoarea indicata, daca sunt scapate, si se platesc dupa valoarea lor reala, daca sunt aruncate in mare sau stricate.

ARTICOLUL 669

Capitanul va incheia proces-verbal despre orice hotarire va lua si despre operatiunile urmate pentru scaparea comuna, indata cu aceasta ii va fi cu putinta.

Procesul-verbal va cuprinde motivele hotaririi si va arata in mod sumar lucrurile aruncate sau stricate; va fi scris de fruntasii echipajului sau va arata motivele nevointei lor de a subscrie si va fi transcris in registrul vasului.

O copie de pe acest proces-verbal, scrisa de capitan, va fi alaturata la raportul prevazut de art. 526.

ARTICOLUL 670

Descrierea, pretuirea si repartitia pierderilor si pagubelor va fi facuta, in locul de descarcare al vasului, prin ingrijirea capitanului, de catre experti, numiti, in tara, de presedintele tribunalului respectiv si, in lipsa de tribunal, de catre judecatorul de ocol; iar in tara straina, de autoritatea consulara romana si, in lipsa, de autoritatea locala. in,da.co

Repartitia propusa de experti va fi supusa, in tara, cercetarii tribunalului respectiv sau judecatorului de ocol si, in tara straina, autoritatii locale competente.

ARTICOLUL 671

Actiunea pentru avarie contra chiriasului vasului si contra destinatorului nu poate avea loc daca capitanul a primit navlul si a predat lucrurile incarcate fara a protesta, chiar cind plata navlului ar fi fost facuta inainte.

TITLUL VIII DESPRE PAGUBELE CAUZATE PRIN LOVIREA VASELOR (ABORDAJ)

ARTICOLUL 672

Daca lovirea vaselor a avut loc din caz fortuit sau forta majora, pagubele si pierderile provenite din aceasta cauza sunt in sarcina lucrurilor ce le-au suferit, fara drept de despagubire.

ARTICOLUL 673

Daca lovirea s-a intimplat din culpa unuia din vase, pagubele si pierderile sunt in sarcina vasului in culpa. Despagubirile datorate persoanelor moarte sau ranite sunt privilegiate in caz de neajungere a sumei de impartit.

ARTICOLUL 674

Daca nu se dovedeste carui dintre vase se poate imputa culpa, sau daca culpa se dovedeste a fi comuna, fiecare sufera pagubele si pierderile incercate fara drept la vreo despagubire; cu toate acestea, fiecare vas este obligat in mod solitar la plata pagubelor si pierderilor cauzate lucrurilor incarcate si a leziunilor cauzate persoanelor, conform dispozitiunilor celor doua articole precedente.

ARTICOLUL 675

Responsabilitatea vaselor stabilita prin articolele precedente, nu apara de raspundere pe autorii culpei catre persoanele vatamate si catre proprietarii vaselor.

ARTICOLUL 676

Cind un vas a lovit, nu din culpa sa, pe un altul, ci pentru ca el insusi a fost lovit din culpa unui al treilea, toata raspunderea este in sarcina acestuia.

ARTICOLUL 676

Cind un vas a lovit, nu din culpa sa, pe un altul, ci pentru ca el insusi a fost lovit din culpa unui al treilea, toata raspunderea este in sarcina acestuia.

ARTICOLUL 677

Actiunea de despagubire, pentru daunele provenite din lovirea vaselor, nu poate fi admisa daca nu s-a facut, in termen de trei zile, catre autoritatea locului unde s-a intimplat faptul, sau a primului port in care vasul s-a oprit.

Pentru pagubele cauzate persoanelor sau marfurilor, lipsa de protestare sau reclamatie nu vatama drepturile persoanelor care nu se gaseau pe vas, sau nu erau in pozitiune a-si manifesta vointa.

TITLUL IX DESPRE CREANTELE PRIVILEGIATE

CAPITOLUL 1 Dispozitii generale

ARTICOLUL 678

Privilegiile stabilite prin acest titlu trec inaintea oricarui alt privilegiu general sau special asupra mobilelor, stabilit prin codul civil.

ARTICOLUL 679

In orice caz de deteriorare sau micorare a lucrului asupra caruia exista privilegiul, acesta se exercita pe ceea ce ramine, sau se redobandeste ori se scapa.

ARTICOLUL 680

Daca creditorul ce are un privilegiu asupra unuia sau mai multor obiecte, este primat asupra altor obiecte, cel dintai este subrogat in privilegiul apartinand ultimului creditor.

Acelasi drept il au asemenea si ceilalti creditori privilegiati care sufera o pierdere in urma sus aratatei subrogatiuni.

ARTICOLUL 681

Creantele privilegiate in acelasi grad concura intre dinsele in caz de nesuficienta a lucrului in proportie cu cit au sa ia, daca sunt contractate in acelasi port. Dar daca asemenea creante iau nastere in urma, dupa reluarea calatoriei, creantele posterioare sunt preferate celor anterioare.

ARTICOLUL 682

Daca titlul creantei privilegiate este la ordin, girul transmite si privilegiul.

CAPITOLUL 2 DESPRE CREANTELE PRIVILEGIATE ASUPRA LUCRURILOR INCARCATE

ARTICOLUL 683

Sunt privilegiate asupra lucrurilor incarcate si platite in ordinea prevazuta prin prezentul articol, creantele urmatoare:

1. Cheltuielile de judecata facute in interesul comun al creditorilor pentru acte de conservatiune si de urmarire a lucrurilor;
2. Cheltuielile, indemnitatele si primele de scapare datorate pentru ultima calatorie;
3. Drepturile vamale datorate pentru lucruri la locul de descarcare;
4. Cheltuielile de transport si descarcare;
5. Chiria magaziiilor in care lucrurile descarcate au fost depuse;
6. Sumele datorate ca contributie pentru avariile comune;
7. Primele de asigurare;
8. Capitalul si procentele datorate pentru obligatiile contractate de capitan asupra poverii, in cazurile prevazute de art. 519 si cu indeplinirea formalitatilor prescrise;
9. Orice alt imprumut maritim cind acela ce a dat banii posedea polita de incarcare.

ARTICOLUL 684

Privilegiile aratate in articolul precedent nu se conserva, daca actiunea nu este exercitata in termen de cincisprezece zile de la descarcare si inainte de trecerea lucrurilor incarcate in mina celor de al treilea.

Pentru sechestrarea, darea in gaj si vnzarea silita a lucrurilor supuse privilegiului, se aplica regulile generale stabilite prin codicele de procedura civila, afara de cazurile in care codicele de comert nu ar dispune intr-alt fel.

CAPITOLUL 3 DESPRE CREANTELE PRIVILEGIATE ASUPRA NAVLULUI

ARTICOLUL 685

Sunt privilegiate asupra navlului si admise la plata, in ordinea aici aratata, urmatoarele creante:

1. Cheltuielile de judecata facute in interesul comun al creditorilor pentru acte de conservare si urmarire;
2. Cheltuielile, indemnitatele si primele de scapare, datorite pentru ultima calatorie;
3. Salariile, retributiunile si indemnitatele datorate persoanelor echipajului pentru calatoria in care s-a castigat navlul;
4. Sumele datorate ca contributiune la avarii comune;
5. Primele de asigurare;
6. Capitalul si procentele datorate pentru obligatiunile contractate de capitan asupra navlului, in cazurile prevazute de art. 519 si cu indeplinirea formalitatilor prescise;
7. Pentru despagubirile datorate chiriasilor vasului pentru nepredarea lucrurilor incarcate sau pentru avarii suferite de dansele din culpa capitanului sau persoanelor echipajului in ultima calatorie;
8. Orice alta datorie cu imprumut maritim sau cu gaj asupra navlului, transcrisa si adnotata pe actul de nationalitate.

CAPITOLUL 4 DESPRE CREANTELE PRIVILEGIATE ASUPRA VASULUI

ARTICOLUL 686

Vasele sau partile lor, chiar cind s-ar afla in posesiunea unei a treia persoane, sunt supuse la plata creantelor ce legea declara privilegiate, in modul si marginile mai jos stabilite.

ARTICOLUL 687

Sunt privilegiate asupra vasului si admise la plata asupra pretului sau si in ordinea aratata in prezentul articol, creantele urmatoare:

1. Cheltuielile de judecata facute in interesul comun al creditorilor pentru acte de conservatiune si urmarire a vasului;
2. Cheltuielile, indemnitatele si primele pentru scapare, datorate pentru ultima calatorie;
3. Taxele de navigatiune stabilite prin lege;
4. Salariile pilotilor, salariul custodelui si cheltuielile de paza a vasului, dupa intrarea lui in port;
5. Chiria magaziiilor pentru pastrarea uneltelor si instrumentelor vasului;
6. Cheltuielile de intretinere a vasului si a uneltelor si instrumentelor sale dupa ultima sa calatorie si intrare in port;

7. Salariile, retributiunile si indemnitatele datorate, conform dispozitiunilor titlului III al acestei carti, capitanului si celorlalte persoane ale echipajului pentru cea din urma calatorie;

8. Sumele datorate ca contributie la avariile comune;

9. Capitalul si procentele datorate pentru obligatiunile contractate de capitan la trebuintele vasului in cazurile prevazute de art. 519 si cu indeplinirea formalitatilor prescrise;

10. Primele de asigurarea vasului si accesoriilor sale pentru cea din urma calatorie, daca asigurarea a fost facuta pentru un timp determinat sau cu calatoria, si pentru vasele cu abur ce fac calatorii periodice asigurate pentru un timp determinat, primele corespunzatoare cu cele din urma sase luni, si deosebit de acestea, in asociatiunile de asigurare mutuala, reparatiunile si contributiunile pentru ultimele sase luni;

11. Indemnitatele datorate chiriasilor pentru nepredarea lucrurilor incarcate sau pentru avariile suferite de dansele din culpa capitanului sau a echipajului, in ultima calatorie;

12. Pretul vasului datorat inca vanzatorului;

13. Creantele aratate la numarul 9 de mai sus, ce au fost transcrise si adnotate tarziu, orice alta creanta de imprumut maritim asupra vasului si creantele pentru care vasul a fost dat in gaj.

In caz cind mai multe creante din cele prevazute de numarul 13 se afla in concurenta, preferinta se determina dupa data transcriptiunii titlului si adnotatiunii lui pe actul de nationalitate.

ARTICOLUL 688

Girantul, cezionarul, subrogatul sau creditorul care a primit in gaj o creanta asupra unui vas, transcrisa si adnotata, vor putea cere sa se mentioneze pe registrul capitanei portului si pe actul de nationalitate al vasului girul, cesiunea, subrogatiunea sau constituirea gajului ce a avut loc.

ARTICOLUL 689

Privilegiile aratate in articolele precedente nu se pot exercita, daca creantele nu sunt probate si privilegiile nu sunt conservate in modul urmator:

1. Cheltuielile de judecata cu conturile lichidate de judecatorul competent, dupa formele stabilite prin legile de procedura;

2. Cheltuielile, indemnitatele si primele pentru scapare si salariile pilotilor, cu sentinte, cu atestate ale autoritatii maritime si cu celelalte probe ce autoritatea judecatoreasca va crede de cuviinta a admite, dupa imprejurari;

3. Taxele de navigatiune cu recipisele autoritatilor competente;

4. Salariul custodelui, cheltuielile de paza aratate in numarul 4 al art. 687 si creantele aratate in numarul 5 al art. 683 si in alineatele 5 si 6 ale art. 687 prin state aprobate de prezidentul tribunalului respectiv;

5. Salariile si retributiunile capitanului si celorlalte persoane ale echipajului, cu rolurile de armament si dezarmament extrase din oficiurile autoritatii maritime, celelalte

indemnitate cu raportul capitanului și cu celelalte probe ale întâmplărilor ce le-au dat naștere;

6) Creanțele pentru contribuții la avariile comune, cu actele relative la reparatiunea lor;

7. Creanțele arătate la numărul 8 de sub art. 683, la alineatul 6 de sub art. 685 și la alineatul 9 de sub art. 687 prin procesele-verbale subscribe de fruntașii echipajului, ordinele de autorizare, statele subscribe de capitan și confirmate de experți, prin actele de vânzare și procesele-verbale subscribe de el, sau prin mijlocul altor acte, dovedind necesitatea cheltuielilor;

8. Primele de asigurare, cu politele de asigurare sau cu alte titluri subscribe de asigurat și cu extractele de pe registrele mijlocitorilor de asigurare, reparațiunile sau contribuțiile în societățile de asigurare mutuală, cu extractele de pe registrele de admitere a navelor în societate;

9. Indemnitatea datorată chiriasilor unui vas cu sentințele ce le-au lichidat; și dacă la timpul distribuirii pretului, sentința de condamnare la despăgubire e pronunțată, iar daunele-interese nu sunt încă lichidate, creditorii pot, după împrejurări, să fie admisi la plata despăgubirii pentru o sumă aproximativă, dând cautiune că vor restitui ceea ce va constata că au primit mai mult; tot astfel vor fi admisi la plata și creditorii posteriori celor dinții, dacă vor da cautiune de restituire;

10. Vânzarea vasului cu actul de vânzare, transcris și adnotat în modul stabilit prin art. 493;

11. Creanțele arătate la numărul 9 de sub art. 683, la numărul 8 de sub art. 685 și la numărul 13 de sub art. 687, cu actele respective transcrise și adnotate în modul prescris.

ARTICOLUL 690

Afara de regulile generale pentru stingerea obligațiilor, privilegiile creditorilor asupra vasului se sting:

1. Prin vânzarea silită, făcută sau după cererea creditorilor, sau pentru alta cauză, după formele stabilite de procedura comercială și după plata pretului asupra căruia privilegiul a trecut;

2. Prin expirarea termenului de trei luni, în caz de instrainare de bunăvoie a vasului.

Acest termen începe de la data transcrierii actului de instrainare, dacă vasul se găsește în timpul transcripției în circumscriptia unde e înscris; și de la data întoarcerii sale în zisa circumscriptiune, dacă transcripția instrainării s-a făcut după plecarea vasului, cu condițiunea că, în termen de o lună de la data transcripției, vânzarea să fie notificată creditorilor privilegiați ale căror titluri se află transcrise și adnotate pe actul de naționalitate.

Stingerea privilegiului nu poate avea loc față de creditorul privilegiat, care înainte de expirarea termenului a chemat în judecată pe cumpărătorul vasului, pentru a obține recunoașterea privilegiului său.

ARTICOLUL 691

Achizitorul unui vas sau unei parti din vas, pentru a-l purga de creditele creantelor privilegiate la care nu este obligat personal, e dator sa notifice creditorilor inainte de punerea in gaj sau urmarirea vasului, un act continand:

1. Data si felul titlului sau, datele transcriptiunii titlului si adnotarii de actul de nationalitate;
2. Numele si prenumele autorului sau;
3. Numele, felul si capacitatea vasului;
4. Pretul convenit si orice alta sarcina impusa achizitorului sau valoarea ce el ofera sa plateasca;
5. Lista creditorilor cu aratarea numelui si prenumelui lor, a sumelor ce li se datoreaza; data titlurilor lor, a transcriptiei si adnotatiunei pe actul de nationalitate;
6. Oferta de depunere a pretului convenit sau a valorii declarate pentru a fi impartita intre creditori;
7. Alegerea domiciliului la resedinta tribunalului care ar fi competente sa proceda la vnzarea cu licitatie, daca aceasta ar trebui sa aiba loc.

Un extract sumar de pe acest act se va publica in foaia anunturilor judiciare a locului unde se afla oficiul maritim la care vasul este in scris; aceasta va tine loc de notificatiune pentru creantele nesupuse publicitatii.

ARTICOLUL 692

Orice creditor privilegiat sau fidejursorul unor asemenea creante, poate in termen de 15 zile de la notificarea sau publicatiunea sus aratata, sa ceara vnzarea prin licitatie publica a vasului, oferind suirea pretului cu a zecea parte si dand cautiune pentru plata pretului si pentru indeplinirea oricarei alte sarcini.

Aceasta cerere subscrisa de cel ce o face sau de un procurator special al sau, va fi notificata achizitorului cu citatiune de infatisare dinaintea locului unde vasul este in scris, pentru ca judecata sa se pronunte atat asupra cautiunii, cit si asupra cererii de vnzare.

ARTICOLUL 693

Daca vnzarea n-a fost ceruta in termenul si modul stabilit prin articolul precedent sau daca cererea este respinsa, pretul ramine fixat definitiv si, prin depunerea lui, achizitorul obtine proprietatea vasului sau unei parti din el, libera de orice privilegiu. in acest caz privilegiile trec asupra pretului depus, care urmeaza a fi distribuit ca in cazurile de vnzare silita.

Daca cererea este admisa, tribunalul, prin aceeasi sentinta va autoriza vnzarea vasului, care se va face conform dispozitiilor cuprinse in procedura codicelui comercial.

ARTICOLUL 694

Radiarea transcriptiunilor sau a adnotarii privilegiilor nu se va putea face decit dupa consimtamentul partilor interesante sau in virtutea unei sentinte ramase definitive.

Oricine poate obtine un act dovedind existenta uneia sau mai multor transcriptiuni asupra unui vas sau unei parti din el, sau un certificat ca nu exista nici o sarcina.

CARTEA III ***
Despre faliment

TITLUL I ***
Despre declaratiunea de faliment si despre efectele sale

ARTICOLUL 695 ***

Comerciantul care a incetat platile pentru datoriile sale comerciale este in stare de faliment.

ARTICOLUL 696 ***

Singurul refuz al unor plati, pe temeiul de exceptiuni pe care, in buna credinta, debitorul il socoteste intemeiat, nu constituie o proba de incetarea platilor.

ARTICOLUL 697 ***

Tribunalul si la tribunalele cu o sectiune speciala, tribunalul de comert, incunostiintat din partea unui sau mai multor creditorii despre situatiunea dificila in care se afla un comerciant relativ la comertul sau, si care instraineaza in conditii desavantajoase avutul sau, va putea ordona prezentarea acestuia in camera de consiliu si depunerea totdeodata a registrelor, a bilantului sau comercial si a unei liste nominative de toti creditorii sai si de sumele creantelor cu indicarea scadentelor respective.

Tribunalul va ordona, in acelasi timp ca creditorul sau creditorii care au facut denuntarea sa depuna o cautiune in bani sau efecte publice a carei quantum sa fie fixat de tribunal.

Aceasta cautiune va ramane consemnata la Casa de Depuneri, consemnatiuni si economie pina la rezolvarea definitiva a procesului de calomnie intentat de comerciantul debitor.

Cautiunei se va restitui si in caz cind comerciantul debitor nu va fi intentat actiunea in calomnie in termen de 5 zile, din ziua respingerii cererii in mod definitiv.

In cazul cind aratarile creditorilor se gasesc intemeiate, sau cind comerciantul, fara un just motiv nu se infatiseaza, tribunalul va putea, daca crede de cuviinta, mai inainte de oricare dispozitiuni ar lua asupra punerii sale in stare de faliment, sa numeasca, dupa

importanta comertului, pe unul sau mai multi dintre creditorii care, in continuarea ulterioara a comertului, sa verifice registrele si sa supravegheze regularitatea operatiunilor comerciantului.

Chemarea se va face prin scrisoare inchisa din partea presedintelui tribunalului respectiv si cercetarea va avea loc in camera de consiliu.

Creditorul care, cu buna stiinta, va fi facut o denuntare neintemeiata, va putea fi supus pedepselor prevazute de codul penal pentru calomnie.

Incheierea tribunalului va trebui pronuntata cel putin in 5 zile libere de la cerere si dinsa nu va fi supusa opozitiunii.

Ea este susceptibila de apel, in termen de trei zile de la pronuntarea ei. Tribunalul va putea insa acorda executiunea provizorie.

Toata procedura privitoare la modul chemarii debitorului si la al judecarii apelului va fi aceea ca la tribunal.

Deciziunea Curtii nu este supusa nici opozitiei, nici recursului.

ARTICOLUL 698 ***

Refuzul nejustificat din partea creditorului de a primi delegarea atrage condamnarea lui la amenda de la 100 pina la 500 lei.

ARTICOLUL 699 ***

Onorariul custodelui se fixeaza de tribunal si se achita de comerciant.

ARTICOLUL 700 ***

Aceste masuri preventive inceteaza:

- a) Prin aratarea majoritatii creditorilor ca situatiunea afacerilor comerciantului nu le mai inspira temere si ca masura luata nu le mai este trebuincioasa;
- b) Prin justificarea platii in mod regulat a datoriilor ajunse la scadenta;
- c) Prin declararea in stare de faliment.

ARTICOLUL 701 ***

Falimentul se declara prin hotarire judecatoreasca, pronuntata dupa declaratiunea falitului, sau dupa cererea unui, ori mai multor creditorii sau din oficiu.

ARTICOLUL 702 ***

Declaratiunea falimentului se pronunta de tribunalul de comert in jurisdictionea caruia debitorul isi are principalul sau stabiliment comercial.

Tribunalul este investit cu intreaga procedura a falimentului si va judeca actiunea derivind dintr-insul daca prin natura lor nu vor fi de competinta jurisdictionii civile.

Formele de procedura in aceasta materie se reglementeaza prin dispozitiunile speciale cuprinse in cartea IV si prin acele ale Codicelui de procedura civila.

ARTICOLUL 703 ***

Falitul va fi dator ca in cele trei zile de la incetarea platilor, in care se cuprinde si ziua incetarii lor, sa faca declaratiunea tribunalului de comert, aratat in articolul precedent.

Declaratiunea trebuie sa fie insotita de depunerea bilantului, datat, semnat si certificat de falit ca este adevarat si de registrele sale de comert in starea in care se afla.

Bilantul trebuie sa cuprinda indicatiunea si estimatiunea aproximativa a tuturor bunurilor mobile si imobile ale falitului, starea datoriilor si a creantelor cu numele si prenumele si domiciliul fiecarui creditor si, pe cit se va putea cauza fiecarei datorii, tabloul profitelor si pierderilor precum si acel al cheltuielilor personale ale falitului si familiei sale, din tot timpul exercitiului comertului sau pe cit se va putea.

ARTICOLUL 704 ***

Orice creditor, a carui creanta are o cauza comerciala poate sa ceara tribunalului competente declaratiunea in faliment a debitorului sau comerciant, probind incetarea platilor.

Nu sint admisi a cere declaratiunea in faliment descendentii, ascendentii si sotul debitorului.

ARTICOLUL 705 ***

Daca incetarea platilor unui comerciant este notorie sau daca ea rezulta din alte fapte neindoioase, tribunalul va declara falimentul din oficiu; insa va putea, de va crede necesar, sa asculte mai intii pe falit.

ARTICOLUL 706 ***

In cea dintii zi a fiecarei saptamini, portareii si judecatorii de pace vor transmite presedintelui tribunalului de comert, in jurisdictiunea carui se afla, sau al tribunalului civil care ii tine locul, un tablou de protestele facute in cursul saptaminii precedente.

Acest tablou trebuie sa arate data fiecarui protest, numele si domiciliul persoanelor carora s-a facut si care au cerut protestul, scadenta obligatiunii protestate, suma datorata si motivele refuzului de plata sau de acceptare.

Un duplicat dupa acest tablou se va trimite Camerei de comert respectiv pentru publicare.

Aceste tablouri se vor face pe formulare tiparite trimise de minister, si vor trebui sa fie cusute in fascicole lunare si pastrate la grefa, pentru ca oricine sa poata lua cunostinta de dinsele.

Portarelele sau judecatorul de pace, care nu indeplineste aceasta indoita obligatiune, va fi supus la o amenda de la 5 pina la 50 lei, pe care o va pronunta completul tribunalului in camera de consiliu si fara apel.

ARTICOLUL 707 ***

Comerciantul care s-a retras din comert va putea fi declarat in faliment inasa numai in decursul a cinci ani de la acest eveniment si numai cind incetarea platilor a avut loc in timpul exercitiului comertului, sau chiar in anul urmator pentru datorii decurgind din acelasi exercitiu.

Se va putea inca declara falimentul dupa moartea comerciantului, inasa numai in decursul anului de la acest eveniment.

ARTICOLUL 708 ***

Prin sentinta declarativa de faliment tribunalul trebuie:

1. Sa arate numele judecatorului-sindic chemat a administra falimentul;
2. Sa ordone punerea sigiliilor;
3. Sa stabileasca un termen, nu mai mare de 15 zile, in care creditorii trebuie sa prezinte la grefa sindicatului declaratiunea creantelor lor;
4. Sa determine ziua si ora in care se va procede, la resedinta Tribunalului, la verificarea creantelor. Acest termen nu poate fi mai departat decit cel mult cu 10 zile de la expirarea termenului prevazut in alineatul precedent.

Sentinta trebuie sa cuprinda inca ordinul catre falit de a infatisa pina in trei zile, bilantul in forma stabilita prin art. 703 si registrele sale de comert daca nu sunt deja depuse.

Aceasta sentinta, supusa opozitiunii si apelului, este executorie provizoriu.

ARTICOLUL 709 ***

Cind averea unui comerciant declarat in faliment se afla si in alte localitati, sindicul va interveni, printr-o comisiune rogatorie, catre autoritatea judecatoreasca locala pentru ruperea sigiliilor si incheierea actelor constatatoare acestei operatii.

ARTICOLUL 710 ***

Un extract al sentintei declarative de faliment se afige in termen de 24 ore, la usa tribunalului, independent de publicitatea ceruta de art. 943.

ARTICOLUL 711 ***

Falitul, judecat in lipsa si cel care a fost declarat din oficiu fara sa fi fost chemat sau, desi chemat dar judecat in lipsa, are dreptul sa faca opozitiune in contra sentintei declarative de faliment, pina in termen de 5 zile libere de la afisarea extractului prevazut de art. 710 sau de dreptul apel, pina in termen de 10 zile libere de la aceeasi data.

Acelasi drept il au si creditorii care au cerut declararea in faliment.

Orice alta persoana interesata are dreptul sa faca opozitie contra sentintei declarative de faliment, pina in zece zile de la implinirea aceleiasi formalitati.

Sentinta asupra opozitiunii se da contradictoriu cu judecatorul si este supusa apelului.

ARTICOLUL 712 ***

Indata dupa pronuntarea sentintei declarative de faliment procurorul tribunalului va trebui sa ia cunostinta in orice caz, de toate actele din dosar, spre a vedea daca este loc la o actiune penala.

In acest caz presedintele tribunalului trebuie, pina in 24 de ore, sa comunice procurorului copie de pe sentinta declarativa de faliment, cu toate celelalte acte si informatiuni aflate in tribunal.

ARTICOLUL 713 ***

Tribunalul de comert va ordona deodata cu pronuntarea sentintei declarative de faliment arestarea falitului in contra caruia se ivesc indicii suficiente de frauda, mai cu seama in cazuri de disparatiunea sau lipsa nejustificata a registrului de comert si nedepunerea bilantului; va putea de asemenea sa ordone si arestarea celorlalti complici ai fraudei.

Tribunalul de comert si mai in urma in orice stare a procedurii falimentului, va ordona arestarea falitului in contra caruia se ivesc indicii suficiente de frauda.

Ordonanta de arestare trebuie sa fie comunicata imediat procurorului, pentru executare; parchetul va fi obligat a deschide imediat actiune publica. In asemenea caz, liberarea provizorie, cu sau fara cautiune, nu poate fi acordata de judecatorul de instructiune insarcinat cu instruirea afacerii decit dupa ce va referi tribunalului care a ordonat arestarea.

Oricare ar fi avizul tribunalului, judecatorul de instructiune este in drept sa decida cum va crede de cuviinta, raminind ca ministerul public sa exercite dreptul sau de opozitiune la Camera de punere in acuzatiune, daca va crede aceasta necesar.

Judecatorul de instructie va putea insa procede la arestarea falitului, cind sunt grave indicii de frauda, chiar daca tribunalul nu va fi ordonat asemenea masura.

ARTICOLUL 714 ***

Procedura falimentului inaintea jurisdictiunii comerciale si instructiunea sau procedura penala se vor urma independent una de alta.

Judecatorul de instructie poate culege de la tribunalul de comert, de la judecatorul sindic, orice informatiuni si orice stiinte de care ar avea trebuinta; poate asemenea verifica sau cere copii sau extracte de pe actele procedurii falimentului, precum si de pe registrele si hirtiile falitului, dar nu poate sa le ridice de la grefa tribunalului comercial.

Complectindu-se instructiunea, judele instructor trebuie in orice caz, sa se pronunte daca este sau nu caz de urmarire in contra inculpatilor.

Deciziunea definitiva a instantelor penale va trebui sa fie notata pe marginea sentintei declarative de faliment si se va publica ca si aceasta.

ARTICOLUL 710 ***

Numele si prenumele falitului se va inscrie intr-un tablou afisat in sala tribunalului care a declarat falimentul si in sala burselor de comert.

Acei al caror nume figureaza pe acest tablou nu pot intra in localurile burselor. Aceasta dispozitiune trebuie sa fie inscrisa pe tablou.

ARTICOLUL 716 ***

Pina ce nu se termina procedura falimentului, falitul nu se poate departa de la domiciliul sau fara o permisiune a judecatorului sindic, si este dator sa se prezinte inaintea acelu judecator ori de cite ori va fi chemat. Insa daca judecatorul se va convinge ca falitul este impiedicat de a se infatisa in persoana din cauze binecuvintate, poate sa-l autorizeze a se infatisa prin mandatar.

ARTICOLUL 717 ***

Sentinta declarativa de faliment ridica de drept falitului, din ziua pronuntarii sale, administratiunea bunurilor sale chiar si a acelora pe care le-a dobindit in timpul falimentului.

Actiunile care apartin falitului nu vor putea fi exercitate decit de catre judecatorul sindic, afara de acel care privesc drepturile lui exclusiv personale, sau care sunt straine falimentului.

Din ziua declaratiunei falimentului, nici o actiune in contra falitului privitoare la bunurile sale mobile sau imobile si nici un act de executare asupra acelorasi bunuri nu va putea fi intentat sau indreptat decit in contra judecatorului sindic.

Actiunile si executarile deja incepute in persoana falitului se vor continua, insa, in persoana judelui sindic.

Tribunalul, daca gaseste cu cale, poate permite sau ordona ca falitul sa fie citat in cauza, mai cu seama atunci cind ar avea interese opuse cu judecatorul sindic.

Falitul are dreptul sa intervina in chestiunile din care poate sa decurga in sarcina sa o imputare de bancruta.

ARTICOLUL 718 ***

Sentinta declarativa de faliment suspenda numai fata de masa creditorilor, curgerea dobinzilor, a creantelor negarantate prin ipoteca, gaj sau alt privilegiu.

Dobinzile creantelor garantate nu pot fi cerute decit asupra sumelor provenind din vnzarea bunurilor supuse privilegiului sau ipotecei; cind inasa din neajungerea acestor garantii, dreptul creditorilor se exercita asupra masei chirografare, restul creantei neacoperit se determina fara a se tine in seama dobinzile posterioare date sentintei declarative de faliment.

ARTICOLUL 719 ***

Datoriile cu scadenta obligatorie in sarcina falitului si acele a caror scadenta este subordonata vointei sale, sunt considerate ca ajunse la scadenta prin efectul declaratiunei falimentului.

Din momentul declararii in stare de faliment, creantele in contra falitului, in ceea ce priveste participarea lor la deliberarile falimentului, vor ramine fixate in miinile ultimului purtator, anterior declararii in stare de faliment; asemenea si cele care se vor fi aflind in circulatiune in strainatate, vor ramine fixate in miinile ultimului purtator din tara, anterior declararii in stare de faliment.

ARTICOLUL 720 ***

Pentru chiriile datorite de falit, actele de executare asupra bunurilor mobile care servesc la comertul sau vor fi suspendate in timp de 30 de zile de faliment, afara de masurile conservatoare si de dreptul pe care proprietarul il dobindise mai dinainte pentru a reintra in posesiunea bunurilor inchiriate. Cind proprietarul a obtinut acest drept, suspendarea actelor de executiune mai sus aratate inceteaza de drept.

ARTICOLUL 721 ***

Daca falitul este locatar de imobile pentru trebuintele comertului sau, si daca contractul trebuie sa dureze mai mult de un an de la data declararei falimentului, judecatorul sindic, cu autorizatiunea majoritatiei in sume a creditorilor ale caror creante au fost verificate, poate cere desfiintarea acelu contract dind proprietarului o dreapta despagubire.

ARTICOLUL 722 ***

Prin sentinta declarativa de faliment sau printr-o alta posterioara, tribunalul, din oficiu sau dupa cererea oricarui in interesat, determina provizoriu ziua incetarii platilor. In lipsa de o determinare speciala, incetarea platilor se socoteste ca a avut loc in ziua pronuntarei sentintei care a declarat falimentul sau in ziua mortii falitului sau in aceea a retragerii sale din comert, daca falimentul a fost declarat in urma acestor evenimente.

In nici un caz incetarea platilor nu se va putea fixa la o epoca mai departata de trei ani de la datele sus mentionate.

ARTICOLUL 723 ***

In contra sentintei care determina provizoriu data incetarii platilor, se poate face contestatiunea inaintea tribunalului care a pronuntat-o sub conditiune numai ca aceasta contestatiune sa fie notificata cel mai mult pina in opt zile de la verificarea creantelor.

Toate contestatiunile in contra acestei sentinte se discuta contradictoriu cu judecatorul sindic si se rezolva prin una si aceeasi hotarire.

Dupa expirarea acestui termen, sau cind sentinta care s-a pronuntat asupra contestatiunii nu mai este supusa apelului, data incetarii platilor ramine irevocabil determinata in privinta tuturor creditorilor.

ARTICOLUL 724 ***

Toate actele si operatiunile falitului si toate platile facute de dinsul in urma sentintei declarative de faliment, sunt nule de drept.

Sunt asemenea nule, fata cu masa creditorilor:

1. Toate actele si instrainarile cu titlu gratuit facute cu sase luni inainte de data incetarii platilor;
2. Plata datoriilor neajunse la scadenta, facuta in urma datei incetarii platilor, fie in bani, fie prin cesiune, vnzare, compensatiune sau altfel;
3. Toate instrainarile, cu orice titlu, insa numai de bunuri miscatoare, facute de falit, in interval de sase luni inainte de epoca incetarii platilor, catre sotul sau sotia falitului, catre rudele sale in linie directa si catre rudele colaterale sau aliati pina in gradul al patrulea.

ARTICOLUL 725 ***

Toate actele, platile si instrainarile facute in frauda creditorilor, in orice timp ar fi fost facute, trebuiesc sa fie anulate, conform dispozitiunilor art. 975 din Codicele civil.

ARTICOLUL 726 ***

Se presuma facute in frauda creditorilor si, in lipsa de proba contrarie se anuleaza, fata cu masa creditorilor, urmatoarele acte, daca sunt survenite in urma datei incetarii platilor:

1. Toate actele, platile si instrainarile cu titlu oneros, cind cel de al treilea cunostea starea de incetare a platilor in care se gasea comerciantul cu toate ca inca nu era declarat falit;
2. Actele si contractele comutative, in care valorile date sau obligatiunile luate de falit intrec cu mult ceea ce i s-a fost dat sau promis;
3. Platile datoriilor ajunse la scadenta si exigibile, care nu au fost efectuate in bani sau cu efecte de comert;
4. Gajurile, anticrezele si ipotecile constituite asupra bunurilor debitorului.

Aceiasi prezumptiune va avea loc si pentru actele, platile si instrainarile, cu orice titlu, facute in cele zece zile anterioare declaratiunei de faliment, chiar in lipsa punctelor extreme, sus enuntate.

ARTICOLUL 727 ***

Inscriptiunile ipotecare, luate in virtutea unui titlu recunoscut valabil nu sunt cuprinse in dispozitiunile articolului precedente, numai sa fie anterioare sentintei declarative in faliment.

ARTICOLUL 728 ***

Daca, dupa incetarea platilor si inainte de pronuntarea sentintei declarative in faliment, comerciantul a platit cambiile, actiunea pentru restituirea banilor se va putea indrepta cunostinta de incetarea platilor in momentul cind cambia a fost trasa sau girata.

ARTICOLUL 729 ***

Daca comerciantul a fost declarat falit dupa moartea sa, sau daca moare dupa declaratiunea in faliment, sotul, fiii si mostenitorii sai pot sa se prezinte in persoana sau prin mandatar, ca in locul defunctului, la formarea bilantului, la cercetarea registrelor si la procedura falimentului.

TITLUL II ***

Despre administratiunea falimentului

CAPITOLUL 1 ***

Despre persoanele insarcinate cu administrarea falimentului

ARTICOLUL 730 ***

Administratiunea falimentelor se va exercita de un judecator sindic, asezat pe linga fiecare tribunal sub privegherea tribunalului.

Ea are de scop conservarea si lichidarea bunurilor falitului si repartitiunea lor intre creditorii.

SECTIUNEA I

Despre judecatorii sindici

ARTICOLUL 731 ***

Pe linga fiecare tribunal de judet se infiinteaza unul sau mai multi judecatori sindici, insarcinati in special cu administrarea falimentelor.

Tribunalul Ilfov va avea trei judecatori sindici; tribunalul Iasi doi.

Numarul judecatorilor sindici se va putea spori, dupa necesitatile serviciului, prin decret regal, in urma unei deciziuni a consiliului de ministri.

ARTICOLUL 732 ***

Judecatorii sindici sunt numiti prin decret regal.

Ei fac parte din corpul judecatoresc.

Ei sunt asimilati judecatorilor de sedinta; sunt supusi la aceleasi conditii de admisibilitate (art. 52 si 59 din legea organizarii judecatoresti) si se bucura de acelaasi rang, drepturi si avantaje.

ARTICOLUL 733 ***

Judecatorii sindici ai tribunalelor care nu au sectiune speciala comerciala, pot fi delegati de tribunal cu lucrari de orice natura afara de tribunal.

In caz de vacanta sau de absoluta necesitate, judecatorii sindici pot fi delegati de ministrul justitiei pentru a inlocui pe judecatorul tribunalului sau pe judecatorul de instructie. Asemenea delegatiune permanenta se poate da si de presedintele tribunalului, inasa numai pentru termenul de 10 zile.

ARTICOLUL 734 ***

In caz de lipsa sau de recuzare a judecatorului sindic, la tribunalele cu o singura sectiune, presedintele tribunalului delegea pe un alt judecator spre a-i tine locul, fie pina la incetarea absentei, fie pina la terminarea falimentului.

ARTICOLUL 735 ***

Tribunalul, acolo unde sunt mai multi judecatori-sindici, poate, in orice stare a falimentului sa inlocuiasca pe un judecator-sindic prin altul, fara aratare de motive.

ARTICOLUL 736 ***

Judecatorul sindic se poate recuza pentru aceleasi motive ca si judecatorii.

Judecatorul-sindic, care cunoaste ca in persoana lui exista motiv legal de recuzare, trebuie sa aduca aceasta la cunostinta tribunalului in termen de 24 ore.

Recuzarea se judeca in camera de consiliu, ascultindu-se partea care propune recuzarea si judecatorul sindic.

ARTICOLUL 737 ***

In afacerile prezentind dificultati speciale, judecatorul-sindic poate cere tribunalului sa se numeasca advocati experti sau custozi, de ale caror servicii s-ar simti nevoie.

Tribunalul, daca incuviinteaza cererea, va desemna pe avocatii, expertii sau custozii ce va gasi cu cale si va fixa retributiunea lor.

Judecatorul sindic este dator ca cel mai tirziu in termen de trei zile de la incheierea tribunalului, sa comunice celor interesati insarcinarea ce li s-a dat.

ARTICOLUL 738 ***

Judecatorul sindic este dator indata ce hotarirea de omologare a concordatului a ramas definitiva, sau indata ce este chemat sa faca vreo distributiune intre creditorii sa formeze statul cheltuelilor de justitie si administratiune a falimentului si sa ceara tribunalului aprobarea lui.

ARTICOLUL 738 ***

Cheltuelile de justitie si administratiune, prevazute in statul judecatorului sindic, aprobat de tribunal, se vor plati de falit, sau se vor retine din patrimoniul falimentului cu preferinta inaintea oricaror altor datorii.

ARTICOLUL 740 ***

Judecatorii sindici ai tribunalelor Ilfov, Iasi, Covurlui, Dolj, Braila, au unul sau mai multi secretari-arhivari. Numarul lor se va fixa prin deciziune a consiliului de ministri.

Secretarii-arhivari au gradul de grefieri de tribunal; sunt supusi acelorasi condituni de admisibilitate si se bucura de aceleasi avantaje.

Ei se numesc prin decret regal.

La celelalte tribunale, functiunile secretarului-arhivar se indeplinesc de grefierul tribunalului sau de un ajutor de grefa delegat de dinsul, sub a lui raspundere si control.

ARTICOLUL 741 ***

Secretarii-arhivari sunt tinuti, inainte de a intra in functiune sa depuna o cautiune egala cu aceea a grefierilor.

Ei sunt supusi, in afara de obligatiunile speciale ce se vor fixa prin regulament, la toate indatoririle prevazute de regulamentul interior al grefelor.

ARTICOLUL 742 ***

Un regulament special va determina modul de functionare al serviciului contabilitatii falimentelor.

CAPITOLUL 2 ***

Despre punerea sigiliilor si despre inventar

ARTICOLUL 743 ***

Indata dupa declaratiunea falimentului, sau cel mult in 24 ore, judecatorul-sindic sau judecatorul de ocol, dupa delegatiunea judecatorului-sindic va procedea la punerea sigiliilor. Chiar inainte de declaratiunea falimentului, tribunalul comercial poate ordona punerea sigiilor din oficiu, sau dupa staruinta uneia sau mai multor creditori, daca debitorul a dosit sau daca este sustragere chiar partiala de activ.

ARTICOLUL 744 ***

Sigiile se vor pune pe magazine, comptoare, birouri, case de bani, portofolii, registre, hirtii, mobile si pe orice efecte ale falitului.

Cind sigiile s-au aplicat prin mijlocirea unui judecator de ocol, el va inainta actele imediat judecatorului-sindic, care l-a delegat.

ARTICOLUL 745 ***

Vestmintele, rufele si mobilele necesare falitului si familiei lui nu se vor pune sub sigilii, ci se vor lasa falitului cu o lista descriptiva, rezervandu-se dreptul tribunalului de a statua asupra reclamatiunilor ce s-ar ivi in aceasta privinta din partea judecatorului-sindic sau a creditorilor.

ARTICOLUL 746 ***

Obiectele a caror vinzare a fost autorizata, nu vor fi puse sub sigilii, daca judecatorul-sindic va cere, dar va trebui sa fie imediat inventariate si pretuite. Procesul-verbal constatator se va inainta tribunalului.

ARTICOLUL 747 ***

Registrele de comert al falitului, daca judecatorul-sindic gaseste de cuviinta, nu se vor pune sub sigilii, dar vor trebui sa fie imediat inventariate, incheindu-se proces-verbal cu o descriere minutioasa a starii in care se gasesc.

Acest proces-verbal se va atasa la dosarul falimentului, iar registrele se vor ridica de judecatorul-sindic, spre a le depune imediat la grefa tribunalului.

In caz in sa de actiune de fals, judecatorul penal va putea cere remiterea temporala a registrelor, pentru trebuintele judecatii.

ARTICOLUL 748 ***

Cambiile si celelalte titluri de credit cu scadenta scurta sau care ar fi de prezentat la acceptare, sau acelea in privinta carora ar fi necesar a se face acte conservatorii, pot fi ridicate de judecatorul-sindic, dupa o prealabila descriere a lor printr-un proces-verbal, ce se va atasa la dosarul falimentului, pentru ca judecatorul-sindic sa ingrijeasca a se face acele acte.

ARTICOLUL 749 ***

Atunci cind judecatorul sindic gaseste ca inventarul bunurilor falitului se poate face intr-o singura zi, el poate sa proceda imediat la facerea inventarului, si apoi sa aplice sigiliile.

ARTICOLUL 750 ***

In cele trei zile de la numirea sa, judecatorul-sindic va proceda la inventarierea bunurilor falitului in prezenta acestuia sau citindu-l legalmente.

ARTICOLUL 751 ***

Inventarul este scutit de formalitatile obicinuite de procedura si de taxele de timbru si inregistrare; el va trebui sa fie facut in dublu original de catre judecatorul sindic, in prezenta unuia sau mai multor creditori designati de catre tribunal.

Inventarul trebuie sa cuprinda descrierea intregului activ si pasiv al falitului si sa fie scris de toti aceia care au participat la facerea lui. Unul din originalele inventarului va trebui sa fie depus in 24 ore de la terminarea lui, la grefa tribunalului.

Judecatorul-sindic se poate ajuta la facerea inventarului si la estimatiunea bunurilor, cu o persoana experta numita de tribunal.

Cu toate acestea, cind imprejurarile speciale ale falimentului o cer, tribunalul poate prescrie reguli si precautiuni particulare pentru facerea inventarului.

ARTICOLUL 752 ***

Inventarul odata terminat, judecatorul-sindic se constituie depozitar judiciar al marfurilor, banilor, titlurilor de creante, registrelor, hirtiilor, mobilelor si celorlalte obiecte ale falitului.

Judecatorul-sindic va putea lua, cu aprobarea tribunalului, orice masura de asigurare pentru paza bunurilor falimentului, pentru care este constituit depozitar judiciar.

Banii trebuie sa fie depusi la Casa de depuneri si recipisa la tribunal.

In ce se atinge de registrele si de hirtiile falitului, in caz de actiune penala pentru fals, se va urma conform art. 454 si 457 si altor dispozitii relative din condicele de instructiune criminala.

ARTICOLUL 753 ***

Daca falimentul se declara in urma mortii falitului, mai inainte de a se fi facut inventarul mostenirii sale, sau daca falitul moare in urma declararii falimentului, dar inainte de facerea inventarului, se procedeaza la formarea lui conform regulilor de mai sus, in prezenta mostenitorilor sau ei legalmente citati.

CAPITOLUL 3 ***

Despre functiunile relative la administratiunea falimentului

ARTICOLUL 754 ***

Judecatorul sindic, indata dupa aplicarea sigiilor, trebuie, dupa indicatiunile bilantului, registrelor si hirtiile falimentului, cum si dupa orice alte informatiuni ar mai putea culege, sa intocmeasca un tablou despre creditorii falimentului si sa adreseze fiecaruia din ei o instiintare speciala, cu aratarea dispozitiunilor din sentinta declarativa de faliment privitoare la prezentarea declaratiunilor creantelor si la verificare.

ARTICOLUL 755 ***

Cind falitul nu a prezentat bilantul, judecatorul sindic trebuie sa-l intocmeasca fara intirziere, cu elementele ce a putut aduna.

Daca bilantul a fost prezentat de falit, judecatorul-sindic trebuie sa-l verifice si sa-i faca rectificari si adaugirile ce ar crede necesare.

Bilantul astfel facut, verificat si rectificat, trebuie depus la grefa tribunalului.

ARTICOLUL 756 ***

Daca falitul justifica ca s-a gasit in imposibilitate fara culpa din parte-i, de a prezenta bilantul sau registrele sale de comert in termenul fixat de art. 703, tribunalul poate, daca nu are nici o indoiala ca ar fi rea credinta, sa-l autorizeze printr-o incheiere data in camera de consiliu, de a prezenta bilantul intr-un termen ulterior scurt; iar dupa expirarea si acestui termen, se vor aplica si dispozitiunile articolului precedent. In acest scop, falitul poate sa examineze registrele sale de comert la judecatorul-sindic sau la grefa.

ARTICOLUL 757 ***

Judecatorul sindic trebuie sa cheme pe falit inaintea sa ca sa examineze registrele, sa le reuneasca continutul, sa le certifice starea in care se afla, sa le incheie si sa le semneze in prezenta sa.

Daca falitul nu se prezinta la invitarea facuta, va fi somat sa compare cel mult in 48 ore, inaintea tribunalului.

Falitul, care se afla in stare de arestare, poate fi autorizat de tribunal sa compare prin mandatar.

ARTICOLUL 758 ***

Judecatorul sindic trebuie sa incaseze creantele falitului, observind masurile de asigurare care vor fi fost prescrise de tribunal si sa dea chitanta.

El trebuie sa faca toate actele conservatoare pentru drepturile falitului in contra debitorilor sai si sa ia asupra bunurilor lor inscriptiunea pentru ipotecile care nu ar fi fost inscrite de falit.

Inscriptiunile se vor lua in numele masei.

ARTICOLUL 759 ***

Scrisorile si telegramele adresate falitului trebuie sa fie remise judecatorului-sindic, care este autorizat a le deschide si pe unele si pe altele; falitul poate sa asiste la deschiderea lor si, daca continutul scrisorilor si telegramelor nu priveste la interesele sale patrimoniale, poate sa ceara predarea lor. Judecatorul-sindic este dator sa pastreze secretul.

ARTICOLUL 760 ***

Judecatorul sindic, poate fi autorizat de tribunal sa vinza lucrurile supuse stricaciunii sau la micșorarea iminenta de valoare, cum si acelea a caror conservare ar fi costisitoare.

Vinzarea nu se va putea face decit prin licitatie publica si dupa o prealabila expertiza ordonata de tribunal.

Continuarea comertului, in tot sau in parte, nu se poate face decit cu incuviintarea majoritatiei in numar a creditorilor verificati.

Majoritatea creditorilor, incuviintind continuarea comertului va determina cu precizie timpul, limitele si conditiunile sub care se va continua si va desemna persoana care ii va face, sub raspunderea ei.

Tribunalul va putea aproba continuarea comertului, in conditiunile aratate de majoritatea creditorilor si va prescrie masurile necesare, pentru asigurarea marfurilor si consemnarea pretului.

Incheierea tribunalului, atit pentru vinzare, cit si pentru continuarea comertului, se va publica prin foaia anunturilor judiciare sau prin Monitorul Oficial.

ARTICOLUL 761 ***

Judecatorul sindic trebuie sa lucreze personal in toate afacerile insarcinarii sale, daca nu a fost autorizat de tribunal sa se prezinte prin altii in unele operatiuni determinate.

El mai poate fi autorizat de tribunal, atunci cind imprejurari particulare o reclama, ca sa fie ajutat in administratiune de una sau mai multe persoane retribuite.

El mai poate de asemenea, fi autorizat sa intrebuinteze pe falit pentru a-i inlesni administratiunea si, in acest caz, conditiunile concursului dat de falit sunt determinate de tribunal.

ARTICOLUL 762 ***

Tribunalul, asupra propunerii judecatorului-sindic, poate acorda falitului, pentru el si familia sa, ajutoarele necesare din activul falimentului, fixind suma odata pentru totdeauna.

Dupa verificarea creantelor, nici un ajutor nu se mai poate da falitului si familiei sale, fara incuviintarea majoritatii in numar a creditorilor verificati.

ARTICOLUL 763 ***

Banii, provenind din vinzari si din incasari vor trebui sa fie imediat depusi la Casa de depuneri si recipisa la tribunal.

ARTICOLUL 764 ***

Banii, depusi de judecatorul-sindic sau de altii in contul falimentului, nu pot fi retrasi decit in virtutea unei incheieri a tribunalului. Daca sunt sechestrati, judecatorul sindic trebuie mai intiiu sa obtina ridicarea sechestrului.

ARTICOLUL 765 ***

Judecatorul sindic trebuie sa prezinte, la finitul fiecarei luni, tribunalului un prospect sumar despre administratiunea sa si un tablou despre depozitele efectuate cu actele justificative. Daca imprejurarile falimentului o reclama, tribunalul poate sa prelungeasca acest termen pina la trei luni.

ARTICOLUL 766 ***

In orice faliment, judecatorul-sindic trebuie in 15 zile de la primirea insarcinarii sale, sa remita tribunalului o expunere succinta a principalelor cauze si imprejurari ale falimentului si a caracterului ce el prezinta, cum si un cont sumar a starii aparente a masei.

Copie de pe acest raport se va inainta parchetului.

ARTICOLUL 767 ***

Cind judecatorul-sindic inceteaza din insarcinarea sa inainte de a se fi terminat lichidatiunea activului dupa dispozitiunile titlului IV, el trebuie sa predea, fara intirziere, succesorului sau, patrimoniul si actele falimentului si sa-i remita contul administratiunei sale.

Daca facerea inventarului nu este terminata, el trebuie sa intervina pentru a face sa se constate predarea a tot ce el primise.

Terminindu-se lichidarea, judecatorul-sindic va prezenta tribunalului un tablou general constator de toate operatiunile facute in cursul administratiei falimentului.

Creditorii si falitul pot prezenta tribunalului observatiunile lor.

TITLUL III ***

Despre lichidatiunea pasivului

CAPITOLUL 1 ***

Despre verificarea creantelor

ARTICOLUL 768 ***

Creditorii falitului trebuie sa prezinte declaratiunea creantelor lor si titlurile din care deriva, la grefa sindicatului tribunalului de comert, in termenul fixat de sentinta declarativa de faliment. Secretarul-arhivar al sindicatului le da chitanta si formeaza un tablou (stat).

ARTICOLUL 769 ***

Daca sunt creditori care resed in tara straina, tribunalul poate, dupa imprejurari, in privinta acestora, sa prelungeasca termenul pentru verificarea creantelor lor. Despre aceasta inasa, judecatorul-sindic trebuie sa dea o instiintare speciala, tuturor creditorilor.

ARTICOLUL 770 ***

Declaratiunea creantelor trebuie sa arate numele si prenumele sau firma si domiciliul creditorului, suma datorata, drepturile de privilegiu, de gaj sau de ipoteca si titlul din care creanta deriva.

Ea trebuie sa contina afirmarea clara si explicita, ca creanta este adevarata si reala si trebuie sa fie semnata de creditor sau de o persoana autorizata cu mandat special, sa faca pentru el aceasta afirmare trebuind si in mandat sa se exprime suma creantei.

Daca creditorul nu domiciliaza in comuna in care resade tribunalul, declaratiunea trebuie sa contina si alegerea de domiciliu in aceiasi comuna; altfel, toate notificatiunile posterioare se vor face creditorului la grefa tribunalului, afisindu-se si la usa tribunalului.

ARTICOLUL 771 ***

Secretarul-arhivar al sindicatului tribunalului este dator ca, cu cinci zile inainte de ziua fixata pentru verificarea creantelor, sa comunice judecatorului-sindic tabloul (statul) format conform art. 768.

Judecatorul, examinind acest tablou, va putea, din oficiu sau dupa cererea unuia sau mai multor creditori, sa dispuna ca, la ziua fixata pentru verificare, sa fie de fata si falitul, spre a-i da cuvenitele explicatiuni asupra veracitatii creantelor; poate inca sa ordone comparatiunea personala a creditorului sau sa-l autorizeze sa compara prin mandatar, sa prescrie infatisarea registrelor de comert ale creditorului sau a unui extract dintr-insele; va putea inca sa ordone prezentarea oricarei alte persoane care ar putea sa dea informatiuni sau lamuriri incheind proces-verbal. Chemarile, in acest caz, se fac prin sindicatul tribunalului.

ARTICOLUL 772 ***

In ziua fixata de sentinta declarativa a falimentului pentru verificarea creantelor, judecatorul-sindic, asistat de grefierul tribunalului sau de secretarul-arhivar al sindicatului tribunalului, va procede, contradictoriu, cu cei interesati, la verificarea creantelor.

Creantele se verifica in ordinea inscrierii in tablou prin confruntarea titlurilor prezentate cu registrele si hirtiile falitului.

Falitul si oricare din creditori se pot opune la admiterea creantelor.

Creantele necontestate sau acelea pe care toti interesatii le recunosc ca justificate, sunt admise la masa falimentului.

In caz de contestatiuni, judecatorul-sindic printr-o singura sentinta se pronunta asupra tuturor contestatiunilor care privesc creante a caror valoare nu trece peste competinta judecatorului de ocol, cu rezerva apelului la tribunal, in termen de 5 zile de la pronuntare; cit pentru celelalte creante, el trimite contestatiunile inaintea tribunalului, care le va judeca in prima instanta, in termen de cel mult 10 zile de la ziua verificarii.

Procesul-verbal de verificarea creantelor trebuie sa arate cu deamanuntul toate operatiunile facute, numele creditorului, data. scadenta si quantumul creantei; daca suma

este datorita de falit ca emitent sau ca girant si numele girantilor anteriori, sa arate numele persoanelor intervenite si sa relateze declaratiunile lor.

Judecatorul-sindic va viza creantele admise, aratind si suma pentru care s-au admis.

ARTICOLUL 773 ***

Creantele datorite de falit ca girant se vor admite la pasivul falimentului in mod conditional. Ele se vor sterge din tablou, daca emitentul la scadenta a platit suma.

Judecatorul-sindic va mentiona, pe titlul si in procesul-verbal, ca admiterea nu este decit in mod conditional.

Excluderea unor asemenea creante se va face de catre tribunal, dupa cererea celor interesati.

Sentinta se da contradictoriu cu judecatorul-sindic si este supusa opozitiunii si apelului.

ARTICOLUL 774 ***

Dupa inchiderea procesului-verbal de verificare, declaratiunile creantelor si opozitiunile in contra declaratiunilor sau a admitterilor de creante deja facute, trebuesc sa fie notificate judecatorului sindic si creditorilor ale caror creante se ataca si sa fie depuse la grefa sindicatului tribunalului, cu documentele pe care le intemeiaza, cel putin cu doua zile mai inainte de audienta fixata pentru rezolvarea contestatiunilor.

In lipsa de asemenea contestatiuni, audienta trebuie sa fie fixata in un termen nu mai mic de cinci zile si nici mai mare de zece zile de la inchiderea suszisului proces-verbal.

ARTICOLUL 775 ***

Tribunalul examinind toate contestatiunile deodata si impreuna, contradictoriu cu judecatorul-sindic si persoanele aratate in articolele precedente, se pronunta prin o singura sentinta, chiar daca ar trebui sa se ordone vreun act oarecare de instructiune in privinta uneia sau mai multor creante.

Sentinta tribunalului, in asemenea caz, nu este supusa apelului decit daca creanta trece peste valoarea de 1500 lei.

ARTICOLUL 776 ***

In toate cazurile in care nu se poate pronunta sentinta definitiva, tribunalul comercial poate sa admita provizoriu, pentru o suma determinata, la pasivul falimentului, creantele

contestate, pentru ca, in virtutea lor, sa se poata exercita drepturile creditorului in liberatiunile falimentului, cu rezerva inasa a deciziei definitive din partea judecatii asupra validitatii contestatiunii.

Tribunalul de comert poate suspenda deciziunea definitiva asupra admitterii unei creante pina la sfirsitul actiunii penale privitoare la dinsa, sau al procedurii penale inceputa dupa dispozitiunile art. 712 si in acest caz, el determina asemenea daca si pina la ce suma acea creanta sa fie admisa provizoriu la pasivul falimentului.

ARTICOLUL 777 ***

Creditorul caruia nu i se contesta decit privilegiul sau ipoteca, va fi admis provizoriu la deliberarile falimentului ca creditor chirografar pina ce acea contestatiune va fi rezolvata.

ARTICOLUL 778 ***

Creantele neproducatoare de dobinda si neajunse la scadenta la data declaratiunii falimentului, vor fi admise la pasiv pentru suma lor intreaga, cu rezerva expresa inasa ca plata oricarei repartitii partiiale sa consiste intr-o suma la care, daca i s-ar adauga interesele socotite de 6% pe an, pentru timpul cit mai ramine sa curga de la data mandatului de plata pina la ziua scadentei creantei, aceasta suma sa echivaleze cu suma cotei de repartitii.

ARTICOLUL 779 ***

Creantele pentru declaratiunea carora s-a prelungit termenul, conform art. 769, vor fi verificate in mod suplimentar la sosirea acelu termen, dupa dispozitiile acestui capitol.

ARTICOLUL 780 ***

Chiar dupa expirarea termenelor fixate prin articolele precedente, creditorii cunoscuti sau necunoscuti care nu si-au declarat inca creantele, pot sa ceara de la judecatorul-sindic sa fie verificati la masa falimentului, pina cind nu s-au sfirsit repartitiunile intregului activ al falitului.

Judecatorul sindic va procede de urgenta la verificarea acestor creante, ascultind si pe falit.

In caz de contestatiune, se va urma conform art. 772.

Judecatorul sindic va putea chiar sa-i admita provizoriu la pasiv, conform dispozitiunilor precedente.

In caz de descoperire de fals, de dol de erori esentiale de fapt sau de descoperiri de titluri pina aci necunoscute, se poate inca face opozitiune contra admitterilor de creanta deja efectuate.

Cheltuielile derivind din declaratiunile de creante si opozitiunile tardive, sunt in totdeauna in sarcina acelora care le fac.

Efectele declaratiunilor si opozitiunilor tardive sunt determinate in titlul V.

CAPITOLUL 2 *** Despre diferite specii de creditari

ARTICOLUL 781 ***

Toti creditorii falitului au dreptul sa ia parte la deliberarile falimentului, cu rezerva dispozitiunilor care reguleaza participarea creditorilor avind ipoteca, gaj sau alt privilegiu, in repartitiunea activului si intervenirea lor la concordat.

SECTIUNEA I Despre creditorii avind gaj sau alt privilegiu asupra bunurilor mobile

ARTICOLUL 782 ***

Judecatorul sindic poate oricind, cu autorizarea tribunalului sa retraga, in profitul falimentului, lucrul dat in gaj, platind pe creditor.

Poate asemenea sa faca sa se ordone de tribunal vnzarea gajului cu licitatie publica si creditorul nu se va putea opune la aceasta decit numai renuntind la dreptul de a-si obtine plata creantei sale asupra celorlalte bunuri nesupuse gajului.

Daca gajul s-a vindut pe un pret mai mare decit creanta, prisosul apartine masei falimentului.

ARTICOLUL 783 ***

Dispozitiunile codicelui civil, privitoare la privilegiile asupra mobilelor, se aplica si in materie de faliment, cu rezerva dispozitiunilor speciale cuprinse in acest codice si cu modificarile urmatoare:

1. Salariul datorit lucratorilor intrebuintati deadreptul de catre falit, in timpul lunei care a precedat declaratia falimentului, se va admite intre creantele privilegiate, in acela rang cu privilegiul stabilit in art. 1729 din codicile civil pentru salariile datorite oamenilor de

serviciu. Salariul datorit baietilor din pravalie si comisilor, pentru cele sase luni care au precedat declararea falimentului, se va admite cu același rang;

2. Privilegiul locatorului, prevazut la art. 1730 codicile civil, nu se intinde asupra marfurilor iesite din magazine, sau din locurile unde locatarul isi exercita comertul sau industria sa, daca cei de al treilea au dobindit drepturi asupra lor, afara de cazul de sustractiune frauduloasa. Privilegiul are loc si pentru despagubirea datorita locatorului dupa dispozitiile art. 721;

3. Creanta pentru pretul neplatit al masinelor de importanta valoare, intrebuintate intr-o exploatare industriala, manufacturiera sau agricola este privilegiata in rangul indicat la numarul 5 de sub art. 1730 codicele civil, asupra masinilor vindute si predate falitului, in cei trei ani care au precedat declaratia falimentului cu toate ca ar fi devenit imobile prin destinatiune.

Acest privilegiu nu va avea nici un efect daca vinzatorul, in cele trei luni de la predarea masinilor in primirea cumparatorului in tara, nu va fi facut sa se transcrie actul din care rezulta vnzarea si creanta sa in registrul de transcriptiune imobiliara al tribunalului in jurisdictiunea caruia s-au asezat masinile.

ARTICOLUL 784 ***

Judecatorul sindic va forma lista creditorilor care pretind a avea dreptul de gaj sau alt privilegiu asupra mobilelor. Contestatiunile asupra existentei privilegiului vor fi rezolvate dupa dispozitiunile art. 772 si urmatoarele.

ARTICOLUL 785 ***

Daca pretul mobilelor supuse la un privilegiu special nu ajunge pentru plata creditorilor privilegiati, acestia concura pentru rest cu creditorii chirografari la distribuirea celeilalte parti de activ.

SECTIUNEA II

Despre creditorii privilegiati sau ipotecari asupra imobilelor.

ARTICOLUL 786 ***

Daca una sau mai multe repartituni ale pretului bunurilor mobile se face inainte de distribuirea pretului imobilelor, creditorii privilegiati sau ipotecari, ale caror creante sunt verificate, concura la acele repartituni cu intreaga lor creanta cu rezerva deducerilor mai jos aratate.

ARTICOLUL 787 ***

Creditorii privilegiati sau ipotecari care, dupa vnzarea mobilelor, sunt definitiv colocati asupra imobilelor in rang util pentru totalitatea creantelor lor nu vor primi partea din pretul ce li se cuvine decit deducindu-se dintr-sa sumele ce ei au primit deja din repartitiile masei chirografare. Sumele astfel distrase nu ramin pentru ceilalti creditori ipotecari, dar sunt atribuite masei chirografare si distribuite numai ei.

ARTICOLUL 788 ***

Daca creditorii privilegiati sau ipotecari nu au fost colocati decit pentru o parte din creantele lor asupra pretului imobilelor, drepturile lor asupra masei chirografare sunt definitiv regulate in proportie cu sumele pentru care ei au mai ramas creditori in urma acelei colocatiuni, si masa va fi subrogata, in locul lor, pentru aceea ce ei vor fi primit, dupa dispozitiunile art. 766 peste proportiunea partii creantei necolocate.

ARTICOLUL 789 ***

In privinta creditorilor privilegiati sau ipotecari, care nu au fost colocati in rang util asupra pretului, sau care nu sunt platiti integral cu pretul imobilelor se vor aplica dispozitiile art. 788.

SECTIUNEA III Despre drepturile femeii falitului

ARTICOLUL 790 ***

In caz de faliment, al barbatului, femeia reia imobilele dotale cu dreptul de a percepe veniturile, precum si imobilele parafernale care ii apartineau in momentul casatoriei si pe acelea pe care le-a dobndit in timpul casatoriei, provenind din cauze juridice anterioare sau prin efectul unei donatiuni sau de succesiuni testamentare sau legitime.

ARTICOLUL 791 ***

Femeia va relua asemenea imobile dobândite de dînsa și în numele ei, cu banii provenind din înstrăinarea bunurilor care îi aparțineau în momentul căsătoriei, sau care i-au parvenit în urma prin unul din modurile arătate în articolul precedent, cu condițiune însă numai că, în contractul de achizițiune, să se declare expres această întrebuintare și că proveniența banilor să fie stabilită printr-un inventar sau prin orice alt act cu dată certă.

ARTICOLUL 792 ***

În toate celelalte cazuri și oricare ar fi regimul sub care s-au căsătorit soții, prezumția este că bunurile dobândite de femeia falitului aparțin barbatului și că au fost plătite cu banii lui, astfel încît acele bunuri trebuiesc să fie întrunite la masa falimentului, femeia însă este admisă să facă proba contrarie.

ARTICOLUL 793 ***

Bunurile mobile atît dotale, cit și parafernale cuprinse în contractul de căsătorie, sau parvenite femeii în vreunul din modurile arătate în art. 790 se pot relua de femeie în natură, dacă identitatea lor este dovedită cu un inventar sau prin orice act cu dată certă.

Dacă bunurile femeiei au fost înstrăinate și cu prețul lor s-au dobândit alte bunuri mobile sau imobile, femeia poate exercita asupra acestora dreptul indicat în art. 791, cu condițiunea că proveniența banilor și noua lor întrebuintare să fie constatată printr-un act avînd dată certă.

Toate celelalte obiecte mobile aflate în posesiunea fie a barbatului, fie a femeii, și oricare ar fi regimul căsătoriei se presupun că aparțin barbatului, afara numai dacă femeia nu va proba contrariul.

ARTICOLUL 794 ***

Data certă a unui act cerută de art. 791 și 793, trebuie să fie stabilită în modurile determinate de codicile civile, dar proba achizițiunii, a posesiunii și a înstrăinării titlurilor de credit și a acțiunilor de societăți comerciale, se va putea face și cu registrele stabilimentelor publice sau ale societăților prin acțiuni.

ARTICOLUL 795 ***

Dreptul arătat în art. 790 și 791 nu poate fi exercitat de femeie decît cu sarcina datoriilor și ipotecilor de care acele bunuri au fost legalmente grevate.

ARTICOLUL 796 ***

Daca barbatul era comerciant la epoca celebrarei casatoriei sau daca, neavind atunci vreo profesie determinata, a devenit comerciant in anul urmator, ipoteca legala pentru dota femeiei nu se intinde, in nici un caz, asupra bunurilor dobindite de barbat in timpul casatoriei prin orice alt titlu, afara numai de succesiune sau donatiune.

In cazurile sus zise, femeia nu poate exercita nici o actiune asupra masei falimentului, pentru avantajele derivind din contractul casatoriei, si creditorii nu vor putea sa se prevaleze de avantajele derivind din acelasi contract in favoarea barbatului.

ARTICOLUL 797 ***

Daca femeia are contra barbatului vreo creanta, derivind dintr-un contract cu titlu oneros, sau daca ea a platit pentru dinsa vreo datorie, creanta este presumata a fi constituita si datoria a fi platita cu banii barbatului, si femeia nu va putea exercita nici o actiune asupra masei falimentului, decit daca va face proba contrarie, conform dispozitiunilor art. 792.

Femeia falitului va fi admisa la pasivul falimentului, pentru pretul bunurilor sale instrainate in timpul casatoriei de catre barbat, rezervindu-se insa actiunea masei asupra sumelor ce femeia ar putea scoate conform dispozitiunilor art. 1255 din codicele civil.

SECTIUNEA IV

Despre coobligati si despre fidejutori

ARTICOLUL 798 ***

Creditorul care poseda obligatiuni subscrise, girate sau garantate solidar de catre falit si de alti coobligati, care au cazut in stare de faliment, participa la repartitiuni in toate masele si va fi trecut cu valoarea nominala a creantei sale pina la deplina achitare.

ARTICOLUL 799 ***

Nici un regres pentru dividendele platite nu se acorda falimentelor coobligatiunilor, unora contra altora; insa daca creanta intreaga, capital si accesorii, a fost platita de una sau mai multe mase coobligate, astfel ca creditorul nu mai are nici o actiune contra

celorlalte, cele dintii vor avea dreptul de regres contra celor de al doilea, in proportiune cu partea datoriei ce au platit si cu aceea ce cadea in sarcina respectiva a fiecareia.

Daca toate dividendele intrunite, ce s-au atribuit creditorului in toate falimentele coobligatilor, ar trece peste suma lui datorita, restul va fi inapoiat maselor falimentelor in proportiunea sus aratata. Daca insa unii din coobligati erau garantii altora, prisosul apartine, dupa ordinea obligatiunilor maselor falimentelor, acelor coobligati care au dreptul sa fie garantati.

ARTICOLUL 800 ***

Daca creditorul posesor al unor obligatiuni solidare intre faliti si alti coobligati, a primit inainte de faliment o parte din creanta sa, el nu va putea fi trecut la masa falimentului decit scazandu-se partea primita si conserva, pentru ceea ce-i mai ramine datorit, drepturile sale contra coobligatilor sau fidejursorilor.

Coobligatul sau fidejursorul falitului, care a platit o parte din datoria solidara, va figura la masa pentru tot ce va fi platit in descarcarea falitului; cu toate acestea, creditorul conserva dreptul de a prelua, pina la plata sa integrala, dividendul destinat coobligatului, sau fidejursorului, restringindu-si in acest caz actiunile sale contra aceluia coobligat sau fidejursor la suma pentru care va mai fi ramas inca creditor dupa primirea celor doua dividende.

ARTICOLUL 801 ***

Coobligatul sau fidejursorul falitului care, pentru siguranta actiunii sale de regres, are asupra bunurilor acestuia un drept conditionat de ipoteca sau de gaj, va fi cuprins in masa falimentului cu suma pentru care ipoteca sau gajul i-au fost constituite.

Dar aceasta suma se va confunda cu cea ceruta de creditor in masa falimentului si, prin urmare, va fi computata o singura data in calculul majoritatii cerute pentru validitatea deliberarilor creditorilor falimentului.

Pretul bunurilor ipotecate sau al gajului apartine creditorului, deducindu-se din suma ce-i este datorita.

ARTICOLUL 802 ***

Creditorii conserva actiunea lor pentru totalitatea creantelor contra coobligatilor sau fidejursorilor falitului, chiar daca acesta ar fi obtinut un concordat la care ar fi consimtit de bunavoie insasi acesti creditori.

TITLUL IV ***
Despre lichidarea activului

CAPITOLUL 1 ***
Mijloacele pentru a lichida activul

ARTICOLUL 803 ***

Judecatorul-sindic trebuie sa proceda, sub privigherea tribunalului la lichidarea activului falimentului, fie asigurind si incasind creantele, fie procedind la vnzarea averei mobile si imobile, indata dupa trecerea celor 10 zile de la pronuntarea hotaririi, data asupra contestatiunilor la verificare.

Daca in acest interval a intervenit o propunere de concordat, in vederea careia s-ar crede oportun sa se amine vnzarea, judecatorul-sindic va putea fi autorizat de tribunal sa suspende acea vnzare, fara prejudiciul dreptului de urmarire al creditorilor avind amanet, privilegiu sau ipoteca.

Tribunalul va trebui ca, inainte de a se efectua vnzarea, sa faca a se estima lucrurile ce sunt de vindut, prin experti numiti de dinsul.

Aceasta estimatiune se va depune la grefa tribunalului.

ARTICOLUL 804 ***

Vnzarea bunurilor este asemenea suspendata daca creditorii vor decide a se continua exploatarea in tot sau in parte a patrimoniului comercial al falitului, pentru timpul, in limitele si cu conditiunile ce ei vor trebui sa determine cu precizie, desemnind persoana insarcinata cu conducerea exploatarei comertului.

Aceasta deciziune nu poate fi luata decit cu o majoritate de trei patrimi a creditorilor in numar si in suma.

Creditorii dizidenti si falitul pot face opozitiune la tribunal, dar aceasta nu va suspenda executarea deciziunii luate de creditorii.

ARTICOLUL 805 ***

Datoriile provenind din operatiunile judecatorului-sindic vor fi platite din activul falimentului, cu preferinta asupra datoriilor anterioare; iar daca aceste operatiuni trag dupa dinsele obligatiuni care ar trece peste activul falimentului, numai creditorii care le-au autorizat sunt personal tinuti peste partea lor din activ, in limita inasa a autorizatiunii date. Ei vor contribui la proportiunea creantelor lor respective.

ARTICOLUL 806 ***

In cazul prevazut de art. 804, creditorii trebuie sa fie convocati de judecatorul-sindic. cel putin odata pe an.

In aceste adunari judecatorul-sindic va da seama de modul cum s-a continuat comertul si de rezultatele obtinute.

ARTICOLUL 807 ***

Tribunalul va putea autoriza pe judecatorul-sindic a transige asupra tuturor contestatiunilor care intereseaza masa, chiar cind ar fi privitoare la drepturi imobiliare.

Cind obiectul tranzactiunii are o valoare nedeterminata sau mai mare de 1.500 lei, tranzactiunea va trebui sa fie supusa la omologarea tribunalului comercial.

Omologarea nu va putea avea loc decit dupa ce falitul va fi fast ascultat sau chemat in regula.

CAPITOLUL 2 ***

Despre vnzarea mobilelor si imobilelor falitului

SECTIUNEA I

Despre vnzarea mobilelor

ARTICOLUL 808 ***

Tribunalul poate autoriza pe judecatorul-sindic. sa vinda, cu licitatiune publica, marfurile si celelalte obiecte ale falitului, dupa ce mai intii le va fi estimat conform art. 803.

Autorizatiunea trebuie sa determine termenul vnzarei, sa prescrie agentii prin mijlocul carora are sa se faca vnzarea si sa fixeze pretul de la care are sa se inceapa licitatiunea.

Aceasta autorizatiune poate fi acordata pentru cauza binecuvintata, chiar inainte de a fi expirat termenul indicat, la art. 803, citindu-se insa prealabil falitul.

Incheierea tribunalului se va publica prin Monitorul Oficial si orice intimpinari se pot adresa tribunalului, in termen de trei zile libere de la publicare.

Adjudecarea trebuie sa fie omologata de tribunalul comercial cel mai tirziu trei zile de la efectuarea ei.

ARTICOLUL 809 ***

Tribunalul dupa cererea judecatorului-sindic si citind pe falit, poate autoriza vnzarea cu licitatie publica, in masa totala sau partiala, a bunurilor mobile ramase neavindute si a creantelor neincasate.

Actul de instrainare trebuie sa fie omologat de tribunal.

SECTIUNEA II Despre vnzarea imobilelor

ARTICOLUL 810 ***

De la data sentintei declarative de faliment, nici un creditor nu va putea proceda la exproprierea silita a imobilelor; judecatorul-sindic inasa, in termenul de 30 zile de la cererea ce-i va face creditorul interesat, este dator sa provoace vnzarea lor cu formele stabilite pentru vnzarea bunurilor de minori.

Cererea de vnzare va fi facuta catre tribunalul civil competent, indata dupa expirarea termenului indicat de art. 803.

ARTICOLUL 811 ***

Daca urmarirea era inceputa inainte de a se pronunta sentinta declarativa de faliment, de catre un creditor avind privilegiu sau ipoteca asupra imobilelor urmarite, judecatorul-sindic trebuie sa intervina pentru ca procedura sa poata fi indeplinita fara intirziere.

Dispozitiunile art. 513 si 523 din procedura civila se aplica si in cazul in care afara de imobilele supuse urmaririi, falitul mai are imobile in cuprinsul jurisdictiunii aceluia tribunal.

CAPITOLUL 3 *** Despre revendicatiune

ARTICOLUL 812 ***

Pot fi revendicate rimesele in cambiale sau in alte titluri de credit neplatite inca si pe care falitul le poseda in natura in ziua sentintei declarative de faliment daca aceste rimese au fost facute de proprietarul lor cu simplu mandat de a face sa se incaseze valoarea ei de

a o pastra in contul sau, sau daca ele au fost destinate de proprietarul lor pentru plati anume determinate.

ARTICOLUL 813 ***

Pot asemenea sa fie revendicate, daca se poseda in natura, in tot sau in parte, de catre falit, in ziua sentintei declarative de faliment, marfurile care i-au fost predate cu titlu de depozit spre a fi vindute in contul proprietarului, cu rezerva, insa, a dispozitiilor din acest codice relative la revendicatiunea titlurilor la purtator pierdute sau furate si ale art. 1909 din codicele civil.

Poate asemenea sa fie revendicat pretul sau parte din pret al acelorasi marfuri care nu fusesera platit in bani sau altfel, nici trecut in cont curent intre falit si cumparator.

ARTICOLUL 814 ***

Marfurile expediate falitului, al caror pret el nu l-a platit inca, pot fi revendicate daca, in ziua declararii falimentului, nu ajunsesera inca in magazinele sale sau nu fusesera primite la dispozitia lui in magaziile publice in alt loc de depozit ori de paza ale comisionarului insarcinat sa le vinda pentru contul lui.

Revendicatiunea nu este admisa daca marfurile inainte de sosirea lor fusesera vindute fara fraudă prin girarea facturii, a politei de incarcare sau a scrisoarei de carat, cind acestea sunt la ordin sau prin remiterea acelor titluri, cind sunt la purtator.

Acela care revendica trebuie sa despagubeasca masa de sumele platite in contul lui si de toate anticipatiunile facute pentru navlu sau port, pentru comision, pentru asigurari sau alte speze si sa plateasca sumele ce vor fi datorite pentru aceleasi cauze.

ARTICOLUL 815 ***

Vinzatorul poate sa retina marfurile vindute care n-au fost predate falitului sau care nu i-au fost expediate lui sau unei alte persoane pentru contul sau.

ARTICOLUL 816 ***

In cazurile prevazute de cele doua articole precedente, judecatorul-sindic, cu autorizarea tribunalului, va putea cere predarea marfurilor, platind vinzatorului pretul convenit.

ARTICOLUL 817 ***

Cererile de revendicare trebuie sa fie propuse inaintea judecatorului sindic.

Judecatorul sindic este dator ca in 48 ore sa comunice falitului si creditorilor copie, de pe actiune, aratindu-le si termenul de infatisare.

Comunicarea se va face conform art. 937 din codul comercial.

Fiecare din creditorii si chiar falitul sunt admisi sa contesteze cererile de revendicare.

Daca nu exista contestatiune sau daca contestatiunea, dupa valoarea lucrului revendicat este de competinta judecatorului de ocol, revendicarea este admisa sau respinsa printr-o ordonanta a judecatorului sindic, supusa apelului la tribunal in termen de trei zile libere de la pronuntare. In caz contrariu, judecatorul trimite judecarea afacerii inaintea tribunalului de comert.

ARTICOLUL 818 ***

Cererile de revendicatiune in natura suspenda vinzarea lucrurilor revendicate, dar nu pot anula vinzarile deja efectuate.

Cererile de revendicarea pretului nu au efect asupra sumelor deja distribuite inaintea lor.

TITLUL V ***

Despre repartitiunea intre creditorii si despre inchiderea falimentului

ARTICOLUL 819 ***

Sumele de bani apartinand falimentului, scazind cheltuielile de justitie si de administratiune si ajutoarele acordate falitului si familiei sale, trebuie inainte de toate, sa se intrebuinteze, cu autorizarea tribunalului, la plata creditorilor cu gaj sau alt privilegiu si restul va fi distribuit intre toti creditorii, in proportiune cu creantele lor verificate.

In acest scop, judecatorul sindic trebuie sa prezinte, in fiecare luna tribunalului, un stat de situatiune al falimentului si al banilor disponibili, pentru a fi repartizati. Tribunalul va ordona, de va fi loc, o repartitiune, fixind suma de distribuit, si va ingriji ca toti creditorii sa fie avizati despre aceasta.

ARTICOLUL 820 ***

Statul de repartitiune va fi format de judecatorul sindic si va deveni executoriu prin ordonanta tribunalului.

Pentru repartizarea banilor aflati in depozit, judecatorul sindic va remite fiecaruia din creditorii mandatul de plata dupa statul de repartitiune.

Platile se efectueaza deadreptul de catre cassa.

ARTICOLUL 821 ***

Nu se va procedea la repartitiune decit rezervandu-se portiunea corespunzatoare conform bilantului la creantele pentru care termenul verificarii a fost prorogat, daca aceste creante n-au fost inca admisa la pasivul falimentului in momentul repartitiunii.

Daca aceste creante n-au fost trecute in bilant, pentru o suma determinata, sau daca creditorul pretinde o suma mai mare decit cea trecuta in bilant, judecatorul sindic va determina suma de rezervat cu apel la tribunal. Ordonanta judecatorului sindic este provizoriu executorie.

ARTICOLUL 822 ***

Portiunea rezervata ramine in depozit pina la implinirea termenelor prorogate dupa dispozitiunile art. 769. Daca creditorii pentru care termenele au fost prorogate nu au facut sa li se verifice creantele, conform dispozitiunilor precedente, portiunea rezervata se va imparti intre creditorii admisi la pasiv.

Aceiasi rezerva are loc si pentru creantele in privinta admitterii carora nu s-a fost statuat definitiv.

Daca sumele rezervate produc interese, acestea se cuvin creditorilor pentru care s-au rezervat.

In toate cazurile, depozitul este in rizicul si pe cheltuiala lor.

ARTICOLUL 823 ***

Nici un mandat de plata nu se va emite de judecatorul sindic decit numai dupa prezentarea titlului constitutiv al creantei.

Judecatorul sindic va mentiona pe titlu mandatul de plata.

Daca nu exista titlu scris sau daca nu este posibil a-l prezenta tribunalul va putea autoriza plata asupra prezentarii extractului de pe procesul-verbal de verificarea creantelor.

Creditorul va da chitanta pe marginea statului de repartitiune.

ARTICOLUL 824 ***

Creditorii care vor fi declarat tardiv creantele lor, conform dispozitiunilor art. 780, nu vor putea reclama in contra repartitiunilor activului deja facute, nici sa se opuna la cele deja ordonate de judecatorul sindic; dar vor concura numai la repartitiunile urmatoare in proportiune cu creanta lor, si cind vor fi fost admisi provizoriu la pasiv, in proportiune cu suma determinata de tribunal. Daca insa ei justifica ca au fost in imposibilitate de a face declaratiunea creantei lor in termenele stabilite, ei vor putea fi admisi a prelua asupra activului nedistribuit inca si dividendele ce li s-ar fi cuvenit in distributiunile anterioare.

In caz de opozitiune tardiva in contra admiterei unei creante, tribunalul poate ordona ca sumele cuvenite pentru aceasta creanta in repartitiunile urmatoare, sau pentru partea contestata a acestei creante, sa fie tinute in rezerva; si daca in virtutea acelei opozitiuni creanta va fi in tot sau in parte declarata neexistenta, chiar sumele pe nedrept primite in repartitiunile precedente vor trebui sa fie restituite la masa.

ARTICOLUL 825 ***

Dupa terminarea repartitiunei sumelor provenite din averea mobiliara si imobiliara a falitului, procedura falimentului va fi inchisa; insa fiecare creditor isi pastreaza dreptul la plata restului creantei sale.

Cu toate acestea, procedura falimentului se va redeschide cind debitorul va face o asemenea cerere, oferind creditorilor sai de a le plati cel putin inca o zecime din creantele lor si dind cautiune pentru cheltuieli. In acest caz, tribunalul va rechema la insarcinarea sa pe judecatorul sindic, sau il va numi din nou si va lua toate masurile prevazute in dispozitiunile precedente in privinta conservatiunei si a administratiunei patrimoniului existent, cum si in privinta lichidatiunei lui si in privinta pasivului care ar fi survenit.

Nu se va procede la nici o repartitiune decit numai dupa expirarea, in privinta noilor creditor, a termenelor stabilite conform dispozitiunilor art. 708.

ARTICOLUL 826 ***

Falitul, care va plati integral in capete interese si cheltuieli, toate creantele admise la masa falimentului, va putea obtine reabilitarea sa.

ARTICOLUL 827 ***

Cererea de reabilitare se va adresa catre tribunalul care a pronuntat sentinta de declarare a falimentului. Presedintele tribunalului, primind aceasta cerere, va ordona ca o copie identica sa stea afisata in timp de doua luni, pe usa tribunalului, la bursa si la Camera de comert, publicindu-se de doua ori, la interval de cite o luna si in Monitorul Oficial.

ARTICOLUL 828 ***

Creditorul care nu va fi primit pe deplin plata capitalului sau cu procente si cheltuieli, cum si orice parte interesata, va putea, in curgerea timpului in care copia va sta afisata, sa se opuna la reabilitare printr-o petitiune depusa la grefa tribunalului, insotita de actele pe care se intemeiaza.

Oponentul nu poate figura ca parte in proces.

ARTICOLUL 829 ***

Tribunalul, la ziua fixata pentru cercetarea acestei cereri, va examina, in prima linie, daca formalitatile mai sus aratate au fost indeplinite; apoi, ascultind pe falit si examinind actele pe care se intemeiaza cererea, intimpinarea oponentului, daca opozitie s-a facut si actele depuse, va putea incuviinta cererea. Sentinta care a respins reabilitarea va putea fi atacata, pe calea apelului, numai de catre falit in termen de 15 zile de la pronuntare. Daca cererea de reabilitare a fost respinsa, falitul nu va putea introduce din nou alta cerere decit dupa un an de la data sentintei.

ARTICOLUL 830 ***

Falitul va putea fi reabilitat, dupa moartea sa, dupa cererea mostenitorilor.

ARTICOLUL 831 ***

Bancrutarii fraudulosi si cei condamnati pentru fals, furt, abuz de incredere, escrocherie si delapidare de bani publici, nu pot obtine reabilitarea.

Cererea de reabilitare este inadmisibila pina la inchiderea actiunei penale.

Bancrutarii simpli nu pot fi reabilitati decit dupa ce au facut pedeapsa la care au fost condamnati.

TITLUL VI ***

Despre incetarea si suspendarea falimentului

CAPITOLUL 1 ***

Despre neajungerea activului

ARTICOLUL 832 ***

Daca operatiunile falimentului nu vor putea continua in mod util din cauza insuficientei activului, tribunalul, ascultind pe judecator si pe falit, va putea declara, chiar din oficiu, incetarea acelor operatiuni.

Aceasta declaratiune va reintegra pe creditorii in exercitiul drepturilor lor asupra bunurilor falitului, mentinandu-se in privinta acestuia efectele declaratiunii de faliment.

ARTICOLUL 833 ***

Falitul si orice interesat va putea oricind cere tribunalului revocarea sentintei prin care s-a declarat incetarea operatiunilor falimentului, platind cheltuielile judecatei aratate in articolul precedent si dind cautiune pentru cheltuielile ulterioare.

Daca revocatiunea este admisa, se va proceda conform primului aliniat al art. 825.

CAPITOLUL 2 ***

Despre moratoriu

ARTICOLUL 834 ***

Daca sentinta declarativa de faliment a fost pronuntata dupa cererea creditorilor sau din oficiu, falitul, justificind cu probe valabile ca incetarea platilor a fost consecinta unor evenimente extraordinare si neprevazute sau in alt mod scuzabile si stabilind cu documente sau cu dare de garantii indestulatoare ca activul patrimoniului sau covirsete pasivul, va putea sa ceara tribunalului, in cele trei zile ce urmeaza dupa publicarea acelei sentinte, ca sa se suspende executarea ei.

Cererea nu va putea fi primita, daca falitul nu a prezentat sau nu prezinta impreuna cu dinsa registrele sale de comert regulat tinute, bilantul sau comercial si o lista nominativa de toti creditorii sai, cu aratarea domiciliului si a sumelor creantelor lor.

ARTICOLUL 835 ***

Presedintele, verificind prezentarea registrelor, a bilantului si a listei creditorilor, va ordona convocarea acestora inaintea judecatorului sindic pentru a discuta cererea de moratoriu si va fixa, la trebuinta, o zi. care sa nu fie posterioara zilei primei adunari ordonate prin sentinta declarativa de faliment.

Aceasta ordonanta se va notifica judecatorului-sindic si tuturor creditorilor prin ingrijirea falitului.

Aceasta ordonanta nu va impiedica implinirea actelor decurgind din declaratiunea de faliment in privinta persoanei si bunurilor falitului.

ARTICOLUL 836 ***

Procesul-verbal al adunarii trebuie sa arate numele si prenumele creditorilor care au cumparat si declaratiunile fiecaruia dintr-insii si a judecatorului-sindic, in privinta veracitatii si fiintei fiecarei creante, a cererei de moratoriu si a duratei lui.

Va trebui asemenea sa arate propunerile masurilor conservatorii necesare, modurile de lichidatiune prin buna intelegere si persoanele carora se poate incredinta administratiunea sau supravegherea patrimoniului falitului in timpul moratorului.

ARTICOLUL 837 ***

La cea dintii audienta care va urma dupa ziua adunarii sus zise, tribunalul va statua contradictoriu cu falitul, cu judecatorul-sindic si cu creditorii intervenienti asupra cererii de suspensiune, tinind mai cu seama cont de dorinta exprimata de majoritatea creditorilor.

Daca tribunalul gaseste aceasta cerere admisibila, el ia urmatoarele masuri:

1. Fixeaza termenul moratoriului, fara ca acest termen sa poata trece peste 6 luni;
2. Ordonea debitorului ca, inlauntrul aceluia termen sa produca dovada cum ca a platit toate datoriile sale ajunse la scadenta, sau ca a obtinut de la creditorii aminarea platii;
3. Prescrie masurile conservatorii si precautiunile ce va crede necesare pentru a asigura integritatea patrimoniului debitorului;
4. Numeste o comisie de creditorii insarcinati de a supraveghea administratiunea si lichidarea patrimoniului cazut in faliment.

Suspendarea procedurii comerciale a falimentului nu impiedica cursul urmaririi penale.

ARTICOLUL 838 ***

Debitorul care a obtinut moratoriul, are dreptul sa procedeze la lichidatiunea voluntara a activului falimentului sau, si la stingerea pasivului cu concursul comisiunii creditorilor sus numite si sub directiunea judecatorului-sindic.

Regulile speciale ale lichidatiunii si autorizatiunile de a vinde, de a constitui ipoteci sau gajuri, de a lua bani imprumut, de a transige, de a incasa bani sau de a face plati, sau de a face alte acte strict necesare in scopul lichidarii, trebuie sa fie prescrise de tribunal prin sentinta care acorda moratoriul sau prin alte sentinte ulterioare, ascultindu-se si comisiunea lichidatoare.

ARTICOLUL 839 ***

În timpul moratoriului nici un act de urmărire nu se va putea întreprinde sau continua contra debitorului și nici o acțiune nu se va putea intenta sau continua contra lui, dacă nu rezultă din faptele ulterioare acordarea moratoriului.

Moratoriul nu are efect în privința creanțelor Statului provenind din contribuții, nici în privința drepturilor creditorilor având ipotecă, gaj sau alt privilegiu.

ARTICOLUL 840 ***

Dacă în timpul moratoriului intervine o înțelegere de bunăvoie cu toți creditorii, relațiile ulterioare între aceștia și debitorii se regulează conform acelei convenții.

Învoiala se poate de asemenea stipula în mod valabil numai cu majoritatea creditorilor care ar reprezenta cel puțin trei părți din pasiv, cu condițiile numai ca creditorii cari au consimțit să ia asupra-le, împreună cu debitorul consecințele oricărui litigiu cu creditorii dizidenți și, la trebuință, obligațiunea plății integrale a creanțelor.

În ambele aceste cazuri, dacă declarațiunea de faliment intervenise deja, învoiala trebuie să fie omologată de tribunal și produce efectele concordatului întrucât privește închiderea falimentului.

ARTICOLUL 841 ***

Dacă cererea de moratoriu nu este admisă, tribunalul, dacă este necesar, fixează, prin aceeași sentință, noul termen pentru verificarea creanțelor.

Dacă, după acordarea moratoriului, se descoperă, în timpul duratei sale, datorii nedeclarate de falit, sau neexistența unora din creanțele declarate, sau dacă acesta nu îndeplinește obligațiile care i-au fost impuse în privința administrării și lichidării patrimoniului său, sau dacă s-a făcut culpabil de fapte de dol ori de rea credință, sau dacă activul său nu mai oferă speranța plății integrale a datoriilor sale, tribunalul va putea revoca chiar din oficiu moratoriul și prescrie măsurile necesare pentru continuarea procedurii falimentului.

ARTICOLUL 842 ***

Chiar înainte de declarațiunea de faliment, comerciantul va putea cere un moratoriu, numai să fie în stare să justifice concursul condițiilor prescrise de art. 834, depunând la grefa tribunalului documentele acolo arătate și suma necesară pentru cheltuieli.

Daca justificarile prezentate se gasesc suficiente, tribunalul, ascultind pe reclamant in camera de consiliu, va putea ordona convocarea creditorilor in cel mai scurt termen posibil, fara a trece peste 15 zile, si prescrie masurile provizorii ce le va crede necesare insarcinind pe un judecator cu directia executarii.

Sentinta va fi notificata procurorului tribunalului in scopul indicat la art. 712.

Acest moratoriu se reguleaza prin dispozitiunile acestui capitol care nu ar fi incompatibile cu dinsul.

Daca tribunalul gaseste ca cererea nu este justificata, sau daca se iveste unul din cazurile prevazute in articolul precedent, se paseste fara intirziere la declararea de faliment.

ARTICOLUL 843 ***

Ori de cite ori s-a acordat un moratoriu, daca in cursul duratei lui se dovedeste a se fi platit creditorilor anteriori o parte considerabila din creantele lor, sau daca mijloacesc imprejurari speciale, tribunalul va putea, intervenind un vot favorabil al majoritatii creditorilor, care ar reprezenta cel putin jumatate din restul pasivului, sa ordone un al doilea moratoriu pentru un termen, care asemenea nu va trece peste 6 luni.

ARTICOLUL 844 ***

Documentele si celelalte mijloace de probatiune avind de scop a lumina judecata tribunalului asupra cererii de moratoriu, pot sa fie prezentate fara a fi necesar a le investi cu formalitatile prescrise de legi pentru timbru si inregistrare.

CAPITOLUL 3 ***

Despre concordat *)

---

*) Vezi legea pentru abrogarea legii concordatului preventiv din 1943.

Vezi dr. lege din 5 Mai 1938 care extinde disp. art. 845-865, pe intreg teritoriul tarii.

ARTICOLUL 845 ***

In orice stare a procedurii falimentului, se poate incheia concordat intre falit si creditorii sai, oricare ar fi cota concordatară, daca toti consimt la aceasta.

In concordat se poate conveni incetarea sau suspendarea procesului comercial al falimentului, dar nu se poate impiedica continuarea instructiunii penale.

Concordatul va fi supus omologarii tribunalului.

ARTICOLUL 846 ***

Daca nu s-a obtinut un concordat prin consimtamintul tuturor creditorilor, judecatorul sindic este dator ca, in termen de trei zile de la verificarea creantelor, sa convoace pe creditorii pentru a fi consultati asupra incheierii unui concordat.

Falitul sau numar de creditorii reprezentind cel putin a patra parte din pasivul falimentului pot cere, in același termen o convocare a creditorilor, pentru a li se propune un concordat.

Ordonanta de convocare trebuie sa fie notificata creditorilor si falitului.

Propunerea concordatului nu suspenda actele intreprinse pentru lichidarea falimentului, cu rezerva dispozitiunilor primului alineat din art. 803.

ARTICOLUL 847 ***

In adunarea pentru concordat, falitul trebuie sa se prezinte in persoana, dar poate sa fie autorizat, pentru juste motive, de catre judecatorul sindic, sa se prezinte printr-o alta persoana.

Judecatorul sindic trebuie sa prezinte adunarii o relatiune scrisa in privinta starii falimentului, a indeplinirii formalitatilor, a operatiunilor ce au avut loc si a masurilor ce crede necesare a inlesni acea incheiere. Relatiunea trebuie sa fie subscrisa de judecatorul sindic.

Procesul verbal al adunarii va mentiona tot ce s-a deliberat si decis intr-insa.

ARTICOLUL 848 ***

Concordatul nu se poate face decit cu primirea majoritatii tuturor creditorilor ale caror creante au fost verificate sau admise provizoriu, cu conditiune ca creditorii aderenti sa reprezinte cele trei patrimi din totalitatea acestor creante; altfel concordatul e nul.

Variatiunile in numarul creditorilor si in suma creantelor, derivind din sentinta aratata in art. 775, nu au influenta asupra validitatii concordatului incheiat cu majoritatea sus zisa.

ARTICOLUL 849 ***

Sotia falitului nu poate lua parte la votarea concordatului cu creanta sa dotala.

ARTICOLUL 850 ***

Pentru formarea majoritatii ceruta pentru validitatea concordatului nu se tine socoteala de creantele cu ipoteca, gaj sau alt privilegiu, daca creditorii nu renunta la ipoteca sau privilegiul lor, nici de creanta dotala.

Renuntarea poate de asemenea sa se refere la o parte din creanta si la accesorii numai ca suma, in capital si accesorii, pentru care ea are loc, sa fie determinata, si ca aceasta suma sa nu fie inferioara la a treia parte din creanta intreaga.

Votul dat fara nici o declaratiune de renuntare limitata, implica de drept renuntarea la ipoteca sau la privilegiu pentru intreaga creanta.

Efectele renuntarii inceteaza de drept, daca concordatul nu are loc sau se anuleaza in urma.

Deciziunile celorlalti creditori nu pot vatama drepturile creditorilor ipotecari sau privilegiati.

ARTICOLUL 851 ***

Concordatul trebuie sa fie scris in aceeasi adunare in care a fost consimtit.

Daca concordatul s-a primit numai de majoritatea in numar a creditorilor prezenti sau de majoritatea celor trei patrimi a sumei totale a creantelor, judecatorul sindic poate, daca creditorii aderenti nu-si retrag consimtamintul sa amine deliberatiunea la alta adunare sau sa fixeze un termen pentru culegerea si altor adeziuni.

In caz de vreo schimbare in conditiunile concordatului, adeziunile date in prima adunare ramin fara efect.

Creditorii au dreptul sa ia notite in cancelarie de pe procesele verbale ale adunarei.

Judecatorul sindic nu poate acorda decit o singura convocare pentru concordat, nici nu poate acorda decit o singura aminare pentru deliberatiune de noi adeziuni.

ARTICOLUL 852 ***

Concordatul va trebui sa fie supus omologarei tribunalului.

Tribunalul, examinind circumstantele falimentului, conditiunile concordatului si daca conditiunile cerute de lege au fost indeplinite, va putea incuviinta omologarea.

ARTICOLUL 853 ***

Concordatul judiciar este inadmisibil:

1. Cind falitul este dosit;
2. Cind falitul este inculpat pentru bancruta frauduloasa si pina ce n-a fost definitiv achitat;
3. Cind falitul a mai fost in stare de faliment;
4. Cind falitul nu se obliga a plati cel pun 60% din capitalul creantelor;
5. Cind termenul stipulat pentru plata cotei trece de 18 luni;
6. Cind nu se garanteaza plata cotei concordatare, fie printr-o ipoteca, fie printr-un depozit in bani sau efecte, putind acoperi suma prezentata prin cota promisa.

In acest caz, falitul nu va fi pus in posesiunea activului sau decit dupa formarea actului autentic de ipoteca de catre falit sau tertiu cu judecatorul-sindic, in numele masei credale, sau dupa consemnarea banilor sau efectelor la Cassa de depuneri si inaintarea recipisei la tribunalul de comert.

Inscriptiunea ipotecara se va putea cere numai de catre judecatorul-sindic in numele masei credale, care va achita si taxele de timbru si inregistrare si orice alte cheltuieli ocazionale cu facerea ipotecei.

Aceste masuri asiguratoare vor trebui sa fie efectuate inainte de omologarea concordatului.

In lipsa de asemenea garantii, falitul va putea inca sa incheie concordat cu indatorirea ca, dupa punerea lui in posesiunea activului si pina la plata cotelor concordatare, el sa gireze comertul sub supravegherea unui delegat al creditorilor, care va putea sa dea falitului si avizul sau asupra diferitelor operatiuni ale comertului.

Daca creditorii consimt, ei numesc, sub raspunderea lor, pe delegat, prin actul de concordat, dintre persoanele cunoscatoare in comertul falitului, fixindu-i in acelasi timp si onorariul lunar.

Banii proveniti din incasari si vinzari, se vor remite delegatului, care ii va consemna la Cassa de depuneri, iar recipisele se vor depune la tribunal pentru a servi la achitarea cotelor.

Indata ce plata cotelor va fi achitata, inceteaza insarcinarea delegatului.

Prin neplata cotelor, falitul se face pasibil de penalitatile edietate de codul de comert pentru bancruta simpla.

Ivindu-se unul din cazurile prevazute la numerele 1 si 2, incheierea concordatului se suspenda de drept.

ARTICOLUL 854 ***

Creditorii care n-au consimtit sau n-au intervenit la concordat, vor putea face opozitiune la omologare, in termen de 8 zile de la inchiderea procesului-verbal care constata operatiunile votarei concordatului sau de la expirarea termenului concedat de judecatorul-sindic.

Cererea de opozitiune va fi motivata si va trebui sa fie notificata judecatorului-sindic si falitului deodata cu citatiunea pentru audienta fixata inaintea tribunalului.

Daca termenul sus zis a trecut fara sa se fi facut vreo opozitiune, tribunalul statueaza in camera de consiliu asupra omologarei.

ARTICOLUL 855 ***

Daca tribunalul incuviinteaza omologarea, se poate face apel in contra acelei sentinte, atit de creditorii care au votat contra concordatului, cit si de catre cei care n-au intervenit la votare; iar daca se respinge omologarea se poate face apel de catre falit si de catre creditorii care au votat concordatul.

ARTICOLUL 856 ***

Daca opozitiunea la omologare a fost facuta, tribunalul se va pronunta asupra opozitiunei si asupra omologarei prin una si aceeasi sentinta, numai cu apel pentru cei interesati.

Daca opozitiunea este admisa tribunalul anuleaza concordatul fata cu toti interesatii.

Daca opozitiunea este respinsa, tribunalul sau Curtea va putea sa condamne pe oponent la o amenda de 100 pina la 5 000 lei, cind opozitiunea va fi fost facuta cu rea credinta si in scop invederat de a intirzia executarea concordatului.

Tribunalul, respingind opozitiunea, va putea acorda executia provizorie pentru sentinta care omologa concordatul.

Nici deciziunea Curtii, care statueaza asupra omologarei concordatului nu este supusa opozitiunei.

ARTICOLUL 857 ***

Daca judecarea vreunei opozitiuni depinde de rezolvarea unor chestiuni care din cauza materiei nu ar fi de competenta tribunalului de comert, acest tribunal nu se va putea pronunta decit dupa rezolvarea acestor chestiuni; insa va trebui sa fixeze un termen scurt, inlauntrul caruia creditorul oponent va fi obligat sa porneasca judecata inaintea autoritatii competente si sa justifice ca a facut aceasta cu deosebita ca, in caz contrariu, se va urma judecata asupra celorlalte opozitiuni fara a se mai lua in consideratiune pretentiunile sale.

ARTICOLUL 858 ***

Daca prin concordat s-a consimtit ipotecii pentru garantarea celor interesati, tribunalul, pronuntind omologarea concordatului, va trebui sa fixeze un termen scurt pentru luarea inscriptiunilor ipotecare.

Omologarea nu produce efect decit din ziua luarei inscriptiunilor.

ARTICOLUL 859 ***

Omologarea face concordatul obligator pentru toti creditorii trecuti sau netrecuti in bilant, ale caror creante sunt sau nu verificate si chiar pentru creditorii care au resedinta afara din tara si pentru aceia care au fost admisi provizoriu la pasiv, oricare ar fi suma definitiv lichidata in favoarea lor.

ARTICOLUL 860 ***

Indata ce sentinta de omologare a concordatului a ramas definitiva, inceteaza starea de faliment si totdeodata inceteaza functiunile judecatorului-sindic, cu rezerva in sa a dispozitiunilor articolelor urmatoare.

Judecatorul-sindic va trebui sa dea seama tribunalului de administratiunea sa si va remite falitului toate bunurile sale, registrele, hirtiile si orice alte efecte, luind descarcare, conformindu-se conditiunilor stabilite prin concordat.

Judecatorul-sindic va incheia despre toate proces-verbal si functiunile sale inceteaza.

Tribunalul va judeca contestatiunile ivite.

Neachitarea cheltuielilor de justitie si de administratiune ale falimentului, precum si neachitarea celorlalte datorii privilegiate, in termen de trei zile de la raminerea definitiva a hotaririi de omologarea concordatului, da drept judecatorului-sindic a cere de la tribunal autorizarea pentru a vinde, conform art. 804, parte din patrimoniul falitului, pina la concurenta sumelor datorite.

ARTICOLUL 861 ***

Falitul concordatar, mai inainte de indeplinirea obligatiunilor luate prin concordat, nu va putea constitui fondul sau de comert in gaj nici instraina acest fond in alt mod decit acela cerut de felul comertului sau. Orice constituire de gaj sau instrainare, facute in contra dispozitiunilor acestui articol, sunt nule de drept si creditorii interesati pot cere chiar anulara concordatului si restabilirea starei de faliment.

ARTICOLUL 862 ***

Concordatul desi omologat, va putea sa fie anulat de tribunal, dupa cererea judecatorului-sindic sau a oricarui creditor, dupa ce va asculta contradictoriu pe sindic si pe falit, daca se descopera dupa omologare, ca s-a exagerat in mod fraudulos pasivul sau

ca s-a disimulat o parte importanta din activ. Aceasta anulare libereaza de drept garantiile date pentru concordat.

ARTICOLUL 863 ***

Daca falitul nu indeplineste conditiunile concordatului, unul sau mai multi creditori, care au luat parte la deliberatiuni si care nu au fost indestulati cu sumele cuvenite prin concordat, vor putea cere rezilierea lui.

Prin faptul rezilierii concordatului se redeschid operatiunile falimentului, si creditorii neindestulati reintra in intregimea drepturilor lor fata cu falitul, tinindu-se in seama partea proportionala din creanta stinsa prin plata cotelor deja efectuate.

Rezilierea concordatului nu libereaza pe fidejutori, nici nu face sa inceteze ipotecile sau celelalte garantii constituite printr-insul.

Repunerea in stare de faliment, pentru neplata cotelor stipulate prin concordat, va atrage pentru falit pedeapsa prevazuta pentru bancruta simpla.

ARTICOLUL 864 ***

Asupra prezentarii sentintei, care anuleaza sau reziliaza concordatul, tribunalul va proceda conform dispozitiunilor secundului aliniat al art. 825.

Actele facute de falit, in urma omologarei concordatului si mai inainte de anularea sau rezilierea lui, nu vor putea fi declarate nule decit numai daca vor fi fost facute in fraudarea drepturilor creditorilor.

ARTICOLUL 865 ***

Creditorii anteriori concordatului reintra in intregimea drepturilor lor numai fata cu falitul, dar nu vor putea participa la masa falimentului decit numai in proportiunile urmatoare;

Daca nu au primit nici o parte din dividend participa pentru totalitatea creantelor lor.

Daca au primit o parte, participa numai pentru portiunea creante primitive corespunzatoare cu portiunea de dividend promisa si neprimita.

Dispozitiunile acestui articol se aplica si in cazul cind un al doilea faliment va fi fost declarat, fara ca falimentul anterior sa fi fost anulat sau reziliat.

TITLUL VII ***

Dispozitiiuni privitoare la falimentul societatilor comerciale

ARTICOLUL 866 ***

Falimentul unei societati comerciale se declara de tribunalul comercial in jurisdictiunea caruia societatea isi are sediul ei.

ARTICOLUL 867 ***

Falimentul unei societati in nume colectiv sau in comandita produce si falimentul sotilor ilimitat responsabili.

Tribunalul va declara prin aceeasi sentinta falimentul societatei si al sotilor; va arata numele, prenumele si domiciliul acestora si va numi un judecator-sindic.

Cu toate acestea, patrimoniul societatii va fi tinut deosebit de acel al fiecarui sot, atat la formarea inventariului, cit si in operatiunile administratiunii si ale lichidatiunii activului si pasivului.

Numai creditorii societatei iau parte la deliberatiunile care intereseaza patrimoniul social, dar ei concura cu creditorii fiecarui sot la deliberatiunile care intereseaza patrimoniul individual al fiecarui sot cazut in faliment.

Sentinta declarativa de faliment produce pentru toti sotii faliti efectele aratate in Titlul I al acestei carti.

ARTICOLUL 868 ***

Falimentul unui sau mai multor soti nu trage dupa sine falimentul societatei.

Falimentul tuturor sotilor ilimitat responsabili in societatile in nume colectiv sau in comandita nu trage dupa sine falimentul societatei, daca aceasta nu se afla in stare de incetare de plati.

ARTICOLUL 869 ***

In caz de faliment al unei societati in comandita prin actiuni sau anonima, actele de procedura se fac contra administratorilor, directorilor si lichidatorilor. Ei sunt tinuti sa compara inaintea judecatorului-sindic ori de cite ori ar fi chemati si in special a procura informatiunile necesare pentru formarea si verificarea bilantului si pentru descoperirea cauzelor si imprejurarilor falimentului. Ei vor trebui sa fie ascultati ca reprezentanti legali ai societatei falite in toate cazurile in care legea prescrie ca falitul sa fie ascultat.

ARTICOLUL 870 ***

Creditorii particulari ai unui sot nu sunt admisi la pasivul falimentului societatei. Ei nu au drept decit asupra a ceea ce va mai raminea sotului dupa indestularea creditorilor societatei, exceptindu-se drepturile derivind din privilegiu sau ipoteca.

Asociatii in participatiune ai comerciantului falit nu sunt admisi la pasivul falimentului decit numai pentru acea parte a capitalului adus de dinsii, pe care vor putea-o proba ca nu a fost absorbita de partea pierderilor ce cad in sarcina lor.

ARTICOLUL 871 ***

Daca societatea falita a emis obligatiuni la purtator, posesorii acestor obligatiuni vor fi admisi la pasivul falimentului in raport cu valoarea de emisiune a obligatiunilor, scazindu-se aceea ce li se va fi platit cu titlu de amortisment sau de ramburs asupra capitalului, de fiecare obligatiune.

ARTICOLUL 872 ***

Daca sotii cu responsabilitate limitata in societatile anonime sau in comandita nu efectuasera inca, in momentul declaratiunii falimentului, varsamintele partilor luate asupra-le, judecatorul-sindic poate fi autorizat sa le ceara varsamintele ulterioare a caror necesitate va fi recunoscuta de tribunal.

ARTICOLUL 873 ***

In falimentul unei societati anonime, care nu se gaseste in stare de lichidatiune, concordatul poate avea de obiect continuarea sau cedarea intreprinderii sociale si in asemenea caz, el trebuie sa determine conditiunile exploatarei ulterioare.

ARTICOLUL 874 ***

In societatile in nume colectiv si in comandita creditorii pot consimti un concordat chiar in favoarea unuia sau mai multora dintre sotii cu responsabilitate ilimitata.

In acest caz tot activul social se va supune administratiunii si operatiunilor judecatorului sindic. Numai bunurile particulare ale sotului caruia s-a acordat concordatul sunt excluse si nici o parte a activului social nu va putea fi intrebuintata pentru plata obligatiunilor derivind din concordat. Sotul care a obtinut un concordat particular, este liberat de obligatiunea solidara catre creditorii societatei, dar, pentru ca sa obtina sentinta

indicata in art. 826, el trebuie sa probeze ca toate datoriile societatii falite au fost platite: capete, interese si cheltuieli.

TITLUL VIII Despre infractiuni penale in materie de faliment

ARTICOLUL 875 ***

Actiunea penala pentru infractiunile cuprinse in acest titlu este de ordine publica. Ea poate fi pusa in miscare chiar inainte de declaratiunea de faliment, cind incetarea platilor este insotita de faptul de dosire, de ascundere, de inchiderea magazinelor, de darea la o parte, sustragerea sau imputinarea frauduloasa a patrimoniului in dauna creditorilor.

In aceste cazuri, procurorul tribunalului trebuie sa comunice indata incetarea platilor presedintelui tribunalului comercial pentru indeplinirea dispozitiunilor titlului I al acestei carti.

CAPITOLUL 1 *** Despre bancruta

ARTICOLUL 876 ***

Este culpabil de bancruta simpla comerciantul care a incetat platile si care se gaseste intr-unul din cazurile urmatoare:

1. Daca cheltuielile sale personale sau acelea ale familiei sale au fost prea mari, in raport cu starea sau conditiunea sa economica;
2. Daca a pierdut o mare parte din patrimoniul sau in operatiuni curat de noroc sau manifest imprudente
3. Daca, in scopul de a-si intirzia falimentul a facut cumparari cu intentiunea urmata de fapt de a revinde lucrurile cumparate cu pretul sub valoarea lor curenta sau daca a avut recurs la imprumuturi, giruri de efecte sau alte mijloace ruinatoare, pentru a-si procura fonduri;
4. Daca in urma incetarii platilor, a platit pe vreun creditor in detrimentul masei;
5. Daca nu a tinut deloc registrele prescrise de lege, ori daca nu le-a tinut in mod regulat sau cel putin registrul-jurnal incheiat si vizat conform art. 27;
6. Daca nu a platit, la epocile stipulate prin concordat, partea promisa creditorilor sai, precum s-a zis la art. 863, ultimul aliniat.

ARTICOLUL 877 ***

Este de asemenea culpabil de bancruta simpla comerciantul care a incetat platile si care se gaseste in vreunul din cazurile urmatoare:

1. Daca nu a facut in mod exact inventarul anual sau daca registrele si inventarele sale sunt incomplete sau neregulat tinute sau nu dau seama de adevarata stare a activului si pasivului sau chiar cind n-ar fi frauda;
2. Daca, avind contract de casatorie, nu s-a conformat dispozitiunilor art. 19 si 20;
3. Daca, in cele trei zile de la incetarea platilor, nu a facut declaratiunea prescrisa de art. 703 sau daca fiind vorba de falimentul unei societati, declaratiunea facuta nu arata numele tuturor sotilor solidari;
4. Daca fara impiedicare legitima, nu s-a prezentat in persoana inaintea judecatorului-sindic, in cazurile si in termenele prescrise, si daca, prezetindu-i-se, i-a dat informatiuni false sau daca s-a departat fara permisiune de la domiciliul sau in timpul falimentului;
5. Daca nu a indeplinit obligatiunile luate intr-un concordat obtinut intr-un faliment anterior.

ARTICOLUL 878 ***

Oricine exercitind obisnuit profesiunea de mijlocitor, va fi cazut in faliment, e culpabil de bancruta simpla.

ARTICOLUL 879 ***

E culpabil de bancruta simpla comerciantul care chiar inainte de declaratiunea de faliment si numai pentru a-si facilita obtinerea unui moratoriu, si-a atribuit, cu buna stiinta si in contra adevarului, o parte din activ, sau a simulat datorii neexistente pentru a face sa intervina in adunari creditorii in tot sau in parte fictivi.

ARTICOLUL 880 ***

E culpabil de bancruta frauduloasa comerciantul falit care a sustras sau falsificat registrele sale, distras, tainuit sau disimulat o parte din activul sau si comerciantul care, intr-un alt scop decit cel indicat in articolul precedent, a infatisat datorii neexistente sau care, in registre, in scripte sau in acte autentice ori private sau in bilant, s-a dat in mod fraudulos dator de sume ce nu datora.

Mai pot fi declarati bancrutari fraudulosi, comerciantii care, inainte de declararea in faliment, vor fi instrainat o parte insemnata din marfuri sau activ pe preturi reduse si mai scazute decit costul lor, in scopul fraudulos de a frustra pe creditorii.

ARTICOLUL 881 ***

Delictele de bancruta simpla se pedepsesc cu inchisoare de la 15 zile pina la doi ani.
Cel ce se face culpabil de bancruta simpla va putea fi, osebit de aceasta, declarat incapabil de a exercita profesiunea de comerciant si a i se interzice dreptul de intrare in localurile de bursa.

ARTICOLUL 882 ***

Bancruta frauduloasa se va pedepsi cu maximum inchisoarei corectionale si cu interdictiunea pe timp marginit.
Pedeapsa inchisorii chiar cind judecata gaseste circumstante usuratoare, nu poate fi redusa la mai putin de un an.
Cel ce este condamnat pentru faptul de bancruta frauduloasa va fi, osebit de aceasta, declarat incapabil de a mai exercita profesiunea de comerciant si i se va interzice dreptul de intrare in localurile de bursa.
Contra acelora ce vor fi exercitat obisnuit profesiunea de mijlocitor, in caz de bancruta frauduloasa, se va aplica maximumul pedepsei.

CAPITOLUL 2 ***

Despre delictele altor persoane decit falitul,
fara complicitate in bancruta

ARTICOLUL 883 ***

Prepusul sau reprezentantul comerciantului falit care in gestiunea lui incredintata, s-a facut culpabil de vreuna din faptele indicate la Nr. 2, 3, 4 si 5 din art. 876 si la Nr. 1 din art. 877, sau la art. 880, se va pedepsi conform dispozitiunilor pentru bancruta frauduloasa.

ARTICOLUL 884 ***

In caz de faliment al unei societati in comandita, prin actiuni sau anonima, adiministratorii si directorii ei vor fi pedepsiti dupa dispozitiunile art 881, daca falimentul a provenit din culpa lor, sau daca nu au fost indeplinite dispozitiunile art. 92, 93, 95, 96, 101, 104, 142, 146, 147, 148, 157, 168, 173, 174, 175, 178 179, 182, 183 si 184, sau daca

sunt culpabili de vreunul din faptele aratate la Nr. 2, 3, 4 si 5 ale art. 876 si la Nr. 1, 3 si 4 ale art. 877.

Ei se vor pedepsi cu aceeași pedeapsă, dacă sunt culpabili de vreunul din faptele indicate în art. 830.

Asemenea și:

1. Dacă au omis cu dol de a publica contractul special și schimbările ulterioare în modurile prescrise de lege.

2. Dacă au aratat în mod fals capitalul subscris sau varsat.

3. Dacă au distribuit societărilor dividende evident fictive și cu chipul acesta, au micșorat capitalul social.

4. Dacă cu dol au făcut preluări mai mari decât cele permise prin actul social.

5. Dacă au ocazionat cu dol, sau prin mijlociri de operațiuni doloase, falimentul societății.

ARTICOLUL 885 ***

Judecătorul-sindic al falimentului, care se va fi făcut culpabil de malversățiuni în administrarea sa se va pedepsi cu maximum închișoarei, iar dacă paguba cauzată este mică, închișoarea se va putea reduce până la trei luni.

Dispozițiunile acestui articol se vor aplica asemenea auxiliarelor și celor însărcinați de către judecătorul-sindic cu executarea operațiunilor falimentului.

ARTICOLUL 886 ***

Se vor pedepsi cu maximum închișoarei acei care deși n-ar fi complici în bancrută se vor dovedi culpabili:

1. Ca într-un faliment, cu bună știință, au distras, tănuț sau disimulat, prin declarațiuni publice sau private, bunuri mobile sau imobile de ale falitului;

2. Ca, în mod fraudulos, au produs în faliment creanțe simulate, în numele lor propriu sau prin persoane interpuse;

3. Ca au săvârșit vreunul din faptele aratate în art. 889, exercitând comerțul sub numele altuia sau sub nume simulat. Aceeași pedeapsă se va aplica și comerciantului care și-a prestat numele.

Ascendenții, descendenții, afinii și sotul falitului, care cu știință vor fi distras sau tănuț valori sau alte lucruri aparținând falimentului, se vor pedepsi cu închișoare corecțională.

ARTICOLUL 887 ***

Creditorul care va fi stipulat cu falitul sau cu alta persoana, avantaje in folosul sau propriu, pentru votul sau in deliberarile falimentului, sau in cererea de moratoriu, sau acela care, prin alte moduri decit cele prevazute in art. 88, isi va fi procurat avantaje in sarcina activului falimentului, se va pedepsi cu inchisoare pina la un an si cu amenda pina la 2 000 lei.

ARTICOLUL 888 ***

In cazurile prevazute de cele doua articole precedente sentinta penala de condamnare va trebui sa ordone:

1. Reintegrarea, daca este cazul, la masa creditorilor, a bunurilor sau valorilor sustrate si restituirea celor in drept a sumelor ce creditorul primise, fara sa-i fi datorat;
2. Despagubirea daunelor pentru sumele cite s-au constatat cu rezerva despagubirei si a altor daune mai mari, daca s-ar dovedi in urma;
3. Anularea in privinta tuturor si chiar a falitului a conventiunilor particulare ce vor fi fost incheiate pentru a procura creditorilor avantajele mentionate in articolul precedent.

Daca cererile pentru obiectele sus indicate nu au fost propuse in instanta penala sau daca, fiind propuse, a intervenit o ordonanta de neurmarire sau o sentinta absolutorie, acele cereri vor putea fi in urma introduse si judecate inaintea tribunalului de comert.

***^{*)} Art. 695-888 au fost abrogate prin art. 130 din Legea nr. 64/1995 privind procedura reorganizarii si lichidarii judiciare.

CARTEA IV DESPRE EXERCITIUL ACTIUNILOR COMERCIALE SI DESPRE DURATA LOR

TITLUL I DESPRE EXERCITIUL ACTIUNILOR COMERCIALE

CAPITOLUL 1 DISPOZITIUNI GENERALE

ARTICOLUL 889

Exercitiul actiunilor comerciale se reglementeaza de codul de procedura civila, afara de dispozitiile codul de fata.

[Abrogat de Ordonanță de urgență nr. 138 din 14/09/2000 Articolul 8](#)

ARTICOLUL 890

Apartine jurisdicțiunii comerciale a judeca:

- I. Toate contestațiunile relative la fapte de comert între orice persoane;
- II. Actiunile de revocare sau de confirmare a sechestrului unei nave, chiar cind ar fi înfiintat în temeiul unei creante civile;
- III. Actiunile contra capitanelor de nave, contra prepusilor sau reprezentanților, contra comisilor - calatori de comert și contra comisilor de negot, derivate din faptele de comert cu care sunt însărcinați; precum de asemenea și în aceleasi limite actiunile acestor persoane contra patronilor lor;
- IV. Contestațiunile dintre calfe sau ucenici, baieti și servitori de magazine, comisionari de strade și lucratori cu ziua, luna sau anul, cu comerciantul sau seful unei întreprinderi comerciale pentru îndeplinirea serviciului la care ei s-au obligat, sau pentru plata de salariu ori alta lucrare;
- V. Actiunile pasagerului contra capitanului sau armatorului unei nave, precum și actiunile acestora contra pasagerilor;
- VI. Actiunile întreprinzătorului de spectacole publice contra artiștilor teatrali, precum și actiunile acestora contra întreprinzătorului;
- VII. Contestațiunile relative la vânzarea cu licitațiune a marfurilor sau produselor depuse în magazine generale, dockuri ori antrepozite;
- VIII. Tot ce privește la falimente după dispozițiunile cartii III în acest cod;
- IX. Contestațiunile privitoare la calitatea de comerciant sau la existența unei societăți comerciale.

[Abrogat de Ordonanță de urgență nr. 138 din 14/09/2000 Articolul 8](#)

ARTICOLUL 891

Actiunile aparținând jurisdicțiunii comerciale se vor judeca de judecatoriile comunale în ultima instanță pînă la valoarea de 5 lei inclusiv și cu drept de apel la judecătoria de col. respectivă pînă la suma de 50 lei inclusiv, capete și dobanzi; iar de către judecatoriile de ocoale în ultima instanță de la 50 de lei pînă la valoarea de 200 de lei inclusiv, capete și dobanzi, și cu drept de apel la tribunalul comercial, în cuprinsul caruia se afla, pînă la valoarea de 1500 lei inclusiv, capete și dobanzi.

[Abrogat de Ordonanță de urgență nr. 138 din 14/09/2000 Articolul 8](#)

ARTICOLUL 892

Daca inaintea unui tribunal comercial se ridica un incident civil, același tribunal este competent a statua și asupra incidentului, afara de cazul cind contestatiunea incidenta ar purta asupra filiatiei, asupra calitatii de erede, sau asupra unui drept de proprietate sau servitute imobiliara. In aceste cazuri, tribunalul comercial va trimite pe parti, pentru judecarea incidentului, inaintea tribunalului civil competent, sau il va judeca el insusi, daca e de competenta tribunalului civil local.

In toate cazurile in care incidentul se rezolva de același tribunal, apelul și recursul in casatiune nu se pot face, contra hotaririi intervenite asupra incidentului, decit odata și in aceleasi termene cu apelul sau recursul contra hotaririi asupra fondului.

Incheierea prin care tribunalul comercial trimite la un alt tribunal sau retine judecarea incidentului, nu este de asemenea supusa apelului sau recursului decit odata cu hotarirea asupra fondului.

[Abrogat de Ordonanță de urgență nr. 138 din 14/09/2000 Articolul 8](#)

ARTICOLUL 893

Chiar cind actul este comercial numai pentru una din parti, actiunile ce deriva dintr-insul sunt de competinta jurisdicției comerciale.

[Abrogat de Ordonanță de urgență nr. 138 din 14/09/2000 Articolul 8](#)

ARTICOLUL 894

Cind o contestatiune de natura comerciala se iveste intr-un loc unde se tine un tirg sau bilciu, sau intr-un port sau schela, si ea reclama o grabnica solutiune, judecatorul de pace poate sa constate orice fapt și sa ordone provizoriu masurile de asigurare, prevazute de art. 71 și 72 din acest cod și 455 și urmatoarele din procedura civila, pina cind se va judeca cauza de autoritate competinta.

[Abrogat de Ordonanță de urgență nr. 138 din 14/09/2000 Articolul 8](#)

ARTICOLUL 895

Exceptiunea de incompetinta a jurisdicției comerciale pentru cauzele civile, și a jurisdicției civile pentru clauzele comerciale, poate sa fie propusa in orice stare a cauzei, și autoritatea judecatoreasca o poate pronunta chiar din oficiu.

Cu toate acestea, cind autoritatea judiciara ce se invoca exercita amandoua jurisdicțiile: comerciala și civila, omisiunea sau eroarea in indicatiunea uneia sau alteia nu poate da loc la o declaratiune de incompetinta.

La tribunalele cu o sectiune speciala, actiunile si apelurile asupra cartilor de judecata date in materie comerciala se vor adresa presedintelui sectiunii respective.

Abrogat de Ordonanță de urgență nr. 138 din 14/09/2000 Articolul 8

ARTICOLUL 896

Daca, cu ocaziunea judecarii unei afaceri comerciale, partile sunt trimise inaintea tribunalului civil in urmareea unui incident oarecare, judecatoria comerciala e in drept ca, mai inainte de hotarirea asupra incidentului, sa ordone provizoriu orice masuri folositoare in cauza.

Abrogat de Ordonanță de urgență nr. 138 din 14/09/2000 Articolul 8

ARTICOLUL 897

In materie comerciala, actiunile personale si mobiliare se vor putea intenta, dupa alegerea reclamantului:

1. La tribunalul unde cel ce s-a obligat isi are stabilimentul sau comercial sau cel putin domiciliu ori resedinta;
2. La tribunalul locului unde obligatiunea a luat nastere sau unde va trebui executata;
3. La tribunalul locului unde s-a stipulat a se face plata;
4. Daca s-a ales un domiciliu pentru executarea unui act, actiunea se va putea intenta la tribunalul acestui domiciliu.

Abrogat de Ordonanță de urgență nr. 138 din 14/09/2000 Articolul 8

ARTICOLUL 898

Actiunile personale si actiunile reale mobiliare rezultand din operatiunile intreprinse, pe contul unei societati pamantene sau straine, de catre prepusul sau reprezentantul acestora, in afara de sediul social, se vor putea intenta de catre cei de al treilea inaintea autoritatii judecatoresti a locului unde prepusul ori reprezentantul societatii exercita comertul, sau isi are resedinta.

Abrogat de Ordonanță de urgență nr. 138 din 14/09/2000 Articolul 8

ARTICOLUL 899

Actiunile ce nasc din contractul de transport se pot intenta inaintea autoritatii judecatoresti a locului unde se afla statiunea de plecare sau aceea de sosire. Sunt aplicabile sefului de statiune dispozitiunile art. 400.

[Abrogat de Ordonanță de urgență nr. 138 din 14/09/2000 Articolul 8](#)

ARTICOLUL 900

Actiunile rezultand din lovirea unui vas (abordaj) se pot intenta inaintea autoritatii judecatoresti a locului unde faptul s-a intimplat, sau inaintea aceleia a primului port unde vasul a ajuns ori a locului de destinatiune.

Competinta capitanilor de porturi de a cunoaste de contestatiunile ce le sunt deferite prin regulamentul de la 30 Martie 1879 se mentine.

[Abrogat de Ordonanță de urgență nr. 138 din 14/09/2000 Articolul 8](#)

ARTICOLUL 901

In toate cazurile comerciale termenul obicinuit de infatisare fixat prin art. 78 din procedura civila, se reduce la jumătate.

Prezidentul tribunalului va putea insa dupa imprejurari, sa permita ca citatiunea sa se faca pentru un termen si mai scurt, fara a fi obligat pentru aceasta sa declare urgenta cauzei.

Pentru cei domiciliati afara din Romania, termenul de infatisare va fi cel putin de 40 zile de la iesirea citatiunii.

Asupra infatisarei de se va cere termen de pregatire, acel termen se va fixa de tribunal dupa imprejurari, ordonandu-se provizoriu orice masuri de asigurare se vor crede necesare pina la judecarea afacerii.

[Abrogat de Ordonanță de urgență nr. 138 din 14/09/2000 Articolul 8](#)

ARTICOLUL 902

Partea condamната in lipsa poate face opozitiune, fara a fi tinuta a justifica cauzele absentei sale.

[Abrogat de Ordonanță de urgență nr. 138 din 14/09/2000 Articolul 8](#)

ARTICOLUL 903

In materie comerciala, termenul de peremptiune este pe jumătate de cel fixat prin art. 257 din codul de procedura civila.

[Abrogat de Ordonanță de urgență nr. 138 din 14/09/2000 Articolul 8](#)

ARTICOLUL 904

In materie comerciala termenul de apel contra hotararilor pronuntate in prima instanta este de 30 zile.

Acest termen incepe: pentru sentintele date contradictoriu, din ziua pronuntarii lor; pentru cele date in lipsa, din ziua primirii copiei de pe sentinta, conform art. 74 si 173 din codul de procedura civila.

Daca hotarirea s-a dat asupra unei opozitiuni, termenul de apel curge din ziua respingerii opozitiunii, fie ca sentinta s-a pronuntat in lipsa sau contradictoriu cu oponentul.

In contra hotararilor pronuntate in materie de faliment, termenul de apel va fi de 15 zile.

[Abrogat de Ordonanță de urgență nr. 138 din 14/09/2000 Articolul 8](#)

ARTICOLUL 905

Recursul in casatiune contra sentintelor sau deciziunilor pronuntate in ultima instanta va fi de 40 zile.

Acest termen va curge, pentru deciziunile sau sentintele date contradictoriu, din ziua pronuntarii lor; pentru cele date in lipsa, din ziua comunicarii deciziunii sau sentintei.

In contra deciziunilor sau sentintelor pronuntate in materie de faliment, recursul este de 20 zile.

[Abrogat de Ordonanță de urgență nr. 138 din 14/09/2000 Articolul 8](#)

ARTICOLUL 906

Dispozitiunile art. 321 si 734 din procedura civila se aplica in materie comerciala si pentru cazul cind inaintul termenului de apel sau recurs se va forma contra partii condamnate cerere de interdictiune sau de punere sub consiliu judiciar.

Abrogat de Ordonanță de urgență nr. 138 din 14/09/2000 Articolul 8

ARTICOLUL 907

Partea interesata in o cauza comerciala va putea, deodata cu intentarea actiunii, sa ceara se pune sechestrul asigurator asupra averii mobile a debitorului sau, conform art. 614 si urmatoarele din procedura civila, dupa deosebirile mai jos enuntate.

Va putea de asemenea sa urmareasca si sa popreasca pentru sumele cuprinse in titlul sau sumele sau efectele datorite debitorului sau de catre un al treilea, conformandu-se dispozitiunilor art. 456 si urmatoarele din codicele de procedura civila.

Atacat prin Decizie nr. 51 din 16/01/2007 la 08/03/2007

Atacat prin Decizie nr. 501 din 13/06/2006 la 06/07/2006

Modificat de Lege nr. 219 din 06/07/2005 Articolul 1 la 15/07/2004

Atacat prin Decizie nr. 965 din 30/10/2007

ARTICOLUL 908

Sechestrul sau poprirea nu se va putea infiinta de cit numai cu dare de cautiune, afara de cazul cind cererea de sechestrul sau de poprire se va face in virtutea unei cambii sau a unui alt efect comercial la ordin sau la purtator, protestat de neplata.

Judecatoria se va pronunta asupra sechestrului in camera de consiliu fara prealabila chemare a partilor.

Sechestrul asigurator nu poate fi ridicat decit daca debitorul va consemna suma, capital, interese si cheltueli, pentru care s-a infiintat acel sechestrul.

Atacat prin Decizie nr. 51 din 16/01/2007 la 08/03/2007

Modificat de Lege nr. 219 din 06/07/2005 Articolul 1 la 15/07/2004

Atacat prin Decizie nr. 965 din 30/10/2007

ARTICOLUL 909

Cand va fi loc a se cerceta socoteli, inscristuri si registre de comert, tribunalul va putea numi in acest scop unul sau mai multi experti socotitori, care, sub directiunea unui judecator delegat sa asculte pe parti, sa examineze socotelile, inscristurile si registrele, sa consemneze prin proces-verbal declaratiunile si recunoasterile partilor, si sa cerce a le impaca de va fi cu putinta; iar daca nu, sa raporteze in scris tribunalului despre rezultat.

Expertii vor fi numiti de parti prin comun acord, si, in caz de neintelegere intre ele, se vor numi din oficiu de tribunal in termen scurt.

Abrogat de Ordonanță de urgență nr. 138 din 14/09/2000 Articolul 8

CAPITOLUL 2 DESPRE SECHESTRAREA, URMARIREA SI VANZAREA SILITA A VASELOR

ARTICOLUL 910

Orice creditor are dreptul ca, prin paza formelor mai jos aratate, sa poata proceda la sechestrarea, urmarirea si vnzarea silita a unui vas sau a unei parti in diviza dintr-insul, care ar fi proprietatea debitorului sau.

Creditorii privilegiati pot exercita acest drept chiar daca vasul, care in total sau in parte este afectat, ar fi trecut in mainile unei a treia persoane.

ARTICOLUL 911

Vasul poate fi sechestrat in cazurile si dupa formalitatile stabilite in art. 907 si 908 din acest cod. Sechestrarea fiind declarata valabila de catre tribunalul de comert competent, vnzarea, colocatiunea creditorilor si repartitiunea pretului se fac in conformitate cu regulile fixate in prezentul capitol.

ARTICOLUL 912

Vasul gata de plecare nu poate fi pus sub sechestru si nici urmarit.

Vasul se considera ca este gata de plecare, cind capitanul are asupra-si hartiile de navigatiune necesare pentru calatorie.

ARTICOLUL 913

In orice stare a procedurii, dupa cererea unui creditor care are un privilegiu asupra unui vas sau a unui coproprietar al vasului si chiar a insus debitorului, tribunalul inaintea caruia sa afla cauza pendinte, poate ordona ca vasul sa intreprinda una sau mai multe calatorii, prescriind in acelas timp precautiunile ce dupa imprejurari, s-ar crede necesare.

Calatoria nu se poate incepe pina ce mai intai sentinta tribunalului care ar incuviinta-o, nu va fi transcrisa in registrele autoritatiei maritime respective si adnotata pe actul de nationalitate.

Cheltuielile necesare pentru intreprinderea calatorie, se vor inainta de reclamant.

Navlul, dupa ce mai intai se vor scadea cheltuielile, se va adauga la pretul vanzarii.

ARTICOLUL 914

Urmărirea vasului sau a unei parti dintr-insul va fi precedată de un comandament făcut debitorului, cu invitație de a plăti suma datorită în termen de 24 de ore și cu încunostiințare că în caz contrariu se va procedea la urmărire.

Dacă este pericol de sustracțiune, se poate ordona sechestrarea imediată în formele stabilite de Codul de procedură civilă.

ARTICOLUL 915

Prin comandament, creditorul își va face alegere de domiciliu în comuna de reședință a autorității judecătorești înaintea căreia are să se facă urmărirea, arătându-se persoana la care domiciliul a fost ales.

Comandamentul va fi notificat proprietarului vasului, dacă este vorba de o acțiune generală de exercițiu contra lui, el va putea fi însă notificat și capitanului, dacă urmărirea se face și în virtutea unui drept de privilegiu ce există asupra vasului.

Dacă, în termen de 30 zile de la notificarea comandamentului, creditorul nu procedea la acte de execuțiune, urmărirea nu se va putea începe decât în urma unui nou comandament.

În caz de opozițiune sau contestație contra urmăritei, termenul de mai sus va curge de la notificarea sentinței definitive care a respins contestațiunea sau opozițiunea, sau ziua când contestațiunea sau opozițiunea s-a perimat.

ARTICOLUL 916

Procesul verbal al agentului judecătoresc însărcinat cu urmărirea, afară de cele prevăzute prin art. 416 din codul de Procedură Civilă, va trebui să mai cuprindă:

1. Alegerea sau declarațiunea de domiciliu ori reședință a creditorului urmărit în localitatea unde se află autoritatea judecătorească însărcinată cu vânzarea și în localitatea unde vasul urmărit se găsește ancorat;
2. Numele, prenumele și domiciliul sau reședința proprietarului vasului și acela al capitanului;
3. Numele, felul și capacitatea vasului;
4. Descrierea barcilor, a salupelor, uneltelor, echipamentelor, armelor, munițiilor și proviziunilor sale.

Agentul judecătoresc va numi un custode asupra vasului urmărit, care va urma să subscrie procesul-verbal.

ARTICOLUL 917

Dacă proprietarul vasului urmărit are domiciliul sau reședința în comuna unde se face urmărirea, creditorul urmărit este dator să-i notifice, în termen de trei zile, copie după procesul-verbal de urmărire să-l citeze înaintea tribunalului urmărit, pentru ca acesta să ordone vânzarea lucrurilor urmărite.

Daca proprietarul nu are nici domiciliul, nici resedinta sa in localitatea unde se face urmarirea, comunicarea procesului-verbal si citatiunea se vor face capitanului vasului urmarit, si lipsa-i, reprezentantului proprietarului sau al capitanului.

Daca proprietarul este strain, fara domiciliu sau resedinta in Romania, comunicarea si citatiunea mai sus vorbita se vor face in modul stabilit prin art. 75, numerele 6 si 7 din procedura civila.

O alta copie dupa procesul-verbal de urmarire se va depune de agentul judecatoresc la oficiul maritim unde vasul se gaseste in scris.

ARTICOLUL 918

Tribunalul, autorizind vnzarea, stabileste conditiunile ei si trimite pe parti inaintea unui judecator delegat, pentru ca sa fixeze ziua in care are sa se faca vnzarea, si sa proceda la celelalte operatiuni necesare. Tribunalul trebuie de asemenea sa ordone portarelului de a face afiptele si publicatiunile de vnzare.

ARTICOLUL 919

Urmarirea se perima de drept si creditorul urmaritor raspunde de cheltuieli, daca vnzarea nu se face in cele 40 zile urmatoare.

Nu se socoteste in acest termen timpul trecut pentru opozitiunile sau contestatiunile prevazute de art. 915.

ARTICOLUL 920

Afiptele si publicatiile vor cuprinde:

1. Numele, prenumele, profesiunea, domiciliul sau resedinta creditorului urmaritor;
2. Titlul in puterea caruia se face urmarirea;
3. Suma datorita;
4. Alegerea de domiciliu facuta de creditorul urmaritor, atit in localitatea unde resade Tribunalul inaintea caruia se face urmarirea, cit si in aceea unde vasul este ancorat;
5. Numele, prenumele, domiciliul sau resedinta proprietarului vasului urmarit;
6. Numele, felul si capacitatea vasului, daca este armat sau in armare, precum si numele si prenumele capitanului;
7. Locul unde vasul se gaseste, adica daca este ancorat in port sau in alta parte;
8. Barcile, salupele, echipamentele, uneltele, armele, munitiunile, si proviziunile ce se cuprind in vnzare;
9. Numele si prenumele procuratorului creditorului urmaritor;
10. Conditiiunile vnzarei;
11. Ziua fixata pentru tinerea licitatiunei.

ARTICOLUL 921

Afiptele se vor lipi:

1. Pe catartul principal al vasului urmarit;
2. La usa tribunalului unde are a se tine licitatiunea;
3. In piata principala a orasului, pe digul sau la debarcaderul portului unde vasul este ancorat si la resedinta oficiului vamal din localitate;
4. In salile bursei si Camerei de comert, daca vor fi.

Un extract dupa afipt se va publica in foaia anuntiurilor judiciare a locului, cu cel putin trei zile inainte de ziua fixata pentru tinerea licitatiunei.

Un exemplar dupe afipte se va comunica:

1. Debitorului sau capitanului in cazurile prevazute de art. 520;
2. Custodelui numit de catre agentul judecatoresc;
3. Creditorilor privilegiati indicati in actul de nationalitate sau in registrele oficiului maritim unde este inscris vasul, si oricarui alt creditor, chiar neprivilegiat, care, printr-un act notificat creditorului urmaritor, a declarat ca voieste sa intervina la procedura urmaririi.

ARTICOLUL 922

Daca urmarirea are de obiect un vas care ar avea o capacitate mai mare de 30 tone, se vor face trei publicatiuni consecutive din opt in opt zile, prin afipte afisate, cum mai sus se arata si publicate in foaia anuntiurilor judiciare.

Dupa a treia publicatiune a afiptelor, licitatiunea se va tine la ziua fixata de catre judecatorul-delegat si vnzarea se va face catre cel ce va oferi un pret mai avantajos.

ARTICOLUL 923

Tribunalul, dupa raportul judecatorului-delegat, pentru motive grave, poate acorda si chiar ordona din oficiu ca vnzarea sa nu aiba loc si sa incuviinteze una sau doua amanari de cite opt zile fiecare.

Aminarea va fi incunostiintata prin afipte afisate si publicate precum mai sus se arata.

ARTICOLUL 924

Oricine poate sa concureze la licitatiune.

Cel ce concureaza pentru contul altei persoane, trebuie sa prezinte procura speciala care se va atasa la dosarul cauzei.

Orice concurent este dator sa depuna in bani sau in efecte publice de ale Statului la purtator si dupa cursul zilei, a zecea parte din pretul de la care are sa se inceapa licitatiunea, afara numai daca judecatorul-delegat, ascultind si pe creditorii prezenti, nu-l va dispensa de aceasta.

Vnzarea se va face prin strigari.

Strigarile se vor incepe de la pretul fixat de creditor, sau de la acela pe care il va insemna judecatorul delegat, de la sine si se vor repeta de trei ori; intre fiecare strigare va fi un termen de 5 minute cel putin sau de 15 minute cel mult.

Lucrul se va adjudeca asupra aceluia care a oferit cel mai mare pret.

ARTICOLUL 925

Judecatorul-delegat va incheia proces-verbal de cele urmate.

Adjudecatorul va subscrie de pretul cu care lucrul s-a adjudecat asupra-i si in acelasi timp va face alegere de domiciliu in localitatea unde s-a urmat vinzarea. In caz contrariu, toate notificarile ce i se vor adresa vor fi valabil facute la grefa tribunalului.

ARTICOLUL 926

Procuratorul care va fi ramas adjudecator pentru o persoana care ar avea a o numi mai in urma, trebuie, in cele trei zile dupa licitatie, sa depuna la grefa mandatul special anterior vinzarei, daca acela in contul caruia a concurat la licitatie nu prefera de a face in persoana acceptiunea prin o declaratiune depusa la grefa; in lipsa, procuratorul va fi considerat ca adjudecator in numele sau propriu.

ARTICOLUL 927

Adjudecatorul este dator ca, in termen de cinci zile de la adjudecare, sa depuna pretul cu care s-a adjudecat asupra-i vasul.

Daca acest termen expira fara ca cumparatorul sa fi depus intregul pret, tribunalul, de la sine sau dupa cererea partii interesate, va pune lucrul din nou in vinzare.

Aceasta noua licitatiune se va incunostiinta prin afipte, conform art. 921, iar afiptul se va publica cu trei zile cel putin inainte de vinzare.

Noile afipte vor cuprinde, pe linga enuntarile prevazute de art. 920, numele adjudecatorului ce nu a depus pretul si suma cu cit lucrul a fost adjudecat asupra-i.

Licitatiunea se va urma conform art. 924.

Daca pretul iese la aceasta noua licitatiune este mai mic, primul adjudecator raspunde de diferenta si, in ori ce caz, de toate cheltuielile ocazionate cu aceasta noua vinzare.

Daca primul cumparator, inainte de inceperea acestei noi licitatiuni, depune pretul cu cit lucrul s-a adjudecat asupra-i, dimpreuna cu dobanzi si cheltuieli facute cu aceasta a doua vinzare, el va fi mentinut in calitatea sa de adjudecat

ARTICOLUL 928

Daca sunt urmarite barci, salupe sau alte vase de o capacitate nu mai mare de 30 tone, vinzarea se va face inaintea judecatorului-delegat, dupa publicatiuni facute in trei zile

consecutive printr-un singur afiș lipit pe catart sau, în lipsa, într-alt loc aparent al vasului, la usa tribunalului și pe zidul sau scara portului, fără nici o altă formalitate.

Vinzarea nu se poate face decât după trecere de opt zile de la notificarea procesului-verbal de urmărire.

ARTICOLUL 929

Urmărirea și vânzarea bătelurilor destinate transportului persoanelor sau pescaritului în porturi, limanuri, canale, lacuri și riuri, precum și altor asemenea plutitoare ce se află în aceste localități și care nu ar avea o capacitate mai mare de 10 tone, se va face conform dispozițiilor articolelor precedente cu următoarele modificări:

1. Vânzarea se va face de judecătorul de ocol;
2. Afișele nu vor mai fi publicate și în foaia anunțurilor judiciare;
3. Pretul va fi răspuns îndată după terminarea licitației; iar în caz contrariu, se va procedea imediat la o nouă licitație pe calculul adjudecatorului.

Dispozițiile acestui articol nu se aplică în caz de vânzarea bătelurilor și a celorlalte plutitoare având masina cu vapori.

ARTICOLUL 930

Vânzarea vasului face să înceteze funcțiunile capitanului, cu rezerva dreptului său la despăgubire contra celui obligat.

ARTICOLUL 931

Adjudecatorul va primi un extract după procesul-verbal al licitației în care se va indica:

1. Numele, prenumele, domiciliul sau reședința creditorului urmărit și al debitorului;
2. Numele, felul și capacitatea vasului vândut;
3. Numele, prenumele și reședința adjudecatorului, precum și pretul cu care vasul s-a adjudecat asupra-i.

Acest extract va fi semnat de judecătorul delegat sau de judecătorul de ocol și va trebui să fie transcris în registrele autorității unde va fi înscris vasul și vânzarea va trebui notată și pe actul de naționalitate.

ARTICOLUL 932

Cererile în distracțiune (separatiune) asupra vasului urmărit se vor notifica creditorului urmărit înainte de vânzare.

Dacă cererile în distracțiune nu s-au format decât după adjudecăriune, ele se vor converti de drept în opozițiuni asupra liberării pretului.

Cererea in distractiune va contine citatiunea creditorului urmaritor de a compare pentru a audienta fixa inaintea tribunalului competent, si alegerea sau declaratiunea de domiciliu sau de resedinta a reclamantului in comuna de resedinta a tribunalului sau judecatoriei prin care se face urmarirea.

Daca cererea se va respinge, reclamantul, deosebit de cheltuieli si daune, poate fi osandit si la o pedeapsa pecuniara pina la suma de 500 lei.

ARTICOLUL 933

Opozitiunile la distribuirea pretului rezultat din vinarea unui vas, vor fi facute sub pedeapsa de pierderea dreptului, in termen de trei zile socotit de la vinzare.

Creditorii oponenti sunt datori de a prezinta la grefa titlurile lor de creante cel mult in termen de opt zile din ziua opozitiei, sub pedeapsa, in caz contrariu, de a se procede la distribuirea pretului, fara a se tine seama de opozitiunea ce au facut.

ARTICOLUL 934

Colocatiunea creditorilor si distributiunea pretului intre creditorii privilegiati se va face in ordinea prescisa prin art. 687 si intre ceilalti creditori, in proportiune cu creantele lor.

ARTICOLUL 935

Pentru tot ce nu este regulat prin prezentul titlu, se aplica dispozitiunile codului de procedura civila, relative la urmarirea silita a bunurilor mobile.

Regulile stabilite in prezentul capitol se vor observa, pe cit nu vor fi incompatibile, in orice alt caz de vinzare judiciara a unui vas sau a unei portiuni dintr-un vas.

CAPITOLUL 3

DISPOZITIUNI SPECIALE DE PROCEDURA IN MATERIE DE FALIMENT

ARTICOLUL 936 ***

Ori de cite ori legea prescrie ca falitul sau vreu alt interesant sa fie ascultat, nu se poate nimic hotari in absentia sa, daca nu se va constata ca a fost legalmente citat la o zi si ora fixa si daca lipsa lui nu se va constata prin proces-verbal.

ARTICOLUL 937 ***

Ori de cite ori creditorii unui faliment urmeaza sa fie convocati, sindicul este dator ca, afara de publicatiunile prescrise de lege sa trimita o anume inconstiintare fiecarui creditor.

Inconstiintarea se va face printr-o scrisoare recomandata la posta, cel putin cu opt zile inainte de ziua fixata pentru intrunire sau pentru operatiunile pentru care s-a fixat.

Recipisa de predare la posta a scrisorii recomandate va servi ca proba ca incunostiintarea a avut loc si va sta atasata la actele falimentului.

Scrisoarea de convocare adresata creditorului va trebui sa cuprinda chestiunile ce sunt a se supune deliberarii creditorilor.

Orice deciziune luata asupra unei chestiuni necuprinsa in incunostiintare este nula.

ARTICOLUL 938 ***

Intrunirile creditorilor sunt prezidate de judecatorul sindic.

Deciziunile se iau cu majoritate absoluta a creditorilor prezenti, afara de cazurile in care legea nu cere o anumita majoritate.

Creditorii se pot prezenta in persoana sau prin mandatar. *)

---

*) Modificat prin Legea din 3 martie 1902

ARTICOLUL 939 ***

Procesul-verbal al intrunirii creditorilor se subscrie de judecatorul-sindic si de grefier sau de secretarul arhivar al sindicatului tribunalului. El cuprinde, in rezumat, dezbaterile urmate, deciziunile urmate, deciziunile luate de creditorii si ordinea in care ele au avut loc si indica numirile facute, dupa ordinea numarului voturilor obtinute de fiecare, incepind cu cel mai mare numar.

Procesul-verbal se inainteaza tribunalului in termen, de cel mult trei zile spre a fi alaturat la celelalte acte ale falimentului. *)

---

*) Modificat prin Legea din 3 martie 1902

ARTICOLUL 940 ***

Daca in ziua fixata pentru intrunirea creditorilor nu s-a putut delibera asupra tuturor chestiunilor ce erau prevazute in actul de convocare sau in citatiune, continuarea deliberantilor se va urma de drept in ziua urmatoare de lucru, fara sa mai fie necesitate de vreo noua incunostiintare speciala a creditorilor prezenti sau absentii, si aceasta pina la rezolvarea tuturor chestiunilor puse in deliberatiunea creditorilor.

ARTICOLUL 941 ***

Ordonantele judecatorului-sindic nu sunt supuse apelului decit in cazurile determinate de lege. *)

---

*) Modificat prin Legea din 3 martie 1902

ARTICOLUL 942 ***

Deliberatiunile tribunalului in materie de faliment vor putea fi precedate de relatiunea judecatorului-sindic. *)

---

*) Modificat prin Legea din 3 martie 1902

ARTICOLUL 943 ***

Sentintele si incheierile tribunalului, pronuntate conform art. 708, 722, 723, 735, 826, 335, 337, 841, 842, 843, 852, 864 si sentintele de condamnare la una din pedepsele pentru unul din delicturile prevazute in titlul VIII al cartii a III-a, se vor afige la usa tribunalului si la alte locuri obisnuite in comuna unde resade tribunalul, in comuna unde resade Curtea de Apel, in comuna de resedinta a falitului, in toate locurile unde el va avea stabilimente de comert si in salele burselor si Camerelor de Comert din aceste localitati.

Un extract se pe aceste sentinte sau incheieri, se va publica in foaia anunturilor judiciare ale locurilor sus aratate cu dreptul pentru judecatorului-sindic de a ordona publicatiunea si in alte ziare, cind imprejurarile falimentului ar cere o mai intinsa publicitate.

Afigerea si publicatiunile sus zise vor fi facute in cel mai scurt termen posibil, adica: daca trebuiesc facute in localitatea unde se afla tribunalul, cel mai tirziu in trei zile de la data hotaririi; daca trebuiesc facute in alta parte, ele trebuiesc sa fie expediate pentru executiunea imediata in acelas termen.

Judecatorului-sindic este dator a observa exacta indeplinire a dispozitiunilor cuprinse in acest articol. *)

---

*) Modificat prin Legea din 3 martie 1902

ARTICOLUL 944 ***

Toate sentintele date de tribunalul de comert in materie de faliment sunt executorii. Ele nu sunt supuse opozitiei sau apelului decit in cazurile prevazute de lege. Cind tribunalul se pronunta in prima instanta asupra contestatiunilor prevazute de art. 775, sentinta este supusa apelului.

Este asemenea supusa opozitiei si apelului sentinta prin care tribunalul respinge declaratiunea de faliment ceruta de unul sau mai multi creditor.

***) Articolele 936-944 au fost abrogate prin dispozitiile art. 130 din Legea nr. 64/1995 privind procedura reorganizarii si lichidarii judiciare.

TITLUL II DESPRE PRESCRIPTIUNE

ARTICOLUL 945

Actiunile derivand din acte care sunt comerciale numai pentru una din parti, se prescriu pentru toate partile contractante in conformitate cu dispozitiunile legii comerciale.

ARTICOLUL 946

Prescriptiunea comerciala curge chiar contra militarilor in serviciul activ in timp de razbel in contra femeii maritate, in contra minorilor chiar neemancipati si a interzisilor, cu rezerva dreptului lor contra tutorului.

Intreruperea prescriptiunii se reguleaza dupa dispozitiunile codului civil.

Cu toate acestea, in obligatiunile cambiale, actele intreruptive de prescriptiune facute in persoana unuia din coobligati nu produc nici un efect fata de ceilalti coobligati.

ARTICOLUL 947

Prescriptiunea ordinara in materie comerciala este de 10 ani in toate cazurile in care prin acest cod sau prin legi nu s-a stabilit o prescriptiune mai scurta.

ARTICOLUL 948

Actiunea pentru revendicarea proprietatii unui vas se prescrie prin trecere de 10 ani. Nu se poate opune lipsa de titlu sau a buneii credinte.

Posesorul unui vas, in virtutea unui titlu stipulat cu buna credinta, titlul fiind transcris conform legii si care sa nu fie nul pentru lipsa de forma, prescrie prin trecere de cinci ani, socotiti de la data transcriptiunii titlului si a adnotatiunii lui pe actul de nationalitate.

Capitanul nu poate dobandi prin prescriptiune proprietatea unui vas.

ARTICOLUL 949

Se prescriu prin trecere de 5 ani:

1) Actiunile ce deriva din contractul de societate sau din alte operatiuni sociale, daca publicatiunile prescise in titlul VIII, cartea I, au fost regulat facute;

2) Actiunile ce deriva din cambii si din cecuri.

Termenul curge:

Pentru actiunile prevazute la Nr. 1 al acestui articol, din ziua cind obligatiunea a ajuns la termen sau din ziua publicatiunii actului de dizolvare a societatii, sau a declaratiunii de lichidare, daca obligatiunea n-a devenit exigibila. In cazul prevazut de art. 103, termenul curge din ziua in care actul de dizolvare poate fi opus celor de al treilea. Pentru obligatiunile derivand din lichidarea societatii, termenul incepe a curge de la data aprobarei ultimului bilant al lichidatorilor.

Pentru actiunile prevazute la Nr. 2, termenul curge din ziua scadentei obligatiunii sau din ultima zi a termenului prevazut de art. 282.

ARTICOLUL 950

Actiunile rezultand din contractele de imprumut maritim sau de gaj asupra vaselor, se prescriu prin trecere de trei ani socotiti din ziua cind obligatiunea a ajuns la termen.

ARTICOLUL 951

Grefierii si judecatorul-sindic sunt liberati de indatorirea de a da compt de registrele de comert si de hartiile ce le sunt incredintate in procedura asupra falimentului, dupa trecerea de trei ani de la inchiderea sau incetarea operatiunilor falimentului.

ARTICOLUL 952

Se prescriu prin doi ani, socotiti din ziua terminarii afacerii, actiunile mijlocitorilor pentru plata dreptului lor de mijlocire.

Prin acelas termen se prescriu actiunile de anulare sau de reziliare a concordatului in materie de faliment. Termenul curge pentru actiunile in anulare din ziua cind dolul a fost descoperit, iar pentru actiunile in reziliare de la expirarea termenului scadentei ultimei plati ce falitul urma a face conform concordatului.

ARTICOLUL 953

Se prescriu printr-un an, din ziua protestului sau a reclamatiunii de care se vorbeste in art. 677, actiunile pentru plata daunelor cauzate prin lovirea unui vas, si din ziua cind vasul a fost complet descarcat, actiunile pentru contributiune la avariile comune.

ARTICOLUL 954

Actiunile rezultand din contractul de inchiriere al unui vas se prescriu prin trecere de la un an de la implinirea calatoriilor, si acelea derivand din contractul de inrolare prin trecere de un an de la expirarea termenului convenit intre parti, sau de la implinirea celei din urma calatorii, daca contractul a fost prelungit.

Actiunile ce decurg din contractul de asigurare se prescriu prin trecere de un an.

In asigurarile maritime termenul incepe a curge dupa terminarea calatoriei ce a fost asigurata, si pentru asigurarile cu termen din ziua in care se sfarseste asigurarea; in caz de prezumptiune de pierdere a vasului pentru lipsa de nuvele, anul incepe de la finele termenului fixat pentru prezumptiunea de pierdere. Se excepteaza termenele fixate pentru dreptul de abandon, prevazute de titlul VI, cartea II.

In celelalte asigurari contra daunelor si asupra vietei, termenul curge din momentul cind s-a intimplat faptul care a dat nastere actiunii.

ARTICOLUL 955

Se prescriu asemenea prin trecere de un an:

I. Actiunile pentru furniturile de proviziuni, lemnarie, combustibile si alte lucruri necesarii pentru reparatiunea sau prepararea unui vas de calatorie si pentru lucrarile facute pentru aceste obiecte;

II. Actiunile pentru plata de alimente date marinarilor si celorlalti oameni ai echipajului, din ordinul capitanului.

Prescriptiunea incepe a curge de la data furniturilor si dela facerea lucrarilor, daca partile nu au stipulat un termen de plata. In acest caz prescriptiunea ramine suspendata pe timpul convenit.

Daca furniturile sau lucrarea s-a urmat mai multe zile succesive, termenul de un an incepe a curge din ultima zi.

ARTICOLUL 956

Actiunile contra carausilor derivand din contractul de transport se prescriu:

I. Prin trecere de sase luni, daca transportul a fost facut in Europa, afara de Islanda si insulele Feroe, intr-o piata maritima a Asiei sau Africei de pe Mediterana, Marea-Neagra, canalul de Suez sau Marea Rosie, ori intr-o piata de pe uscat legata prin calea ferata, cu o piata maritima din localitatile sus-aratate;

II. Prin trecere de un an daca transportul s-a facut in alt loc.

In caz de pierdere totala, termenul incepe a curge din ziua in care lucrurile transportate trebuiau sa ajunga la destinatiunea lor; iar in caz de pierdere partiala, avarie sau intarziere, din ziua predarei marfurilor in primirea destinatarului.

TITLUL III DISPOZITIUNI TRANZITORII

ARTICOLUL 957

Dispozitiunile legilor si regulamentelor in vigoare asupra burselor de comert, asupra mijlocitorilor de schimb si mijlocitorilor de marfuri, si asupra magazinelor generale, dokuri si intrepazite, vor continua a avea forta obligatorie chiar dupa punerea in aplicatie a acestui cod, intrucat nu vor fi contrarii dispozitiunilor lui sau nu vor fi modificate prin legi ulterioare.

ARTICOLUL 958

Societatile si asociatiunile comerciale existente la epoca punerii in aplicatiune a acestui cod, vor fi regulate de legile anterioare, afara de urmatoarele dispozitiiuni:

1) Societatile in comanda prin actiuni si anonime sunt scutite de orice alta autorizatiune si supraveghere din partea guvernului si de sarcinile relative, inasa sunt supuse dispozitiunilor din art. 104, 142, 144, 149, 153, 155, 165 aliniatul ultim, 169, 174, 175, 176, 177, 179, 181, 182, 185, 186, 187, 264, 265, 266 si 268 ale acestui cod, si acelor care se raporta la reducerea capitalului, la fuziunea si lichidarea societatilor.

Ele mai sunt inca supuse dispozitiunilor art. 124 privitoare la administratorii realesi sau numiti in urma punerii in lucrare a acestui cod;

2) Asociatiunile mutuale care nu au de obiect exclusiv asigurarile maritime, sunt supuse art. 260 al acestui cod, cu rezerva dispozitiunii din numarul urmator;

3) Societatile si asociatiunile de asigurare asupra vietii si administratoare de tontine sunt supuse dispozitiunilor art. 147 al acestui cod pentru toate primele ce le vor percepe in urma aplicatiunii sale, cu rezerva reducerii proportionale a cautiunilor date pentru operatiunile anterioare, in modurile si in termenele ce se vor stabili prin osebuit regulament;

4) Societatile si asociatiunile care voesc sa introduca modificari in actele lor constitutive si sa prelungeasca termenul fixat pentru durata lor, trebuiesc sa se conformeze dispozitiunilor noului cod.

ARTICOLUL 959

Pentru executarea dispozitiunilor articolului de mai sus, numirea cenzorilor trebuie sa fie facuta in cea dintai adunare generala care va avea loc in cursul celor sase luni dupa

punerea in aplicatie a acestui cod, sau intr-o adunare speciala, care se va convoca spre acest sfarsit, in acelas termen, sub responsabilitatea administratorilor.

Adunarea generala, daca cel putin jumatate din capitalul social se afla reprezentat intr-insa, va putea, cu votul afirmativ a doua treimi din capitalul reprezentat in adunare sa decida ca administratorii actuali sa fie, in caz de realegere, dispensati de obligatiunea de a da cautiunea prescrisa de acest cod.

ARTICOLUL 960

Cambiile si biletele la ordin emise inaintea acestui cod, girurile si acceptatiunile si avalurile facute in orice epoca se vor regula dupa legile anterioare.

Cu toate acestea, din ziua punerii in lucrare a noului cod, se vor aplica acestor titluri dispozitiunile noii legi, privitoare la forma si la termenele protestului si la masurile de luat in cazul de pierdere a acelor titluri.

Pentru cambiile si biletele la ordin, a caror scadenta va fi chiar in ziua punerii in vigoare a acestui cod, protestul se va face asemenea in forma si termenele prescrise de dinsul.

ARTICOLUL 961

Mandatul prepusului care, in ziua punerii in aplicare a noului cod, incepuse deja sa exercite comertul la care a fost prepus, trebuie sa fie depus conform dispozitiunilor art. 394 din acest cod, in cele trei luni de la aplicarea lui, pentru indeplinirea formalitatilor prescrise de acel articol.

ARTICOLUL 962

In cele dintai trei luni dupa punerea in aplicare a acestui cod, administratiunile de cai ferate, aplicind tarifele speciale in vigoare, nu vor fi supuse la responsabilitatea stabilita de acest cod, daca ea ar fi mai mare decit cea existenta dupa reglementele lor.

ARTICOLUL 963

In cele sase luni de la punerea in aplicatie a noului cod, toate vasele supuse dispozitiunilor art. 510, trebuie sa se conformeze lor.

Pentru vasele in curs de calatorie, in momentul punerii in lucrare a acestui codice, termenul sus zis incepe a curge din ziua sosirei lor intr-un port al Regatului.

ARTICOLUL 964

Privilegiile asupra vaselor dobandite mai inainte de punerea in aplicare a noului codice, dupa formele legii anterioare, isi pastreaza rangul lor chiar in privinta privilegiilor dobandite sub imperiul acestui codice.

Dispozitiunile art. 690 si urmatoarele ale cartei II din noul cod se aplica de asemenea la privilegiile dobandite inainte de punere lui in aplicare.

ARTICOLUL 965

Termenele pentru neadmisibilitatea actiunii se vor regula dupa legea in vigoare la epoca evenimentului care da loc actiunii.

ARTICOLUL 966

Prescriptiunile incepute inainte de aplicatiunea acestui cod se reguleaza dupa legile anterioare.

Cu toate acestea, prescriptiunile incepute inainte de acea punere in aplicatiune si pentru care, dupa legile anterioare s-ar cere inca un timp mai lung decit cel fixat prin acest cod, se vor implini cu trecerea acestui termen mai scurt, calculandu-l din ziua punerii in aplicatiune a noului codice.

ARTICOLUL 967

Prezentul cod va intra in vigoare cu incepere, de la 1 Septembrie 1887; iar daca promulgarea lui nu se va putea face inainte de aceasta data, el se va pune in lucrare la o luna dupa data promulgarii lui.

ARTICOLUL 968

Judecatorii-sindici ai tribunalelor primesc retributiunea judecatorilor de sedinta. Pe linga acest onorariu, judecatorii-sindici ai tribunalului de Ilfov mai primesc o diurna de 150 lei pe luna, iar judecatorii-sindici ai tribunalelor Iasi, Dolj, Covurlui si Braila o diurna de 75 lei.

Secretarii-arhivari ai judecatorilor-sindici primesc retributiunea grefierilor de tribunal.

ARTICOLUL 969

Pentru acoperirea retributiunii judecatorilor-sindici si secretarilor - arhivari si pentru cheltuelile de de cancelarie, Statul va percepe pina la maximum 4 la suta din activul brut al falimentului, fara ca suma perceputa de la un faliment sa poata intrece cifra de 20 000 lei.

Cota perceperii, pina la maximum 4 la suta se va fixa in fiecare an prin legea bugetara.

Pentru anul bugetar curent, cota se fixeaza la 3 la suta; ea se va face venit la tezaur, sub o rubrica speciala a veniturilor ministerului de justitie.

In raport cu incasarile si intrarile se va deschide, prin consiliul de ministri, ministerului de justitie creditele necesare pentru retributiunea personalului.

ARTICOLUL 970

Un regulament special va determina modul de percepere al contributiunii.

ARTICOLUL 971

Falimentele deja deschise la aplicatiunea legii celei noi vor continua a fi administrate si lichidate conform legii celei vechi.